

สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
ของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์

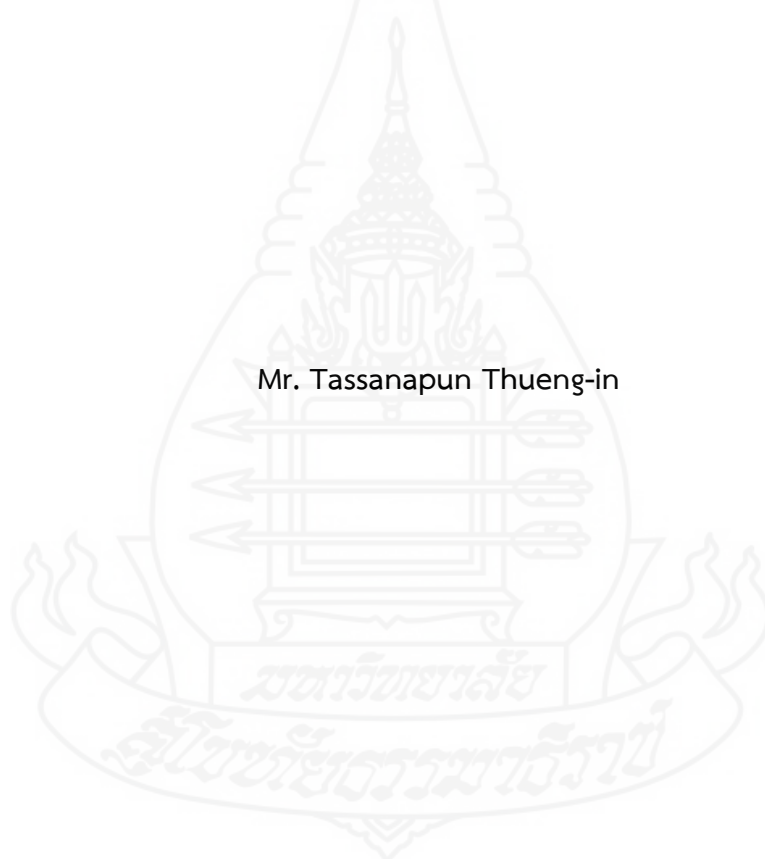

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

The State, Problems and Needs for Using Educational Technology of
Undergraduate Students of Sukhothai Thammathirat Open University
in the Service Area of Nakhon Sri Thammarat Regional Distance
Education Center

Mr. Tassanapun Thueng-in

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

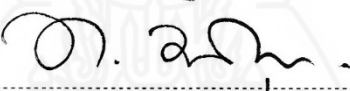
2018

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

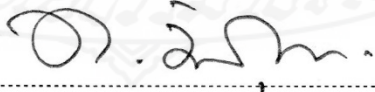
ชื่อและนามสกุล นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์
แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่
รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

ผู้ศึกษา นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์ **รหัสนักศึกษา** 2602700284

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยี
เพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
ของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช
จำนวน 286 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.
นครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยนักศึกษามี
การใช้สื่อกิจกรรมประเภทการสอนเสริมมากที่สุด โดยมีการเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่
เสมอ (2) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย
นักศึกษามีปัญหาการใช้สื่อสตัทส์ ในเรื่องสื่อไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน
และ (3) ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยนักศึกษามี
ความต้องการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และต้องการให้สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยี
สารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง

คำสำคัญ สภาพ ปัญหา ความต้องการ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นักศึกษาปริญญาตรี

Independent study title: The State, Problems and Needs for Using Educational Technology of Undergraduate Students of Sukhothai Thammathirat Open University in the Service Area of Nakhon Sri Thammarat Regional Distance Education Center

Author: Mr. Tassanapun Thueng-in; **ID:** 2602700284;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent study advisor: Dr. Taweewat Watthanakuljaroen, Associate Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The purpose of this study was to investigate the state, problems and needs for using educational technology of undergraduate students of Sukhothai Thammathirat Open University (STOU) in the service area of Nakhon Si Thammarat Regional Distance Education Center.

The research sample consisted of 286 undergraduate students of STOU in the service area of Nakhon Si Thammarat Regional Distance Education Center, who enrolled in the second semester of the 2018 academic year. The employed research instrument was a questionnaire on the state, problems and needs for using educational technology of undergraduate students of STOU. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings showed that (1) regarding the state of using educational technology of undergraduate students of STOU in the service area of Nakhon Si Thammarat Regional Distance Education Center, it was found that the overall use of educational technology was at the low level, with the students using the activity media in supplementary teaching sessions at the most, and they attended the supplementary teaching sessions on a regular basis; (2) regarding the problems of using educational technology, it was found that the overall problem was at the moderate level, with the students having the problem of using the audio-visual media in terms of the media failed to motivate them to want to learn more on the use of instructional media; and (3) regarding the needs for using educational technology, it was found that the overall need was at the low level, with the students having the need for using electronic media, and the need for creating the awareness in using information technology media for enhancing the efficiency of distance education system in which the students have to learn and search for knowledge by themselves.

Keywords: State, Problem, Needs; Undergraduate student

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จได้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ จาก รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ประธานที่ปรึกษางานวิจัยค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้ คำแนะนำ และติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา โตโพธิ์ไทย ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการ สอบในการศึกษาค้นคว้าอิสระและให้คำแนะนำในการปรับปรุงงานวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร. วีระพันธ์ พานิชย์ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร. อินทิรา รอบรู้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิรศักดิ์ แซ่โค้ว ที่ให้ความกรุณาในการ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษา ชี้แนะ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณบุคลากรศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นครศรีธรรมราช ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งคณาจารย์ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ ครอบครัว อันมีคุณค่ายิ่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดามารดาผู้มีพระคุณและคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

ทัศนพันธ์ ถึงอินทร์

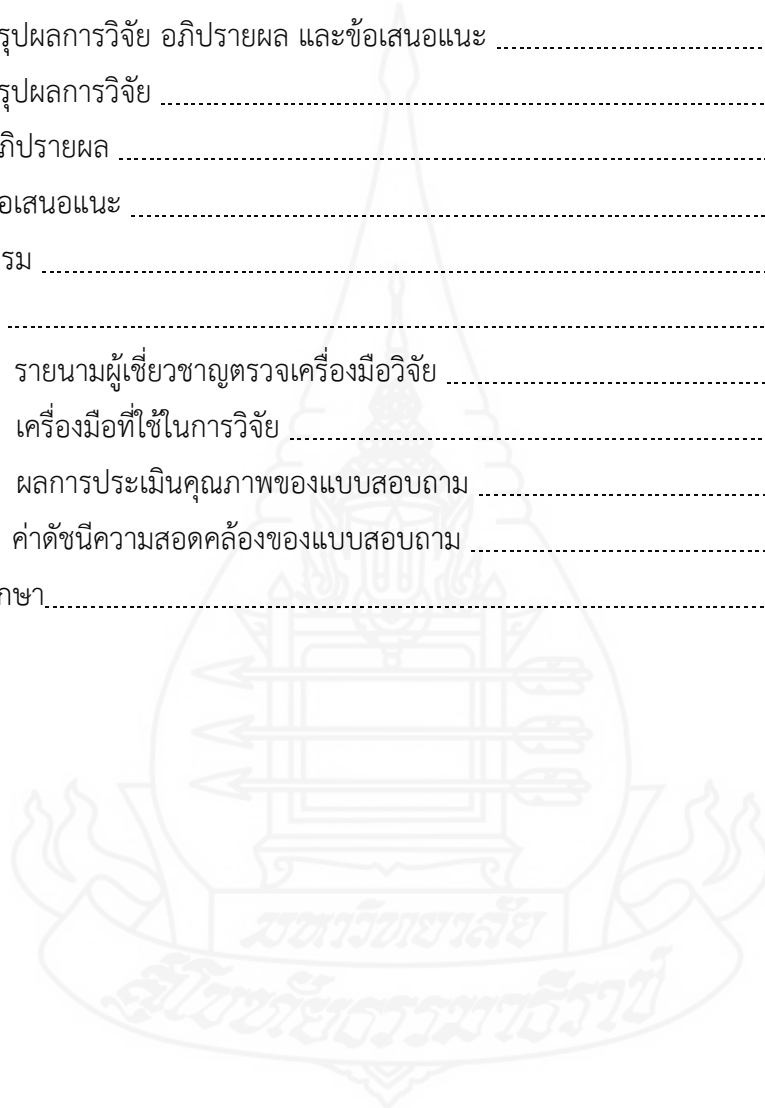
สิงหาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่ออังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
การศึกษาระบบเปิดและการจัดการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	13
เทคโนโลยีการศึกษา	32
แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 (“แผน มสธ 2561”)	54
การดำเนินงานของศูนย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	70
ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช	81
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	85
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	88
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	88
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล	92
การวิเคราะห์ข้อมูล	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	95
ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา.....	100
ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา.....	106
ตอนที่ 4 แบบสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา.....	110

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 5 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา.....	115
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
สรุปผลการวิจัย	118
อภิปรายผล	122
ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	130
ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	131
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	133
ค ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม	145
ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	178
ประวัติผู้ศึกษา.....	190

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	95
ตารางที่ 4.2 สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาโดยภาพรวม.....	101
ตารางที่ 4.3 สภาพการใช้สื่อสื่อเอกสารการสอน	102
ตารางที่ 4.4 สภาพการใช้สื่อสื่อโสตทัศน์	103
ตารางที่ 4.5 สภาพการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	104
ตารางที่ 4.6 สภาพการใช้สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)	105
ตารางที่ 4.7 ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาโดยภาพรวม.....	106
ตารางที่ 4.8 ปัญหาด้านสื่อเอกสารการสอน	107
ตารางที่ 4.9 ปัญหาด้านสื่อโสตทัศน์	108
ตารางที่ 4.10 ปัญหาด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	108
ตารางที่ 4.11 ปัญหาด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)	109
ตารางที่ 4.12 ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาโดยภาพรวม.....	110
ตารางที่ 4.13 ความต้องการด้านสื่อเอกสารการสอน	111
ตารางที่ 4.14 ความต้องการด้านสื่อโสตทัศน์	112
ตารางที่ 4.15 ความต้องการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	113
ตารางที่ 4.16 ความต้องการด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)	114

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา.....	40
ภาพที่ 2.2 ระบบการสอนทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 (ระดับแนวคิด).....	57
ภาพที่ 2.3 ระบบการสอนทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับปริญญาตรี.....	59
ภาพที่ 2.4 ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2561 ระดับบัณฑิตศึกษา.....	61
ภาพที่ 2.5 ระบบการสอนทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับบัณฑิตศึกษา.....	63
ภาพที่ 2.6 แสดงระบบโมดูลการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และบทบาท ของผู้เรียนและผู้สอน เมื่อจัดการเรียนการสอน.....	66
ภาพที่ 2.7 การบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรทางการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดระบบ การศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.....	68

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 1)

การปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 จะเป็นแรงผลักดันให้ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด สามารถพัฒนาองค์ความรู้ และสร้างปัญญาที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร และระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ (Mobile learning) มาใช้มากขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนพัฒนาและเตรียมกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดงานเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับต่างๆ ปรับหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างเสรีแบบไร้พรมแดนในยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น. 4)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ที่ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลยึดหลักการศึกษาลดชีวิต ซึ่งเป็นระบบการเรียนการสอนที่ไม่มีชั้นเรียน ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน แต่สามารถมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้ ระบบการเรียนการสอนทางไกลที่ใช้เป็นระบบสื่อประสม โดยอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ และซีดีเสียงที่ส่งให้นักศึกษาทางไปรษณีย์เป็นสื่อแกนกลาง มีรายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาทุกจังหวัด ผู้เรียนและผู้สอนมีโอกาสพบกันอยู่บ้าง ณ ศูนย์บริการการศึกษาเท่าที่จำเป็น ผู้เรียนจะใช้วิธีการเรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก การดำเนินการจัดการเรียนการสอน และการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการในชุมชนที่มหาวิทยาลัยจัดให้เป็นสื่อประกอบ (วิจิตร ศรีสอาน, 2529, น. 5-7) ในปี พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัยได้พัฒนาระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยคณะกรรมการพัฒนาระบบและสื่อการสอนทางไกล และสภามหาวิทยาลัยได้ประกาศใช้ “ระบบการเรียนการสอนทางไกลตาม แผน มสธ. 2561” โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้จัดตั้งศูนย์วิทยพัฒนาขึ้นในส่วนภูมิภาค เพื่อขยายบริการทางการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนระบบการเรียนการสอนทางไกลให้มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งให้บริการของมหาวิทยาลัยที่กระจายถึงนักศึกษาที่อยู่ในจังหวัดต่างๆ อย่างครอบคลุมทั่วถึง ศูนย์วิทยพัฒนาที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้นกระจายอยู่ในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศจำนวน 10 ศูนย์ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช เป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัย ซึ่งทำหน้าที่บริการการศึกษาและสนับสนุนการเรียนการสอนแก่นักศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน จากการให้บริการนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 11 สาขาวิชาที่เปิดสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะ ความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการบวนการจัดการเรียนการสอนในระบบออนไลน์หรือเรียนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งในปัจจุบันนวัตกรรมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลก้าวกระโดดอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนทางไกล จึงต้องเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต และยังเป็นการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนทางไกลได้อย่างยั่งยืน

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

1.1.1 สภาพที่พึงประสงค์ด้านการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล

กล่าวคือ การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกลได้มีโอกาสหาความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนาหน้าที่การงานของตน โดยมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนให้ใกล้เคียงกับการเรียนการสอนในห้องเรียนมากที่สุด การถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่เน้นการศึกษาด้วยตนเอง การจัดแหล่ง

วิทยบริการและสื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพกระจายไปใกล้ผู้เรียนมากที่สุด และนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสอนทางไกลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ด้านผู้เรียนในระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษา

ทางไกล กล่าวคือ บัณฑิตระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกลเป็นผู้มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความขยันหมั่นเพียร มีความพอเพียงและมีวินัย มีเจตคติที่เหมาะสม มีวัฒนธรรม คุณธรรม และศีลธรรมอันดี มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรอบรู้ในศาสตร์ที่ศึกษา มีความรู้รอบในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้สู่การใช้ประโยชน์ มีทักษะในการคิดเชิงระบบ มีทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ความรู้สู่การปฏิบัติได้ แสดงความคิดเห็นที่เป็นของตนเองได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อองค์กร ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะการสื่อสารที่ดี มีทักษะในการใช้ภาษา มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสืบค้นติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างรู้เท่าทัน มีความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องมีความมุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียรอยู่เป็นนิจ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555)

1.1.3 สภาพที่พึงประสงค์ด้านสื่อการสอนในระบบการศึกษาทางไกล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ไว้หลายมาตรา โดยเฉพาะในหมวด 9 ที่ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้วิเคราะห์สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวแล้วเห็นว่า ควรกำหนดให้มีนโยบายในเรื่องของสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติโดยกำหนดเป็นนโยบายการผลิต พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญว่า"กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทุกประเภท ทุกสาระการเรียนรู้และทุกช่วงชั้น โดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันผลิตอย่างเสรีและเป็นธรรม และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพ ในกระบวนการเรียนการสอน "... การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกประเภท รวมทั้งเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่นๆ สื่อที่จะนำมาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร จะมีลักษณะเน้นสื่อเพื่อการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง รวมทั้งนำสื่อที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้ รูปแบบของสื่อการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย

เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดเวลา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.2.1 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล

กล่าวคือ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,468 คน ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนทางไกล ที่นักศึกษาต้องศึกษาด้วยตนเองผ่านสื่อหลักและสื่อเสริมที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นในรูปแบบต่างๆ เพื่อจะช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจของตนเองเป็นสำคัญ พบว่า นักศึกษามีทักษะความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามบริบทและสภาพแวดล้อมทางสังคมจึงมีผลทำให้ระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองขาดประสิทธิภาพ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช จึงได้มีการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษา เช่น จัดให้มีโครงการที่ช่วยน้อง จัดการสอนเสริมแบบแนะแนวนัดหมาย และการจัดกิจกรรมชมรมนักศึกษาเพื่อช่วยให้นักศึกษาได้มีช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อช่วยลดช่องว่างระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์ และช่วยเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกลเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านผู้เรียนในระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกล

กล่าวคือ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช มีนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนได้แก่ จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดกระบี่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมนักศึกษายังขาดทักษะความรู้ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองอย่างสร้างสรรค์ อันสืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและบริบททางสังคมที่แตกต่างกันไปตามวิถีชีวิต ภาษา และวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย อีกทั้งปัจจัยด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสารยังไม่ครอบคลุม จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้และการสื่อสารเพื่อการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จจึงทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายและเกิดการลาออกกลางคัน

1.2.3 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านสื่อการสอนในระบบการศึกษาทางไกล

กล่าวคือ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช มีพันธกิจในการส่งเสริม สนับสนุนและการให้บริการ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบทางไกลของมหาวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองผ่านสื่อการสอนในรูปแบบต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น ปัจจุบันมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้จัดทำและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา โดยได้มีการสนับสนุนการจัด

ฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การสื่อสารเพื่อการพัฒนาทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเหมาะสม ระบบเทคโนโลยีไม่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังขาดประสบการณ์ในการใช้นวัตกรรมเพื่อการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

1.3.1 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล

กล่าวคือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล โดยไม่อาศัยชั้นเรียน นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองจากสื่อหลักและสื่อเสริม พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษาทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาด้วยตนเองผ่านสื่อต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองการจัดระบบทางการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีเวลาเพียงพอในการศึกษาผ่านสื่อหลักที่มีข้อมูลจำนวนมาก ความพร้อม สภาพแวดล้อม และปัจจัยอื่นๆ ที่แตกต่างกันไปตามบริบททางสังคม อีกทั้งยังพบว่านักศึกษามีปัญหาด้านพื้นฐาน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง ขาดประสบการณ์ในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการค้นคว้าหาข้อมูลเชื่อมโยงองค์ความรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อันจะส่งผลทำให้การจัดระบบการศึกษาด้วยตนเองไม่เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ มีผลทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายขาดกำลังใจในการศึกษาจนทำให้เกิดปัญหาการลาออกกลางคัน

1.3.2 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านผู้เรียนในระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกล

กล่าวคือ จากการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นมหาวิทยาลัยเปิดจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกล เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องอาชีพ เพศ อายุ สถานที่ และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ซึ่งมีผลทำให้ระดับการเรียนรู้ของนักศึกษาแตกต่างกันตามความรู้ความสามารถพื้นฐานและตามบริบททางสังคมและสภาพแวดล้อมนั้นๆ รวมทั้งนักศึกษาและคณาจารย์อยู่ไกลกัน การเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากสื่อประสมที่นักศึกษาใช้ศึกษาด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก โดยมหาวิทยาลัยได้พัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อที่จะเข้ามาช่วยสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในระบบทางไกล แต่พื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่จะช่วยเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ให้กับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านสื่อการสอนในระบบการศึกษาทางไกล

กล่าวคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ

ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช มีความหลากหลายทางด้านบุคคล สภาพแวดล้อม สังคม ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม อันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัย ที่จะทำให้นักศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านสื่อหลักที่มีเนื้อหาเป็นจำนวนมาก และยังคงใช้เวลาในการศึกษา และสื่อเสริม อาทิ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมสภาพปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น เพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุนระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สะดวกและง่ายต่อการเรียนรู้ ด้วยตนเองของนักศึกษานั้น พบว่า นักศึกษายังขาดทักษะความรู้ความเข้าใจและเทคนิคในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการศึกษาและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อการจัดการศึกษาทางไกล เพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้ไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนให้กับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดทางด้านสื่อวัสดุ สื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับกลุ่มนักศึกษาในเรือนจำ ซึ่งยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลของนักศึกษากลุ่มนี้ได้อย่างแท้จริง

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

1.4.1 ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนในระบบการศึกษา

ทางไกล กล่าวคือ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น มีการสนับสนุนการให้บริการนักศึกษาและพัฒนารจัดการศึกษาทางไกล การขยายช่องทางการเรียนรู้ในการศึกษาทางไกล ลดช่องว่างการติดต่อสื่อสารระหว่างนักศึกษาและคณาจารย์ ผลิตนวัตกรรมการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนรู้นักศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เพื่อเอื้อประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้ตามความสามารถของนักศึกษาเป็นสำคัญ นำสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อนคอยกำกับแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จัดอบรมด้วยระบบทางไกลตามประสบการณ์ความถนัดเพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษา ซึ่งจะทำให้ทราบสภาพปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการของนักศึกษาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนำข้อมูลมาวางแผนพัฒนาต่อไป

1.4.2 ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านผู้เรียนในระดับปริญญาตรีในระบบ

การศึกษาทางไกล กล่าวคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตรับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช มีพื้นฐานระดับความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันไปตามพื้นฐานทางการศึกษาและบริบทการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละบุคคล ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อการจัดระบบการศึกษาทางไกลในระดับปริญญาตรี ที่นักศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาด้วยตนเองเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงทำให้มีความพยายามที่จะจัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อปรับพื้นฐานการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ให้สอดคล้อง เหมาะสมและตรงกับความต้องการของนักศึกษาในสถานการณ์ที่ต่างกันไป

เพื่อให้นักศึกษาเกิดทักษะการพัฒนาและการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตามคุณลักษณะที่ดีของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และเพื่อเป็นการศึกษาปัญหาและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผู้เรียนในระบบการจัดการศึกษาทางไกล ซึ่งความรู้พื้นฐานของนักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง

1.4.3 ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านสื่อการสอน ในระบบการศึกษาทางไกล

กล่าวคือ เนื่องจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิด นักศึกษาต้องศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละบุคคลซึ่งมีพื้นฐานการเรียนรู้ที่ต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีแนวทางที่จะเป็นการแก้ปัญหาพื้นฐานและภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพโดยการจัดให้มีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเพื่อให้มีทักษะในการใช้สื่อพื้นฐานประกอบการเรียน การใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาเชื่อมโยงนวัตกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม เกิดความต่อเนื่อง มีการจัดเตรียมสื่อในรูปแบบมัลติมีเดียในพื้นที่ต่างๆ ที่เป็นศูนย์บริการการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งจะทำให้เกิดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาในการเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ที่มากขึ้น และเพื่อเป็นการศึกษาแนวทางในการผลิต การเลือก และปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการเรียนการสอนทางไกลอย่างแท้จริง

ในส่วนของความพยายามในการแก้ปัญหาจากงานวิจัย พบว่า ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สภาพปัญหา ความต้องการ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช แต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาที่ผ่านมา พบว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2547-2556 ที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ (1) *นิภาพร ภาคอุทัย (2547)* ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานของศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์วิทยพัฒนา พบว่า สภาพการดำเนินงานของศูนย์วิทยพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาด้านบุคลากรในงานส่งเสริมและบริการการศึกษาไม่เพียงพอ มีงบประมาณที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์น้อย ข้อมูลข่าวสารไม่ทันสมัย ล่าช้า โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มบุคลากร เพิ่มงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนข่าวสารให้ทันสมัยและต่อเนื่อง (2) *สุมาลี เดชบุญพบ (2547)* ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานส่งเสริมและบริการการศึกษา ของศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า การดำเนินงานส่งเสริมและบริการการศึกษาของศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านบริการวิชาการแก่ชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ตามความคิดเห็นระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ ในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบริการวิชาการแก่ชุมชน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษา มสธ. และประชาชนทั่วไป มีความคิดเห็นในภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ปัญหาในการดำเนินงานส่งเสริมและบริการการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ บทบาทของ ศูนย์วิจัยพัฒนาไม่ชัดเจนและอยู่ไกล ขาดการประชาสัมพันธ์จัดกิจกรรมชมรมนักศึกษาไม่ต่อเนื่อง บริการวิชาการแก่ชุมชนมีน้อย ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ แจ้งกำหนดการจัดกิจกรรมล่วงหน้า จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอบรมให้มากขึ้น และอำนวยความสะดวกด้านอาหารและเครื่องดื่ม (3) *ปฏิภาณ มหรรณานิบัติ (2550)* ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า สภาพการณ์และการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอาจารย์ผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เห็นประโยชน์เทคโนโลยีการศึกษาด้วย สำหรับอาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอนโดยรวมสัปดาห์ละมากกว่า 1 ครั้ง ปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษา อาจารย์ผู้สอนมีปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและรูปแบบการจัดชั้นเรียนคอมพิวเตอร์ ปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาด้าน Hardware เครื่องคอมพิวเตอร์มีขีดความสามารถต่ำ ส่วนระดับปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (4) *วิไลวรรณ เรืองอุไร (2556)* ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีการศึกษาและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุดในแต่ละด้านประกอบด้วย 1) ด้านสื่อสารมวลชน คือ การนำรูปแบบที่วีดิทัศน์และระบบวีดิทัศน์ตามประสงค์มาใช้เพื่อจัดการเรียนการสอน 2) ด้านเทคโนโลยีการศึกษา คือ การใช้หลักสูตรการเรียนออนไลน์แบบเปิด (MOOC) การเรียนการสอนแบบร่วมมือ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมประชาอาเซียน การใช้เทคโนโลยีก่อให้เกิดทักษะและการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และการจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศคือ การส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (NEdNet) ศูนย์การเรียนรู้แห่งชาติ (NLC) ศูนย์สารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (NEIS) การเรียนทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตการใช้สมาร์ตโฟน ดาวเทียมเพื่อการศึกษา ระบบการเรียนการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ตและเว็บเพจห้องเรียนเสมือนจริง เทคโนโลยีในรูปแบบคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud computing) และ การใช้เครือข่ายสังคม

จากงานวิจัยที่ผ่านมาสรุปได้ว่า สภาพการดำเนินงานของศูนย์วิจัยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แต่ละแห่งตามความคิดเห็นระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน มีปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอขาดงบประมาณใน

การดำเนินงาน นักศึกษามีปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่แตกต่างกันตามพื้นฐานสภาพแวดล้อม และบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน ขาดทักษะความรู้และเทคนิคในการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้าเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่

1.5 แนวทางที่คิดจะทำการวิจัย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของสภาพ ปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตรับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช โดยมุ่งศึกษาความต้องการการใช้สื่อเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับปรัชญาทางการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยเน้นการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง จากแหล่งความรู้และวิทยาการที่จัดในฐานความรู้ผ่านสื่อประสมประเภทต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาด้วยตนเองในระบบการเรียนการสอนทางไกล รวมถึงการวิเคราะห์แหล่งวิทยาการในชุมชนและสังคม ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมของนักศึกษา/ผู้เรียน ที่มีผลกระทบต่อวิธีการศึกษาและความต้องการของสังคม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา/ฝึกอบรม รวมทั้งการศึกษาสภาพของนักศึกษา/ผู้เรียน เกี่ยวกับความพร้อมในการรับสื่อและความคาดหวังของนักศึกษา/ผู้เรียน วิเคราะห์บริบทการเรียนรู้ครอบคลุมสถานการณ์และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อนำมาจัดการศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพให้เป็นไปตามระบบการสอนทางไกลตามระบบการสอนทางไกล ตาม “แผน มสธ 2561” ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนา ปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องตรงประเด็นตามความต้องการของนักศึกษา ตามบริบทสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไปตามสังคมแห่งการเรียนรู้ อันจะเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษา การให้บริการและสนับสนุนการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาสภาพใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านการเรียนการสอนของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

2.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านผู้เรียนในระดับ ปริญญาตรี ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่ รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

2.2.3 เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านสื่อการสอนของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,468 คน

3.3 เนื้อหาสาระในการวิจัย ได้แก่ (1) สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (2) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ (3) ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3.4 เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง สภาพ ปัญหาและความ ต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

3.5 ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 การเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล หมายถึง การเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นระบบการเรียนการสอนที่ไม่มีชั้นเรียน ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกล กัน แต่สามารถมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันได้โดยอาศัยสื่อประสม ได้แก่ สื่อทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม และผู้เรียนผู้สอนมีโอกาสพบกันอยู่บ้าง ณ ศูนย์บริการ การศึกษาเท่าที่จำเป็น ผู้เรียนจะใช้วิธีการเรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก

4.2 นักศึกษาระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกล หมายถึง ผู้เรียนและศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ นิเทศศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิทยาการจัดการ วิทยาศาสตร์สุขภาพ เศรษฐศาสตร์ มนุษยนิเวศศาสตร์ รัฐศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ นิติศาสตร์ ในปีการศึกษา 2561

4.3 สื่อการสอนในระบบการศึกษาทางไกล หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ และซีดีเสียง ที่ส่งให้นักศึกษาทางไปรษณีย์เป็นสื่อแกนกลาง มีรายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาทุกจังหวัด และการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการในชุมชนที่มหาวิทยาลัยจัดให้ การเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ เป็นสื่อเสริมที่ใช้จัดการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

4.4 สภาพ หมายถึง ลักษณะทั่วไปในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในเขตรับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ครอบคลุม (1) สภาพการใช้สื่อเอกสารการสอน (2) สภาพการใช้สื่อโสตทัศน์ (3) สภาพการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ (4) สภาพการใช้สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

4.5 ปัญหา หมายถึง อุปสรรคในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในเขตรับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ครอบคลุม (1) ปัญหาการใช้สื่อเอกสารการสอน (2) ปัญหาการใช้สื่อโสตทัศน์ (3) ปัญหาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ (4) ปัญหาการใช้สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

4.6 ความต้องการ หมายถึง ความต้องการในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในเขตรับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ที่มีต่อการเรียนการสอนทางไกล ครอบคลุม (1) ความต้องการการใช้สื่อเอกสารการสอน (2) ความต้องการการใช้สื่อโสตทัศน์ (3) ความต้องการการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ (4) ความต้องการการใช้สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

4.7 ศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นครศรีธรรมราช หมายถึง สถานที่ที่ให้บริการ และสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนทางไกล จัดตั้งโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตั้งอยู่ที่ 169 หมู่ 3 ถ.นครศรีฯ-ร้อนพิบูลย์ ต.นาสาร อ.พระพรหม จ.นครศรีธรรมราช

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้ทราบข้อมูลปัญหา ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

5.2 เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และบุคลากร ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช เพื่อใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดระบบการเรียนการสอนทางไกลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับ “ระบบการสอนทางไกลตาม แผน มสธ 2561” และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (1) การศึกษาระบบเปิดและการจัดการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2) เทคโนโลยีการศึกษา (3) “ระบบการสอนทางไกลตาม แผน มสธ. 2561” (4) การดำเนินงานของศูนย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (5) ศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นครศรีธรรมราช และ (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การศึกษาระบบเปิดและการจัดการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน ผู้วิจัยรวบรวมวรรณกรรม ครอบคลุม (1) แนวคิดปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาระบบเปิดและการจัดการศึกษาทางไกล (2) ความหมายและรูปแบบของการศึกษาทางไกล (3) พัฒนาการของการศึกษาทางไกล (4) ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกล (5) การจัดการศึกษาในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (6) แนวคิดในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (7) กระบวนการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (8) การดำเนินงานจัดระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (9) การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการศึกษา และ (10) การประเมินผลการศึกษา

1.1 แนวคิด ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาระบบเปิดและการจัดการศึกษาทางไกล

การเรียนรู้ตลอดชีวิตแนวคิดหลักของการศึกษาระบบเปิดและการศึกษาทางไกล ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บุคคลจำเป็นต้องเฝ้าหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพ เป็นผลให้เพิ่มพูนประสิทธิภาพของการทำงาน ผลงาน และคุณภาพชีวิตของตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ สมาชิกของสังคมที่ใฝ่ใจรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำเป็นต้องอาศัยการศึกษารูปแบบต่างๆ ตามความก้าวหน้าของวิทยาการทางเทคโนโลยี

วิวัฒนาการทางการศึกษาโดยทั่วไปแล้วจะได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ เทคโนโลยี และการเมือง และที่สำคัญอีกประการหนึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านความคิด โดยเฉพาะแนวความคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) ซึ่งผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาได้ยึดแนวความคิดนี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการศึกษาแนวใหม่ การยึดแนวความคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นหลักในการจัดการศึกษาดังกล่าว นอกจากก่อให้เกิดการขยายขอบเขตและแนวทางการศึกษาแล้วยังก่อให้เกิดแนวทางการศึกษาแบบใหม่อีกหลายอย่างที่สำคัญ คือ **การจัดการศึกษาระบบเปิด (Open Education) ที่ใช้การศึกษาทางไกล (Distance Education) เป็นวิธีในการจัดการเรียนการสอน** แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตนี้จึงมีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในประเทศต่างๆ ทั่วโลก

โดยสรุป สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บุคคลจำเป็นต้องเฝ้าหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการศึกษาแนวใหม่คือการจัดการศึกษาระบบเปิดที่ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลมาเป็นวิธีในการจัดการเรียนการสอน

1.2 ความหมายและรูปแบบของการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกล (Distance Education) หมายถึง การศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ห่างกัน คำว่า “ห่างกัน” หมายความว่า ความห่างของระยะทางในด้านภูมิทัศน์ เช่น อยู่คนละพื้นที่กัน ซึ่งอาจเป็นพื้นที่ในประเทศหรือต่างประเทศ จึงไม่มีการสอนเผชิญหน้ากัน (Face to Face Teaching) ดังเช่น การเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ แต่เป็นการจัดการศึกษาที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารและบริการ โดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Directed) ของการเรียน

การศึกษาทางไกลเป็นวิธีการจัดการศึกษาที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้พบกันโดยตรงเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้สอนจะถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ มวลประสบการณ์ต่างๆ ไปทางสื่อ อาจจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เทปเสียง วิดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ หรืออื่นๆ ผู้เรียนจะรับความรู้จากสื่อเหล่านี้ในลักษณะของการเรียนด้วยตนเอง โดยผู้เรียนไม่ต้องเดินทางเข้ามายังสถาบันการศึกษา แต่จะเรียนอยู่ที่บ้านหรือสถานที่ทำงาน ผู้เรียนสามารถกำหนดเวลาเรียน สถานที่เรียน และจะต้องบริหารการเรียนรู้ด้วยตนเองภายในเวลาที่สถาบันการศึกษากำหนด การพบปะระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนอาจจะกำหนดให้มีบ้างเป็นบางครั้งจะเป็นการพบปะเพื่อทบทวน เพื่อซักถามประเด็นปัญหาในสิ่งที่เรียนด้วยตนเองไม่เข้าใจ หรือเป็นการสรุปหรือฝึกทักษะที่สำคัญจากเนื้อหาวิชานั้นๆ (สุมาลี สังข์ศรี, 2549, น. 3)

การศึกษาทางไกลเป็นรูปแบบการศึกษาที่จัดอย่างเป็นระบบ เน้นการออกแบบการผลิต บริการสื่อการเรียนและจัดส่งสื่อการสอนมากกว่าทำการสอน ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้พบกันเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาวิชาผ่านทางสื่อประเภทต่างๆ ผู้เรียนรับความรู้จากสื่อในลักษณะการเรียนการสอนด้วยตนเองอาจกำหนดให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นครั้งคราวเพื่อทบทวนและทำความเข้าใจของผู้เรียนหรือทักษะที่สำคัญ (อำไพรัตน์ อักษรพรหม, 2552, น. 11)

ลักษณะของรูปแบบการศึกษาทางไกล คีแกน (Keegan 1980 อ้างถึงใน อำไพรัตน์ อักษรพรหม, 2552, น. 22-23) ได้จัดรูปแบบการศึกษาทางไกลไว้ 6 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การศึกษาทางไกลที่จัดโดยองค์กรอิสระและให้วุฒิการศึกษาโดยมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นเอ็กเทอร์เนล ดีกรี (external degree) เช่น มหาวิทยาลัยลอนดอน (London University) เป็นต้น ผู้เรียนเรียนทางไปรษณีย์เป็นส่วนใหญ่

รูปแบบที่ 2 มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนแบบชั้นเรียน จัดให้มีการสอนทางไกลแบบคู่ขนานเพื่อเปิดโอกาสให้คนที่มียุติบัตรเรื่องเวลาและการเงินได้ศึกษาอย่างเท่าเทียมนักศึกษาสามารถเลือกศึกษาจากสื่อประสมหรือเข้าเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน

รูปแบบที่ 3 สถาบันการศึกษาที่สถาปนาเพื่อจัดการศึกษาทางไกลอย่างเต็มรูปแบบ เช่น โอเพน ยูนิเวอร์ซิตี (Open University) เนชั่นเนล เอ็กเทนชัน คอลเลจ (National Extension College) แห่งประเทศสหราชอาณาจักร เป็นต้น นักศึกษาเรียนผ่านวัสดุการเรียน การทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย และการกวดวิชา มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีบริการสนับสนุนเพื่อให้นักศึกษาเรียนอย่างมีความสุข และสามารถเรียนจนสำเร็จ รวมทั้งเพื่อป้องกันการออกกลางคัน

รูปแบบที่ 4 การสอนผ่านระบบสื่อสารมวลชน เช่น โปรแกรมการศึกษาของสถานีโทรทัศน์บีบีซี เป็นต้น ผู้เรียนอาจเรียนตามอรรถาธิบายโดยลาฟัง หรือเรียนในหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งอาจเป็นการศึกษาระดับโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย

รูปแบบที่ 5 หลายสถาบันร่วมมือจัดการศึกษาทางไกล อาจเป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มมหาวิทยาลัยที่มีการสอนแบบชั้นเรียนและไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนทางไกล หรือมหาวิทยาลัยที่มีการสอนแบบชั้นเรียนร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแบบเปิด เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันเอง และหันมาแข่งกันทรัพยากรและผู้เชี่ยวชาญ วิชาที่เรียนอาจประยุกต์จากที่มีอยู่เดิมหรือพัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่ ซึ่งมีลักษณะคล้ายรูปแบบที่ 2 เน้นการผสมผสานวิธีการสอนทางไกล ผู้สอนแบบชั้นเรียนและแบบทางไกลเป็นกันๆ เดียวกัน จึงมีการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนแบบทางไกลกับการเรียนแบบชั้นเรียน

รูปแบบที่ 6 การศึกษาตามอรรถาธิบายที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาต่อเนื่องจัดโดยองค์กรต่างๆ ให้กับผู้ที่สนใจ โดยอาจจัดเป็นบริการการศึกษาแบบให้เปล่าหรือต้องมีค่าใช้จ่าย หรือ

ให้กับพนักงานขององค์กร โดยผู้เรียนเรียนผ่านวัสดุการเรียนที่องค์กรจัดเตรียมไว้หากเป็นการฝึกอบรม อาจจัดให้มีดีวีดีเพื่อแนะนำผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้วัสดุการเรียน

แต่ในส่วน of ซัยยงค์ พรหมวงศ์ (ซัยยงค์ พรหมวงศ์, 2536, อ้างถึงในสุรเชต น้อยฤทธิ 2552, น.19-20) ได้กล่าวถึงรูปแบบการศึกษาทางไกลไว้ว่า รูปแบบการศึกษาทางไกลนั้น มีการพัฒนาตั้งแต่การให้ปริญญาเอกภายนอกของมหาวิทยาลัยลอนดอนเมื่อ ค.ศ. 1836 จนถึงปัจจุบันสามารถจัดได้เป็น 3 รูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้เกณฑ์ใดในการจัดตั้งต่อไปนี้

1. การจัดรูปแบบการศึกษาทางไกลโดยยึดผู้เรียน รูปแบบการศึกษาทางไกลที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก สามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1 การศึกษาทางไกลแบบเดี่ยว (Single Mode) เป็นการจัดการศึกษาทางไกลที่ไม่มีชั้นเรียน กลุ่มผู้เรียนคือผู้ที่ศึกษาด้วยตนเองจากสื่อที่บ้านหรือสถานที่อื่นๆ ที่สะดวกโดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน

1.2 การศึกษาแบบทวิ (Dual Mode) เป็นการจัดการศึกษาทางไกลที่มีนักศึกษา 2 ประเภท คือ นักศึกษาที่เรียนแบบชั้นเรียนและนักศึกษาที่เรียนด้วยตนเองด้วยวิธีทางไกล (ไม่ต้องเข้าชั้นเรียน)

1.3 การศึกษาทางไกลแบบตรี (Topic Mode) มีนักศึกษา 3 ประเภท คือ แบบชั้นเรียน แบบเรียนด้วยตนเองที่บ้านและผู้ที่มาเข้าชั้นเรียนบ้างเรียนเองตามความสนใจ

2. การจัดรูปแบบการศึกษาทางไกล ยึดระบบการถ่ายทอด จำแนกเป็น 7 รูปแบบ คือ

2.1 การศึกษาภายนอก (External Studies) เป็นระบบที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาของสถาบันการศึกษาอื่นทางการศึกษาและสอบข้อสอบของมหาวิทยาลัยที่เป็นเจ้าของหลักสูตร

2.2 การศึกษาแบบขยายสาขา (Extension Studies) เป็นการขยายโอกาสให้นักศึกษาที่อยู่ห่างไกลสถาบันหลักได้ศึกษาจากสื่อต่างๆ มีการจัดตั้งสาขาขึ้นตามส่วนต่างๆ ของประเทศให้นักศึกษาติดต่อได้

2.3 การศึกษาแบบในและนอกวิทยาเขต (Extra-Mural Studies หรือ On-Off Campus) เป็นระบบที่มีทั้งนักศึกษาแบบชั้นเรียน (On-Campus) และนักศึกษาที่เรียนด้วยตนเอง (Off-Campus)

2.4 การศึกษาทางไปรษณีย์ (Correspondence Studies) ผู้เรียนจะเรียนที่บ้าน โดยสถาบันส่งเอกสารไปให้ทางไปรษณีย์ และอาจมีสื่อเสริมอื่นๆ ด้วย ต่อมาได้ใช้คำว่าการศึกษาทางไกลแทน

2.5 การศึกษาแบบตลาดวิชา (Open Admission Program) มีนักศึกษา 3 กลุ่ม คือ ผู้ที่มาเข้าชั้นเรียนได้ ผู้ที่ศึกษาด้วยตนเอง และผู้ที่มาเข้าชั้นเรียนบ้างไม่เข้าชั้นเรียนบ้าง

2.6 การศึกษาแบบมหาวิทยาลัยเปิด (Open University System) ผู้เรียนจะเรียนด้วยตนเองจากชุดการสอน โดยไม่ต้องเข้าชั้นแต่อาจมีการพบผู้สอนในลักษณะของการสอนเสริม การอบรมบ้าง

2.7 การเรียนระบบเปิด (Open Learning System) เป็นลักษณะของการจัดตั้งสถาบันขึ้นอาจเรียกว่าสถาบันการเรียนรู้ระบบเปิด (เช่นในแคนาดา) สถาบันจะเป็นตัวแทนจัดหาโปรแกรมการเรียนจากสถาบันต่างๆ มาให้โดยสถาบันอาจไม่ต้องมีหลักสูตรของตนเองผู้สนใจสมัครเข้าเรียนได้โดยเรียนจากสื่อตามที่กำหนดเมื่อเรียนจนจะได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาจากสถาบันต่างๆ ที่เป็นเจ้าของหลักสูตร

3. การจัดรูปแบบการศึกษาทางไกลโดยยึดโครงสร้างสื่อการศึกษา สามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบย่อย คือ

3.1 รูปแบบที่ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อแกนกลาง สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักและอาจมีสื่ออื่น เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เทปเสียง การสอนเสริม การฝึกปฏิบัติเป็นสื่อเสริม

3.2 รูปแบบที่ยึดสื่อแพร่เสียงและภาพเป็นสื่อแกนกลาง นั่นก็คือมีสื่อประเภทรายการวิทยุกระจายเสียง รายการโทรทัศน์ เป็นสื่อหลักแล้วมีสื่ออื่น เช่น สื่อสิ่งพิมพ์เทปเสียง ภาพชุด การสอนเสริมเป็นสื่อเสริม

3.3 รูปแบบที่ยึดสื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่อแกนกลาง นั่นก็คือใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาในลักษณะต่างๆ แล้วใช้สื่ออื่นๆ เสริม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์การสอนเสริม การฝึกปฏิบัติ

โดยสรุป การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนกับผู้สอนอยู่ห่างไกลกัน จัดการศึกษา โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน เน้นที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านสื่อต่างๆ ที่มีไปให้ทางไปรษณีย์ มีลักษณะเฉพาะตัวของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่มีชั้นเรียนในรูปแบบการเรียนการสอนรายบุคคล ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ตามความต้องการและตามความสามารถของตนเองการเรียนการสอนแบบกลุ่มเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยการรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และการเรียนการสอนแบบมวลชน เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจหรือพัฒนาตนเอง หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง หรือของชุมชน

1.3 พัฒนาการของการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกลที่เปิดโอกาสให้บุคคลเข้าเรียนโดยไม่ต้องสอบเข้าเรียน (วิจิตร ศรีสอาน ประยูร ศรีประสาธน์ ประจวบจิตร คำจตุรัส, 2534, น. 31-33) เริ่มขึ้นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยลอนดอน เมื่อ พ.ศ. 2379 (ค.ศ. 1836) โดยมหาวิทยาลัยได้รับวิทยาลัยและ

บางมหาวิทยาลัยในเครือจักรภพอังกฤษเข้าเป็นสมาชิกและให้ปริญญาภายนอกแก่นักศึกษาจากสถาบันในเครือสมาชิกที่สำเร็จตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยลอนดอน (ซึ่งได้กลายมาเป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัยเปิดในยุคต่อมา) ต่อมาในช่วง พ.ศ. 2423 (ค.ศ. 1880) ได้มีการเปิดสอนทางไปรษณีย์แก่ผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนได้ เนื่องจากการมีถิ่นที่อยู่ไกลจากโรงเรียนมากทั้งในยุโรปและอเมริกา การจัดการสอนทางไกลในครั้งนั้นต้องอาศัยระบบไปรษณีย์ที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างมากและผู้เรียนจะเรียนสำเร็จได้ต้องมีแรงจูงใจในการศึกษาเล่าเรียนสูง มีจิตใจที่เด็ดเดี่ยวและต้องศึกษาอย่างหนัก

ในปลายปี พ.ศ. 2463 (ค.ศ. 1920) สหภาพโซเวียตได้จัดการศึกษาทางไกลโดยปรับวัตถุประสงค์ให้แตกต่างไปจากเดิมที่มุ่งจัดการศึกษาทางไปรษณีย์ให้กับผู้ด้อยโอกาส (ซึ่งมีจำนวนไม่มาก) มาเป็นการเปิดสอนทางไปรษณีย์ขึ้นในโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษามีทั้งการเรียนเต็มเวลาและบางเวลาซึ่งถือได้ว่าเป็นการบูรณาการการศึกษาทางไกลรวมไปกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทำให้นักศึกษาสามารถเรียนตามหลักสูตรโพลีเทคนิคได้จนจบหลักสูตรโดยมีการผสมผสานการสอนภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการและโรงงานที่มีครูดูแลทำให้การสอนในวิชาเทคนิคเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และเป็นการจัดการศึกษาที่สามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่ฝีมือในประเทศต่างๆ ได้

จากนั้นใน พ.ศ. 2480 (ค.ศ. 1937) กลุ่มประเทศในอังกฤษ แคนาดา นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และเยอรมันนี้ได้จัดให้มีการใช้วิทยุกระจายเสียงสนับสนุนการศึกษาผู้ใหญ่ด้วยการจัดกลุ่มฟังและอภิปรายความรู้ที่ได้รับจากรายการศึกษาวงวิทยุกระจายเสียงจนกระทั่ง พ.ศ. 2508 (ค.ศ. 1965) จึงได้มีความพยายามที่จะเชื่อมโยงองค์ประกอบของการศึกษา 3 ส่วนเข้าด้วยกัน คือ การสอนทางไปรษณีย์ การสอนทางวิทยุโทรทัศน์ และการสอนโดยครู

สำหรับในสหรัฐอเมริกาได้มีการจัดตั้งวิทยาลัยวิทยุโทรทัศน์แห่งชิคาโกขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2499 (ค.ศ. 1956) เพื่อจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา หลักสูตร 2 ปีทางวิทยุโทรทัศน์มีนักศึกษาเข้าเรียนถึง 80,000 คน ส่วนใหญ่เรียนที่บ้านแต่มีการมอบหมายให้นักศึกษาไปพบอาจารย์ในศูนย์ศึกษาบ้าง แนวคิดของวิทยาลัยวิทยุแห่งชิคาโกได้กลายมาเป็นต้นแบบในการจัดการศึกษาทางไกลทั่วโลก มีการผสมผสานกับแนวคิดจากยุโรปและออสเตรเลียแล้วจัดเป็นระบบการสอนทางไกลขึ้น นับจากนั้นก็มีการพัฒนาการสอนทางไกลขึ้นมาในอีกหลายประเทศอาทิ สถาบันการศึกษาทางวิทยุโทรทัศน์ของเยอรมันตะวันออก วิทยาลัยไปรษณีย์ของสหภาพโซเวียต มหาวิทยาลัยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของออสเตรเลีย และตามมาด้วยญี่ปุ่นที่เป็นประเทศที่มีการสอนทางไกล (Long Distance Teaching) ในระดับมัธยมศึกษาอย่างกว้างขวางด้วยการสอนทางไปรษณีย์และการสอนทางวิทยุโทรทัศน์ โดยออกอากาศทางสถานี เอ็น. เอช. เค. จนกระทั่งมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยทางอากาศ (University of the Air) ขึ้นใน พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) ในที่สุดและต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งญี่ปุ่น (The Open University of Japan) ที่นับเป็น

มหาวิทยาลัยเปิดที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านรายการทางสถานีวิทยุ FM และรายการทางสถานีวิทยุโทรทัศน์

สำหรับแนวคิดเรื่องการศึกษาาระบบเปิดนั้นอังกฤษได้เป็นผู้นำมาพัฒนาและจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิด (The Open University) ขึ้นในปี พ.ศ. 2521 (ค.ศ. 1969) มหาวิทยาลัยนี้จัดการเรียนการสอนโดยไม่มีชั้นเรียนที่ผู้เรียนจะศึกษาด้วยตนเองที่บ้านผ่านสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ลักษณะสำคัญของมหาวิทยาลัยเปิดแห่งอังกฤษสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ มุ่งเปิดโอกาสให้แก่บุคคลจำนวนมากที่พลาดโอกาสเรียนในระดับอุดมศึกษา เพราะสอบคัดเลือกไม่ได้ อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล และผู้ที่ทำงานแล้วซึ่งไม่สามารถไปเรียนเต็มเวลาในสถาบันการศึกษาระบบปิดได้

2. ผู้สอน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องจากทั้งสถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องมีการคัดกรองตามกระบวนการที่กำหนด

3. ผู้เรียน เป็นใครก็ได้ที่อายุมากกว่า 21 ปีและทำงานเต็มเวลาโดยไม่กำหนดคุณสมบัติและความรู้พื้นฐานอื่น

4. วิธีสอน ใช้หลายวิธีรวมกัน ได้แก่ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รวมทั้งเทคโนโลยีและสื่อการสอนอื่นที่มาชดเชยการสอนด้วยบุคคลโดยตรง

5. สถานที่เรียน ไม่จำกัดแต่ในห้องเรียนแต่ส่วนใหญ่จะใช้ที่บ้านของผู้เรียนมากกว่าที่อื่น

6. สาขาวิชาที่เปิดสอน มีหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ

มหาวิทยาลัยเปิดแห่งอังกฤษได้เป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัยเปิดที่จัดการสอนในระบบทางไกล ในประเทศต่างๆ ต่อมาอีก อาทิ มหาวิทยาลัยเสรีแห่งอิหร่าน มหาวิทยาลัยเปิดแห่งอิสราเอล มหาวิทยาลัยอินทราคานธีในอินเดีย และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในประเทศไทย เป็นต้น

โดยสรุป การศึกษาทางไกลพัฒนามาจากการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้ที่ไม่สามารถเข้าเรียนในระบบโรงเรียนได้ อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ซึ่งมีมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้นำแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาทางไกลมาผสมผสานกับแนวคิดในรูปแบบต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยระบบไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ในการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองผ่านสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามบริบทความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกลมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการศึกษารูปแบบปกติ ลักษณะเหล่านี้ทำให้จำเป็นต้องใช้เวลายาวนานในการพัฒนาสื่อการเรียน มีการแบ่งงานกันทำเพื่อให้บริการที่ตอบสนองต่อผู้เรียนจำนวนมากมีรูปแบบวิธีดำเนินงานเป็นพิเศษที่ไม่สามารถนำรูปแบบและลักษณะการทำงานในสถาบันการศึกษาระบบแบบดั้งเดิมมาใช้ได้ (วิจิตร ศรีสอาน ประยูร ศรีประสาธน์ ประจวบจิตร์ คำจตุรัส, 2534, น. 6-9) ลักษณะสำคัญเหล่านี้ ได้แก่

1. ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ห่างจากกัน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดที่ผู้เรียนเป็นผู้พลาดโอกาสเรียนในห้องเรียนปกติ จึงมีโอกาสได้พบปะได้รับความรู้จากผู้สอนน้อยกว่าการศึกษาตามปกติ และจากความจริงที่ว่า การเรียนรู้จึงมิได้เกิดขึ้นจากการสอนในห้องเรียนโดยมีครูเป็นผู้สอนเท่านั้น แต่เกิดจากการใช้สื่อการเรียนที่ทำไว้ และแจกจ่ายให้บริการแก่ผู้เรียนโดยตรง และไปยังส่วนรวมที่ผู้เรียนสามารถยืมใช้และในบางกรณีก็จัดให้มีการสอนรวมโดยตรง สำหรับการสอนนั้นจะเป็นการสอนที่เรียกว่า การสอนเสริม ซึ่งมีขึ้นเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากสื่อต่างๆ ที่ได้จัดไว้ให้แล้ว และเพื่อเป็นการอภิปรายหรือฝึกปฏิบัติ หรือเพิ่มพูนประสบการณ์ หรือตอบปัญหาอันเกิดจากความไม่เข้าใจที่ปรากฏในสื่อการสอนที่จัดทำไว้ให้

2. เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางในการเรียน การเรียนการสอนปกติจะเรียนในห้องเรียนตามเวลาหรือตารางสอนในสถานที่สถานศึกษาที่กำหนดโดยมีลักษณะที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ด้วยวิธีการบอกเล่าอธิบายตามที่ผู้สอนกำหนด แต่การเรียนในระบบทางไกลจะมีลักษณะที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนโดยผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเรียนเนื้อหาสาระเวลาเรียนและสถานที่ตามที่ตนเห็นสมควร พร้อมทั้งกำหนดวิธีการเรียนและการควบคุมการเรียนด้วยตนเองวิธีการเรียนจะเป็นการเรียนด้วยตนเองจากสื่อที่สถาบันการศึกษาจัดบริการรวมทั้งสื่อเสริมอื่นๆ ที่ผู้เรียนสามารถหาได้เอง

3. ใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารและบริการหลักสื่อส่วนใหญ่จะใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก โดยจัดส่งให้ผู้เรียนทางไปรษณีย์พร้อมกับเทปวิทยุและวีดิทัศน์ที่จัดทำขึ้น ร่วมกับการออกอากาศรายการวิทยุและโทรทัศน์ที่มีใช้กันอย่างแพร่หลาย แต่ในบางกรณีที่ระบบออกอากาศรายการวิทยุและโทรทัศน์มีปัญหาด้านการรับฟังรับชมในบางเวลาหรือในบางพื้นที่ สถาบันการศึกษาอาจจัดส่งเทปรายการวิทยุหรือวีดิทัศน์ไปไว้ตามศูนย์บริการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมายืมไปใช้สำหรับฟังหรือชมได้ในปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารมีการพัฒนาไปอย่างมากสื่อการศึกษาจึงได้พัฒนาเป็นลักษณะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

4. ดำเนินงานและควบคุมคุณภาพในรูปองค์คณะบุคคล การศึกษาทางไกลมีระบบควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดเคร่งครัด ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงมิได้อยู่ภายใต้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากแต่มีการดำเนินงานในรูปองค์คณะบุคคล มีองค์กรหลายองค์กรรับผิดชอบแบ่งงานกัน

ทำที่สามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการทำงานเช่น องค์กรที่รับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตร รับผิดชอบการผลิตสื่อการศึกษา รับผิดชอบการวัดและประเมินผลการศึกษา

5. มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ กระบวนการสอนได้รับการกำหนดและ ออกแบบอย่างเป็นระบบตั้งแต่หน่วยการสอน หรือผู้สอนผ่านไปยังศูนย์ผลิตสื่อการสอน จากนั้นส่งต่อ ให้ผู้เรียน ส่วนการติดต่อที่มาจากผู้เรียนผู้เรียนจะจัดส่งกิจกรรมมายังสถานศึกษาและหน่วยงาน ในสถานศึกษาจะส่งกิจกรรมกลับไปตามระบบผู้สอนเพื่อให้ผู้สอนตรวจตามมาตรฐานคุณภาพ ที่กำหนดไว้ในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรผลิตเอกสารตลอดจนสื่ออื่นๆ จะมีการดำเนินการใน ลักษณะคณะบุคคลที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านเนื้อหา ด้านสื่อ และด้านการวัดและ ประเมินผล จึงเป็นการดำเนินงานที่มีการควบคุมมาตรฐานและคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการใช้ ความรู้ประสบการณ์และความคิดเห็นจากบุคคลหลายฝ่ายเพื่อให้ได้ผลงานที่มีมาตรฐานและ ประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

6. ใช้กระบวนการทางอุตสาหกรรมในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระไปสู่ผู้เรียน เนื่องจา กการสอนและการจัดบริการการสอนให้แก่ผู้เรียนจำนวนมากในเวลาเดียวกันการผลิตและจัดส่ง สื่อการศึกษาจึงต้องทำในลักษณะทางอุตสาหกรรม คือ มีการผลิตจำนวนมาก มีการใช้เทคโนโลยี การผลิตที่เป็นระบบมีการนำขั้นตอนทางอุตสาหกรรมมาใช้มีการร่วมมือประสานกันระหว่าง หน่วยงานมีการวางแผนอย่างเป็นระบบและให้ความสำคัญกับการตรวจสอบคุณภาพเป็นอย่างยิ่ง

7. เน้นด้านการผลิตและจัดส่งสื่อการสอนมากกว่าทำการสอนโดยตรงในระบบที่เป็น การสอนตามปกติ บทบาทของครูจะทำหน้าที่สอนซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จในการเรียน ของผู้เรียนแต่ในระบบเปิดซึ่งเป็นการศึกษาทางไกลการสอนจะเปลี่ยนจากการสอนรายบุคคลมาเป็น การสอนแก่ผู้เรียนจำนวนมากวิชาที่สอนก็เป็นผลจากความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่าย นอกจากนี้สถาบันการศึกษาจะมีหน่วยงานภายในที่ตั้งขึ้นเพื่อรับผิดชอบในการจัดส่งเอกสารและ สื่อการศึกษาการประเมินผลการเรียนและการสอนเสริมในศูนย์บริการในภูมิภาคต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนจำนวนมาก

8. มีการจัดตั้งหน่วยงานและโครงสร้างขึ้นสนับสนุนการสอนและบริการผู้เรียน แม้ผู้เรียนและผู้สอนจะอยู่ห่างกันแต่ก็ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษา ทางไกลด้วยการจัดตั้งศูนย์การศึกษาประจำท้องถิ่นหรือประจำภาคเพื่อให้การบริการการศึกษาด้วย การเชิญบุคลากรท้องถิ่นหรือใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นส่วนเสริมของการจัดการศึกษาด้วย

9. ใช้การสื่อสารติดต่อแบบ 2 ทาง การติดต่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอนในระบบ การศึกษาทางไกลจะอยู่ในรูปการติดต่อแบบ 2 ทางซึ่งเดิมส่วนใหญ่จะใช้ทางจดหมายและโทรศัพท์ แต่ในปัจจุบันจะใช้การสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นด้วย

โดยสรุป ลักษณะสำคัญของการศึกษาทางไกลเป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน แนวคิดการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสในการเรียนรู้ และตอบสนองความต้องการต่างๆ และผ่านสื่อการสอนที่จัดให้ในรูปแบบต่างๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวีดิทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ มีการควบคุมคุณภาพการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ กระบวนการเรียนการสอนต้องมีผู้เชี่ยวชาญควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ ใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพสำหรับใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาให้กับผู้เรียน การจัดส่งเอกสารประสิทธิภาพ มีการจัดแหล่งให้บริการและสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มช่องทางในการสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

1.5 การจัดการศึกษาในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สังคมไทยในระยะก่อนการก่อกำเนิดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชนั้นปัญหาความไม่เสมอภาคทางการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาเป็นปัญหาที่ดำเนินมาเป็นระยะเวลายาวนานสืบเนื่องมาจากความยากจนทำให้ประชากรบางกลุ่มขาดโอกาสทางการศึกษา ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน เป็นนักการศึกษาที่มีความสนใจในเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นส่วนตัว และตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวนี้เป็นอย่างมากเมื่อมีโอกาสไปศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยมินเนโซตา ประเทศสหรัฐอเมริกา และมีโอกาสไปศึกษาทำงานในประเทศต่างๆ รวมทั้งเยี่ยมชมกิจการและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศอังกฤษ (The Open University of United Kingdom) ในปี พ.ศ. 2512 ซึ่งเพิ่งจัดตั้งและเปิดรับนักศึกษาในที่สุด จึงเชื่อมั่นว่ามหาวิทยาลัยเปิดน่าจะเป็นหนทางหนึ่งที่น่ามาสู่ความเสมอภาคทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ และเกิดความคิดประยุกต์ใช้วิธีการสอนทางไกลของการศึกษาระบบเปิดมาใช้ในประเทศไทยเป็นครั้งแรก

โดยสรุป การจัดการศึกษาในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เกิดจากแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ที่เห็นปัญหาของความไม่เสมอภาคทางการศึกษาอันสืบเนื่องมาจากความยากจนทำให้ประชากรบางกลุ่มขาดโอกาสทางการศึกษา ทำให้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้เกิดความคิดประยุกต์ใช้วิธีการสอนทางไกลของการศึกษาระบบเปิดเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา

1.6 แนวคิดในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ความเชื่อมั่นตามหลักการศึกษาลดข้อขัดข้องและแนวทางการแก้ปัญหาความไม่เสมอภาคทางการศึกษาของศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ได้ถ่ายทอดแนวความคิดผ่านทางผลงาน

ต่างๆ เป็นเวลากว่า 9 ปีนับจาก พ.ศ. 2512-2521 เกิดแรงผลักดันจนนำมาสู่การสร้างนวัตกรรม การอุดมศึกษาของประเทศไทยเป็นครั้งแรก กล่าวคือ การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิดที่ได้รับพระราชทานนามว่า *มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช* โดยใช้แนวคิดสำคัญ 3 ประการคือ

1. ดำเนินการตามแนวทางมหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศอังกฤษ (The Open University of United Kingdom) ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีส่วนในการถ่ายทอดความรู้โดยผสมผสานกับหลักสูตรและการสอนโดยการค้นคว้าในลักษณะ Correspondence Course ซึ่งเป็นความก้าวหน้าในวิธีการจัดการศึกษาระบบนี้

2. พัฒนาระบบมหาวิทยาลัยตลาดวิชาให้เป็นมหาวิทยาลัยเปิดอย่างแท้จริง นอกเหนือจากการรับนักศึกษาโดยไม่มีการสอบคัดเลือก วิธีการจัดและดำเนินการศึกษาโดยอาศัย บทเรียนทางไปรษณีย์ การใช้สื่อการสอนที่หลากหลายต่างๆ

3. จัดตั้งมหาวิทยาลัยที่สอนในระบบเปิดขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้เป็นระบบเปิดที่ไม่มีชั้นเรียน รับนักศึกษาโดยไม่มีการสอบคัดเลือก และใช้สื่อการสอนทางไกลเพื่อให้นักศึกษาเรียนด้วยตนเอง

โดยสรุป แนวคิดในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ใช้แนวคิดสำคัญ 3 ประการคือ ดำเนินการตามแนวทางมหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศอังกฤษที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีส่วนในการถ่ายทอดความรู้โดยผสมผสานกับหลักสูตร พัฒนาระบบมหาวิทยาลัยตลาดวิชาให้เป็น มหาวิทยาลัยเปิดอย่างแท้จริง จัดตั้งมหาวิทยาลัยที่สอนในระบบเปิด เป็นระบบเปิดที่ไม่มีชั้นเรียน ผู้เรียนใช้สื่อการสอนทางไกลในการศึกษาด้วยตนเอง

1.7 กระบวนการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2517 คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและ คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษาในปลายสมัยรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์ ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการของข้อเสนอเกี่ยวกับการศึกษาในระบบเปิดโดยกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) “พัฒนาระบบมหาวิทยาลัยตลาดวิชาให้เป็นระบบเปิดอย่างแท้จริง นอกเหนือจากการเปิดรับนักศึกษา โดยไม่มีการสอบคัดเลือก วิธีการจัดและดำเนินการศึกษา โดยอาศัยบทเรียนทางไปรษณีย์ การใช้สื่อการสอนต่างๆ โดยที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ” และได้มีการนำข้อเสนอนี้สู่การปฏิบัติใน พ.ศ. 2518 ในสมัยรัฐบาลที่มี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ทบวงมหาวิทยาลัย (คณะกรรมการการอุดมศึกษาในขณะนั้น) ได้มีคำสั่งให้ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน ที่ดำรงตำแหน่งรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้นเสนอแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยเปิดตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสาขาต่างๆ จำนวน 20 คน เป็นผู้พิจารณาศึกษาและจัดทำโครงการมหาวิทยาลัยเปิด โดยมี ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน เป็นประธานมี

หน้าที่ในการจัดทำโครงการมหาวิทยาลัยเปิดพร้อมทั้งวางรูปแบบและยกร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเปิดเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะอนุกรรมการฯชุดนี้ ได้มอบให้คณะผู้วิจัย ซึ่งมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร ทองอุไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ตำแหน่งในขณะนั้น) ทำการวิจัยเรื่อง *ความเห็นของประชาชนต่อมหาวิทยาลัยเปิด* อันเป็นรายงานการวิจัย เรื่องแรกที่มุ่งสำรวจ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยเปิด ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในมหาวิทยาลัยเปิด ทศนคติต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ความสนใจ และความต้องการที่จะเข้ามาศึกษา และความพร้อมที่จะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-6 หรือเทียบเท่า ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ที่กำลังทำงานผลสำรวจพบว่า ประชากรกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในมหาวิทยาลัยเปิดดีพอสมควร มีความสนใจและต้องการที่จะเข้าศึกษาทันทีที่เปิดสอนเฉลี่ยประมาณร้อยละ 46 ของผู้ที่อยู่ในข่ายสำรวจ กลุ่มผู้ที่กำลังทำงานต้องการเข้าศึกษาสูงกว่ากลุ่มนักเรียน กล่าวคือ กลุ่มนักเรียน 2 กลุ่มต้องการเข้าศึกษาทันทีอยู่ในพิสัยร้อยละ 33 ถึง 39 ส่วนผู้ที่กำลังทำงานอยู่ในพิสัยร้อยละ 51 ถึง 65 ผลจากการสำรวจทำให้โครงการสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดและดำเนินการมหาวิทยาลัยเปิดได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง และในที่สุดรัฐบาลก็ได้เลือกที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิดขึ้นเป็นเอกเทศซึ่งก็คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในเวลาต่อมา แต่ก็มีข้อติดขัดเนื่องจากเหตุผลความผันผวนทางการเมืองจึงทำให้การสถาปนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชล่าช้าไป 2 ปี แต่ถึงกระนั้น ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน มักจะกล่าวด้วยความภาคภูมิใจเสมอว่า กระบวนการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นการดำเนินการโดยความคิดและสติปัญญาของกลุ่มนักวิชาการไทยทั้งหมดโดยแท้

ในการตั้งชื่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนั้น คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาและจัดทำโครงการมหาวิทยาลัยเปิด ได้เสนอชื่อหลายอย่าง อาทิ มหาวิทยาลัยปวงชน มหาวิทยาลัยปวงประชา เป็นต้น ต่อคณะรัฐมนตรีในเดือน มีนาคม 2521 มีมติเห็นชอบให้ขอพระราชทานชื่อมหาวิทยาลัย โดยใช้ชื่อพระนามในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 โดยมีเหตุผล คือ ในรัชกาลของพระองค์ได้เริ่มมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมหาวิทยาลัยแห่งใหม่นี้ก็มีปรัชญาหลักเกี่ยวกับประชาธิปไตยทางการศึกษา โดยขยายโอกาสและให้ความเสมอภาคทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษาอย่างกว้างขวางแก่ชนทุกชั้นในวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า พระราชทานชื่อว่า *มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช* ตามพระนามเดิมในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 เมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา และทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2521 มหาวิทยาลัยจึงถือเป็นวันมิ่งมงคลและเป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัย พระราชบัญญัติดังกล่าว

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2521 โดยมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับการตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรณีวิทยาและความเสมอภาคทางการศึกษา ไว้ดังนี้

“... การที่ตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรณีวิทยานี้ถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่สมัยใหม่ที่จะให้ผู้ที่มีความสามารถและมีความปรารถนาที่จะเรียน ศึกษาวิชาการ วิชาการก้าวหน้ากว้างขวางได้ เพราะว่า ได้ชื่อว่าคนไทยก็มีความเฉลียวฉลาด แต่โอกาสที่จะได้ขยายความรู้ความสามารถของตน คนฉลาดที่ได้แสดงแล้วว่า เมื่อมีโอกาสก็ไปเรียนในชั้นสูง จะเรียกได้ว่าทัดเทียมอารยประเทศไม่แพ้คนอื่น อาจจะได้ดีกว่าคนอื่นด้วยซ้ำ ฉะนั้นก็สมควรที่จะบริการให้แก่ประชาชนคนไทย ได้มีโอกาสที่จะเล่าเรียน ...”

โดยสรุป คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นชอบในหลักการของข้อเสนอเกี่ยวกับการศึกษาในระบบเปิดโดยกำหนดในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) “พัฒนาระบบมหาวิทยาลัยตลาดวิชาให้เป็นระบบเปิดอย่างแท้จริง นอกเหนือจากการเปิดรับนักศึกษา โดยไม่มีการสอบคัดเลือก วิธีการจัดและดำเนินการศึกษา โดยอาศัยบทเรียนทางไปรษณีย์ การใช้สื่อการสอนต่างๆ โดยที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ” โดยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน และคณะกรรมการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสาขาต่างๆ จัดทำโครงการมหาวิทยาลัยเปิด พร้อมทั้งวางรูปแบบและยกร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเปิด ซึ่งได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อมหาวิทยาลัยเปิดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดและดำเนินการมหาวิทยาลัยเปิดได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยและเพื่อเป็นการขยายโอกาสและให้ความเสมอภาคทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษาอย่างกว้างขวางแก่ชนทุกชั้น เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า พระราชทานชื่อว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรณีวิทยา ตามพระนามเดิมในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา และทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรณีวิทยา

1.8 การดำเนินงานจัดระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรณีวิทยา

ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยโดยมีนายเกษม สุวรรณกุล เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อีก 9 ท่าน ได้พิจารณาเห็นชอบให้ ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน

รักษาการในตำแหน่งอธิการบดีและได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2522 และมีบุคคลกลุ่มแรก (ตำแหน่งในขณะนั้น) ที่ได้รับเชิญมาร่วมปฏิบัติงาน ได้แก่ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ดร.องค์การ อินทร์มพรรย์ อาจารย์วิจิตร ภัคคีรัตน์ และอาจารย์วันชัย ศิริชนะ ซึ่งต่างเป็นคณะกรรมการจัดทำโครงการมหาวิทยาลัยเปิดต่อมา ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ได้เชิญนักวิชาการมาเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและระบบการสอนทางไกลในสาขาวิชาต่างๆ อีกหลายท่าน อาทิ ดร. เอี่ยม ฉายางาม ดร.ยุวดี กาญจนยัญญิตติ นายแพทย์กิติ พยัคคานนท์ อาจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ดร.เทียนฉาย กิระนันท์ ดร.ปัญญา หิรัญรัมย์ ดร.นิคม ทาแดง ดร.สุภรณ์ ศรีพหล ดร.วินัย รังสีนันท์ อาจารย์สมพิศ คูศรีพิทักษ์ ดร.เครือวัลย์ โสภาสรรค์ อาจารย์สุปรีชา หิรัญโร อาจารย์กุลธนา ธนาพงศธร ดร.ปรัชญา เวสารัชช และดร.ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลชัย เป็นต้น

จากนั้นจึงมีการจัดตั้งหน่วยงานทำการสอนที่เรียกว่า “สาขาวิชา” เป็นครั้งแรก 3 สาขาวิชา เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2522 ได้แก่ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาการจัดการและสาขาวิชาอื่นๆ เป็นลำดับต่อมาอีก 9 สาขาวิชา รวมทั้งสิ้น 12 สาขาวิชาซึ่งสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ 12 ซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชยึดระบบเปิดในการดำเนินงานการศึกษาทางไกล ได้แก่ เปิดใจเปิดหลักสูตร เปิดสถานที่ เปิดเวลา เปิดวิธีการ และเปิดอายุ เพื่อพัฒนาระบบการสอนทางไกลให้เป็นระบบการศึกษาสำหรับทุกคน (anyone) สามารถศึกษาได้ในทุกที่ (anywhere) ทุกเวลา (anytime) และด้วยวิธีการที่หลากหลายระบบการสอนทางไกลที่พัฒนาขึ้นครั้งแรก เรียกว่า “แผน มสธ.2523” ที่ใช้วิธีการสอนทางไกลผ่านสื่อประสม ประกอบด้วย สื่อหลัก สื่อเสริม และกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับระดับการศึกษาและลักษณะของวิทยาการ นักศึกษาจะได้รับสื่อการศึกษาทางไปรษณีย์ และเลือกรับสื่อเสริมต่างๆ ผ่านการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์และสื่ออื่นๆ

โดยสรุป ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ซึ่งได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ร่วมกับคณะกรรมการนักวิชาการ ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรและระบบการสอนทางไกลเพื่อใช้ดำเนินงานในการจัดระบบการเรียนการสอนทางไกลให้เป็นระบบการศึกษาสำหรับทุกคนสามารถศึกษาได้ในทุกที่ทุกเวลาโดยใช้วิธีการเรียนการสอนผ่านสื่อประสม ประกอบด้วย สื่อหลัก สื่อเสริม

1.9 การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปัจจุบันมีการเปิดการเรียนการสอนใน 11 สาขาวิชา ได้แก่ ศิลปศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิทยาการจัดการ นิติศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ เศรษฐศาสตร์ มนุษยนิเวศศาสตร์

รัฐศาสตร์ ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ นิเทศศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตรของ มสธ. ยึดหลักเชิงวิชาชีพ (career and professional development) มากกว่าหลักวิชาการ (discipline) ใช้หลักผสมผสานเนื้อหาวิชาในลักษณะพหุวิทยาการสำหรับโครงสร้างหลักสูตร ใช้ระบบชุดวิชาที่มีค่าเท่ากับ 6 หน่วยกิตทวิภาค ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดบูรณาการเนื้อหาและสะดวกต่อการบริหารการสอนและการสอบในระบบทางไกล โดยสามารถจัดสอบให้ได้แล้วเสร็จในวันสุดท้าย (วันเสาร์ อาทิตย์) ในสนามสอบได้ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

การจัดหลักสูตรของ มสธ. ใช้หลักการบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกันในรูปของชุดการสอน เรียกว่า “ชุดวิชา” โดยนำเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่างๆ ในแต่ละวิชาที่มีความสัมพันธ์กันมารวมกันไว้อย่างเป็นระบบซึ่งแต่ละชุดวิชาที่มีค่าไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิตทวิภาคของหลักสูตรอุดมศึกษาในระบบปิด ชุดวิชาหนึ่งแบ่งเป็น 15 หน่วยการสอน แต่ละหน่วยการสอนใช้เวลาศึกษาประมาณ 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนมี 5 ลักษณะ (ข้อมูล พ.ศ. 2522) นักศึกษามีสิทธิ์ใช้เวลาในการศึกษาแต่ละหลักสูตรไม่เกินระยะเวลา 3 เท่าของระยะเวลาตามที่กำหนดในแต่ละหลักสูตร คือ 1) หลักสูตรระดับประกาศนียบัตร 1 ปี และ 2 ปี 2) หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ต่อเนื่อง 3 ปี และ 2 ปี 3) หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต 1 ปี 4) หลักสูตรระดับปริญญาโท 2 ปี และ 5) หลักสูตรระดับปริญญาเอก 3 ปี

การพัฒนาสื่อการศึกษา ใช้สื่อประสมจากแนวคิดที่ต้องการขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษา แก่ประชาชนและผู้เรียนที่กระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในเมืองและชนบททั่วประเทศ และต้องเรียนด้วยตนเองโดยใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นเสมือนครูผู้สอน มสธ. จึงเลือกใช้ระบบสื่อประสมโดยมีสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อหลัก ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และใช้สื่ออื่นๆ เป็นสื่อเสริมตามความเหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาของแต่ละวิชา เช่น เทปเสียง วิดิทัศน์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และต่อมามีการพัฒนาปรับเปลี่ยนเป็นซีดีเสียง ดีวีดี และเอ็มพี 3 นอกจากนี้ยังมีการสอนเสริม และการฝึกปฏิบัติเป็นสื่อเสริมสำหรับสาขาวิชาที่จำเป็น เช่น สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ เป็นต้น และต่อมามีการเพิ่มระบบที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์เป็นสื่อหลักเฉพาะหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและระดับปริญญาเอกในบางสาขาวิชา

การผลิตเอกสารการสอน การผลิตและพัฒนาสื่อของ มสธ. มุ่งเน้นคุณภาพของสื่อเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเนื้อหามากที่สุด และสามารถศึกษาด้วยตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้สอนหรือพึ่งพาผู้สอนน้อยที่สุด อีกทั้งยังต้องมีความน่าสนใจในการศึกษาด้วยตนเองด้วย โดยเอกสารการสอนจัดเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หลักของ มสธ. แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนของเนื้อหาสาระและส่วนของการประเมินผลแต่ละชุดวิชาจะจัดแบ่งเป็น 15 หน่วยการสอนในแต่ละหน่วย

การสอนจะแบ่งเป็นตอนอย่างน้อย 2 ตอน และในแต่ละตอนจะแบ่งเป็นเรื่อง อย่างน้อย 2 เรื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาไปที่ละน้อยให้สอดคล้องกับเวลาศึกษาของตน

กระบวนการผลิตเอกสารการสอนจะเริ่มจากสาขาวิชาต่างๆ ที่เป็นเจ้าของวิชาจะเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ที่เรียกว่า คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ซึ่งจะมีการแต่งตั้งล่วงหน้าก่อนเปิดภาคการศึกษาที่กำหนดไว้ว่าจะเปิดสอนชุดวิชานั้นประมาณหนึ่งปีถึงหนึ่งปีครึ่ง เพื่อให้มีเวลาในการเขียนต้นฉบับชุดวิชาและดำเนินการจัดพิมพ์ได้ทัน

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา ประกอบด้วย 1) กรรมการด้านเนื้อหา ได้แก่ นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 5-7 คน ทำหน้าที่พิจารณาเนื้อหาสาระของตำราทางด้านความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา รวมถึงการเป็นผู้เขียนเนื้อหาด้วย และในจำนวนนี้จะประธานกรรมการ 1 คน และ บรรณาธิการ 1 คน 2) กรรมการด้านการวัดผลการศึกษา ได้แก่ นักวัดผลการศึกษา 1 คน ทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับกิจกรรมวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้และวัดผลการศึกษาโดยทั่วไป และ 3) กรรมการด้านเทคโนโลยีการศึกษา ได้แก่ นักเทคโนโลยีการศึกษา 1 คนทำหน้าที่ในการจัดระบบออกแบบเพื่อผลิตสื่อการสอน และ 4) เลขานุการทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเขียนชุดวิชาอีก 1 คน คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาทำหน้าที่ในการกำหนดรายละเอียดของการเขียนเนื้อหาให้เป็นไปตามรายละเอียดชุดวิชาที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรตามระบบของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะต้องพิจารณาว่าในแต่ละหน่วยจะครอบคลุมเนื้อหาอะไรบ้าง ในแต่ละหน่วยควรแบ่งเป็นตอน และเรื่องอย่างไร รวมทั้งร่วมกันออกแบบและผลิตเนื้อหาหลักสูตร กิจกรรมและสื่อการเรียนอื่นซึ่งจะใช้เป็นสื่อเสริมประกอบการเรียนในชุดวิชานั้น ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ได้ ดังนี้

1. วิเคราะห์ขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของเนื้อหาทั้งชุดวิชา แล้วจึงแบ่งเนื้อหาหน่วยการสอนออกเป็น 15 หน่วย

2. กำหนดโครงสร้างของหน่วยการสอนแต่ละหน่วยด้วย เพื่อให้ผู้เขียนใช้เป็นแนวทางการเขียนเนื้อหาให้ครบถ้วนตามหลักสูตร รวมตลอดถึงการมอบหมายผู้รับผิดชอบเขียนเนื้อหาแต่ละหน่วยการสอน

3. พิจารณาสื่อประกอบเนื้อหาแต่ละหน่วยการสอนเพื่อการผลิตต่อไป

4. พิจารณาแผนการสอนระดับหน่วยการสอนและระดับตอน พร้อมกับการพิจารณาเนื้อหาแต่ละหน่วยการสอนโดยเน้นความถูกต้องของเนื้อหาเป็นสำคัญ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ มีอำนาจเสนอความเห็นหรือสั่งให้ผู้เรียนปรับแก้เนื้อหาให้ถูกต้องเหมาะสมได้ แล้วแต่กรณี

5. ทดสอบประสิทธิภาพสื่อสิ่งพิมพ์ หลังจากพิจารณาเนื้อหาแล้วจะมีการนำเอกสารเนื้อหาและแบบประเมินไปทดลองใช้เบื้องต้นเพื่อให้ทราบว่าเอกสารการสอนและแบบประเมินนั้น

มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หากมีข้อบกพร่องประการใดก็จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้จริง

กระบวนการดังกล่าวถือเป็นการควบคุมคุณภาพของเนื้อหา ตัวสื่อการเรียนและ โครงสร้างทางวิชาการถือเป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้มสธ. จัดการสอนได้อย่างกว้างขวางและทั่วทุกถิ่น ดังข้อความที่กล่าวกันมาว่า “*อยู่ที่ไหนก็เรียนได้ เรียนทางไกล กับ มสธ.*” ตลอดเวลากว่า 40 ปี ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เปิดดำเนินการสอนเอกสารการสอนของ มสธ. จัดเป็นสื่อการศึกษา ที่ได้รับการยอมรับทั้งในแวดวงวิชาการ และวิชาชีพโดยทั่วไป และมีการนำไปใช้สอนใช้อ้างอิง ในทุกระดับของอุดมศึกษาไม่เพียงแต่ภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้นแต่ยังมีแพร่หลายไปใน สถาบันการศึกษาอื่นด้วย

เบื้องหลังความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจในการผลิตเอกสารการสอนของ มสธ. ไว้ดังนี้ว่า “ การที่มหาวิทยาลัยจะสามารถจัดสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากบุคลากรหลายฝ่ายทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพราะหากจะใช้แต่บุคลากรภายใน ของมหาวิทยาลัยในระยะเริ่มแรกที่เปิดดำเนินการแล้วก็คงจะไม่สามารถเขียนเนื้อหาของวิชาการ ต่างๆ ให้เสร็จทันตามกำหนดและได้เนื้อหาที่มีคุณภาพได้กว้างขวางและเพียงพอ ” มหาวิทยาลัยจึงได้ ขอความร่วมมือไปยังผู้รู้ผู้เล่นในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะเขียนทั้งจากภาครัฐบาล เอกชนและมหาวิทยาลัยอื่น ตลอดจนสถาบันการศึกษาต่างๆ ให้มาร่วมเป็นผู้เขียนเอกสารการสอน ของมหาวิทยาลัย ซึ่งปรากฏว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจนอาจกล่าวได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ ครั้งสำคัญในวงการการศึกษาของชาติที่มีผู้รู้ ผู้เล่นในศาสตร์และสาขาวิชาต่างๆ มาทำงานร่วมกันโดยมี วัตถุประสงค์เดียวกันมากที่สุด โดย ณ ปี 2531 ในขณะนั้นมีผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยเขียนเอกสารการสอน ของมหาวิทยาลัยมากกว่า 3,000 คน คิดเป็นจำนวนชุดวิชากว่า 350 ชุดวิชา มีนักศึกษาได้รับ ประโยชน์จากชุดวิชาเหล่านี้กว่า 500,000 คน ทั้งนี้ไม่นับรวมประชาชนและนักศึกษาตาม สถาบันการศึกษาอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมากการดำเนินการนี้นับเป็นตัวอย่างอันดีของความพยายาม ในการที่จะใช้ทรัพยากรทางปัญญาที่มีอยู่ในตัวผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ ในประเทศไทยอย่างคุ้มค่าและ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณะ เพราะหากไม่มีการถ่ายทอดวิชาความรู้ต่างๆ จากท่านเหล่านี้ออกมา เป็นตำราแล้วความรู้เหล่านั้นก็จะถูกกักเก็บไว้ในตัวผู้รู้ผู้นั้นแต่เพียงผู้เดียว การได้มีโอกาสเขียนและ จัดพิมพ์เผยแพร่เพื่อประโยชน์ของนักศึกษาและประชาชนทั่วไป จึงนับว่าเป็นการทำประโยชน์ให้แก่ ประเทศชาติโดยส่วนรวมอย่างอเนกอนันต์ที่แม้ในระยะแรกมีผู้คาดการณ์ว่าการร่วมมือร่วมใจนี้ อาจจะมีไปได้ไม่นานนักเพราะความยากลำบากในการเขียนเอกสารการสอนแบบของมหาวิทยาลัยนั้น จะทำให้ผู้ซึ่งมาร่วมเขียนเกิดความท้อถอยที่จะเขียนต่อไปแต่ก็ปรากฏว่าจนถึงปัจจุบันความร่วมมือ ร่วมใจจากฝ่ายต่างๆ ก็ยังมีอยู่ไม่ขาดสายและแผ่ไปในทุกสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน (วันชัย ศิริชนะ, 2531, น. 29-33)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ความร่วมมือร่วมใจจากนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องของฝ่ายต่างๆ เป็นหัวใจแห่งความสำเร็จในการผลิตเอกสารการสอนของ มสธ. ซึ่งโดยหลักการแล้ว คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาที่เป็นกรรมการด้านเนื้อหาจะเป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนโดยตรง แต่ในกรณีที่ไม่สามารถรับงานเขียนทั้งหมดได้หรือขาดความชำนาญเฉพาะเรื่อง คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาก็อาจเสนอต่อสภาวิชาการโดยผ่านทางคณะกรรมการประจำสาขาวิชาให้มีการแต่งตั้งผู้ร่วมผลิตเพื่อเขียนในหน่วยใดหน่วยหนึ่งเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น โดยคุณสมบัติของกรรมการกลุ่มผลิตและผู้ร่วมผลิตจะต้องมีพื้นฐานความรู้อย่างน้อย ระดับปริญญาโท หากมีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์นี้ก็ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์อย่างมากในสาขาวิชาหรือเรื่องที่จะเขียน เพื่อให้สามารถคงมาตรฐานและคุณภาพความถูกต้องของเนื้อหาวิชาไว้ได้ และเมื่อมีการแต่งตั้งผู้เขียนหน่วยต่างๆ เรียบร้อยแล้ว หากผู้เขียนท่านใดไม่คุ้นเคยกับระบบการเขียนชุดวิชาของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นแบบที่มุ่งหวังให้นักศึกษาสามารถศึกษาเล่าเรียนได้ด้วยตนเองได้ ผู้เขียนเหล่านั้นจะต้องเข้ารับการอบรมวิธีการเขียนเอกสารการสอนตามรูปแบบของมหาวิทยาลัยก่อนที่จะทำการเขียน รวมทั้งเข้ารับการอบรมการออกข้อสอบด้วย

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาจะเว้นช่วงเวลาของการเขียนไว้ระยะหนึ่งประมาณ 2-3 เดือนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาต่างๆ เพื่อจะได้มีเนื้อหาสำหรับเขียนอย่างเพียงพอหลังจากนั้นจะมีการนัดหมายเพื่อนำเนื้อหาที่ได้เขียนเสร็จแล้วตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนดมาเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาร่วมกันโดยจะพิจารณาเนื้อหา รูปแบบความเหมาะสมในการนำเสนอและความสามารถในการเข้าใจของผู้อ่านตลอดจนสื่อการศึกษาต่างๆ ที่ใช้ประกอบในเรื่องนั้น การพิจารณาจะเปิดโอกาสให้มีการซักถาม อภิปรายและชี้แจงกันอย่างละเอียด โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ได้เนื้อหาวิชาการ ความถูกต้อง รัดกุม สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้นจึงพบว่า มีบ่อยครั้งที่ผู้เขียนจะต้องนำกลับไปเขียนใหม่เกือบทั้งหมดและเมื่อเขียนใหม่แล้ว ก็ต้องนำกลับเข้ามาพิจารณาร่วมกันใหม่อีกครั้ง โดยไม่มีข้อยกเว้นว่าจะเป็นข้อเขียนของผู้ใด นอกจากนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีกลไกตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และความสม่ำเสมอในการใช้ถ้อยคำสำนวนต่างๆ ของเอกสารการสอนที่จัดเขียนขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ด้วยการจัดให้มีการ *ประชุมบูรณาการชุดวิชา* ขึ้น ซึ่งจะทำเมื่อมีการดำเนินการเขียนใกล้จะเสร็จหรือเสร็จแล้ว โดยนำเนื้อหาทุกหน่วยที่เขียนเสร็จแล้วมาพิจารณาร่วมกันตามลำดับว่ามีการนำเสนอเนื้อหาถูกต้องตามรูปแบบของมหาวิทยาลัยหรือไม่ มีเนื้อหาสอดคล้องกับรายละเอียดชุดวิชาหรือไม่ มีการนำเสนอเนื้อหาถูกต้องหรือไม่ มีการอ้างอิงหรือใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างสม่ำเสมอตลอดทุกหน่วยหรือไม่ มีการขัดแย้งกันในด้านเนื้อหาตอนใดบ้างหรือไม่ นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงความสามารถในการเข้าใจของผู้เรียนที่จะต้องเรียนด้วยตนเองอีกด้วย ด้วยวิธีการตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมร่วมกันเช่นนี้ จึงทำให้เอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็น

เอกสารการสอนที่มีความถูกต้องเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในแวดวงการศึกษา แต่แม้ว่ากระบวนการผลิตเอกสารการสอนจะได้ถูกกำหนดอย่างรัดกุมรอบคอบเพียงใด แต่ก็พบว่ายังมีปัญหาในการดำเนินการอยู่มาหลายประการโดยเฉพาะการผลิตล่าช้า ทำให้ผู้เรียนเริ่มเรียนได้ช้ากว่ากำหนด และบางครั้งการเร่งรีบผลิตและขาดการบูรณาการที่ีอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสื่อการศึกษาได้ เป็นต้น

หลังจากคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาได้ร่วมกันพิจารณาต้นฉบับเสร็จสมบูรณ์แล้ว จะส่งให้สำนักพิมพ์จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อส่งสำนักบริการการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริการสื่อการสอนแก่นักศึกษา จะดำเนินการจัดส่งสื่อสิ่งพิมพ์รวมทั้งสื่อทัศนวัสดุประกอบการเรียนแต่ละชุดวิชาให้แก่นักศึกษาต่อไป แต่ในปัจจุบันเป็นยุคแห่งการศึกษาไร้พรมแดน การสื่อสารข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มสธ. จึงได้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เรียกว่า การเรียนการสอนระบบอีเลิร์นนิ่ง ซึ่งมีทั้งระบบออนไลน์และระบบออฟไลน์ซึ่งผู้สอนอาจจัดทำบทเรียนที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ แม้ผู้สอนและผู้เรียนจะอยู่ต่างสถานที่ก็ไม่ใช่อุปสรรค อีกทั้งยังเพิ่มความน่าสนใจแก่บทเรียนยิ่งขึ้นด้วยการจัดระบบ อีเลิร์นนิ่ง ในชุดวิชาต่างๆ ของ มสธ. โดยส่วนใหญ่แล้วจะนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการนำเสนอเนื้อหาโดยเฉพาะการศึกษาในระดับปริญญาตรีจะใช้สื่ออีเลิร์นนิ่งระบบออฟไลน์ส่วนในระดับบัณฑิตศึกษาจะใช้อีเลิร์นนิ่ง ระบบออนไลน์เพื่อแทนการสัมมนาเสริม 1 ครั้ง และในระดับปริญญาเอกในบางสาขาวิชาก็นำสื่ออีเลิร์นนิ่งระบบออนไลน์มาใช้เป็นสื่อหลักด้วย

โดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรของ มสธ. ยึดหลักเชิงวิชาชีพมากกว่าหลักวิชาการใช้หลักผสมผสานเนื้อหาวิชาในลักษณะพหุวิทยาการใช้หลักการบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกันในรูปของชุดการสอนเรียกว่า “ชุดวิชา” โดยนำเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่างๆ ในแต่ละวิชาที่มีความสัมพันธ์กันมารวมกันไว้อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นเสมือนครูผู้สอน มสธ. ซึ่งใช้ระบบสื่อประสมโดยมีสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อหลัก และใช้สื่ออื่นๆ เป็นสื่อเสริมตามความเหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาของแต่ละวิชา เอกสารการสอนของ มสธ. มุ่งเน้นคุณภาพของสื่อเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเนื้อหามากที่สุด และสามารถศึกษาด้วยตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้สอนหรือพึ่งพาผู้สอนน้อยที่สุด มีนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเขียนเอกสารการสอนของ มสธ. เพื่อให้ได้เนื้อหาวิชาการ ความถูกต้อง รัดกุมสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองและเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด

1.10 การประเมินผลการศึกษา

สำหรับระบบการประเมินการเรียนของ มสธ. นั้น คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา โดยคำแนะนำของนักวัดผลการศึกษาจะสร้างแบบทดสอบและแบบประเมินการเรียนของนักศึกษา โดยยึดวัตถุประสงค์ทั่วไปในระดับชุดวิชาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในระดับหน่วยการสอนเป็นหลัก และมุ่งประเมินพฤติกรรมการเรียนใน 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินกระบวนการ โดยจะจัดทำในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์อีก 1 เล่มต่างหาก จากส่วนของเนื้อหาสาระ เรียกว่า “แบบฝึกปฏิบัติชุดวิชา” ในระดับปริญญาตรี และ “แนวการศึกษาชุดวิชา” ในระดับบัณฑิตศึกษา ส่วนของการประเมินประกอบด้วยแบบประเมินตนเองพร้อมทั้งเฉลยครบทั้ง 15 หน่วยการสอน และแบบประเมินตนเองจะแบ่งเป็นแบบประเมินตนเองก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของผู้เรียน ในเรื่องที่กำลังจะศึกษา และแบบประเมินตนเองหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนนอกจากนี้ ในแต่ละเรื่องยังมีกิจกรรมท้ายเรื่องที่กำหนดให้นักศึกษาทำเพื่อประเมินความเข้าใจของนักศึกษาในระหว่างเรียนด้วย

2. การประเมินผลลัพธ์โดยทั่วไปจะใช้ผลประเมินรวม ได้แก่การสอบไล่ชุดวิชานั้นๆ แต่อย่างไรก็ดี ในบางชุดวิชาที่ยากและประสบปัญหาที่มีนักศึกษาจำนวนมากสอบตก และการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจะมีการกำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาทำระหว่างภาคการศึกษาแล้วเก็บคะแนนเพื่อนำไปรวมกับผลการสอบไล่

โดยสรุป ระบบการประเมินการเรียนของ มสธ. วัดผลการศึกษาโดยยึดวัตถุประสงค์ทั่วไปในระดับชุดวิชาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในระดับหน่วยการสอนเป็นหลัก และมุ่งประเมินพฤติกรรมการเรียนใน 2 ลักษณะคือ การประเมินกระบวนการ ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ เรียกว่า “แบบฝึกปฏิบัติชุดวิชา” และการประเมินผลลัพธ์โดยทั่วไปจะใช้ผลประเมินรวมในรูปแบบการสอบไล่ชุดวิชานั้นๆ

การจัดระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชก็ไม่ได้แตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่มีระบบการศึกษาทางไกล เพราะฉะนั้นการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำเป็นต้องอยู่ในระบบโครงสร้าง หลักการ ปรัชญาของ มสธ. ซึ่งมีการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษา

2. เทคโนโลยีการศึกษา

การรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการศึกษาผู้วิจัยรวบรวมวรรณกรรมครอบคลุม (1) ความหมายเทคโนโลยีการศึกษา (2) พัฒนาการของเทคโนโลยีการศึกษา (3) นวัตกรรมจุดเริ่มต้นของเทคโนโลยีการศึกษา (4) ขอบข่ายของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

(5) บทบาทของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (6) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (7) แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และ (8) แนวคิดการนำเทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2.1 ความหมายเทคโนโลยีการศึกษา

ความหมายของเทคโนโลยีการศึกษาจำแนกได้ตามแนวคิดของตะวันตกและตะวันออก ได้ 3 แนวคิด (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2560, น. 5) ดังนี้ คือ แนวคิดทางวิทยาศาสตร์กายภาพ แนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ และ แนวคิดปัญญาทัศน์ศาสตร์ เทคโนโลยีการศึกษาก่อนการขยายแนวคิดที่เข้าใจมาแต่เดิมว่า หมายถึง “โสตทัศนศึกษา” ให้กว้างขวางขึ้น

ปัจจุบันแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการศึกษามี 3 ประการคือ 1) แนวคิดทางวิทยาศาสตร์กายภาพ 2) แนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ และ 3) แนวคิดทางปัญญาทัศน์ศาสตร์สองแนวคิดแรก คือ แนวคิดทางวิทยาศาสตร์กายภาพและแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์เกี่ยวเนื่องกับกายและสมอง ส่วนแนวคิดที่สาม เป็นแนวคิดที่มีมาแต่เดิมเกี่ยวกับสภาวะที่ไม่สามารถสัมผัสได้ด้วยตา หู จมูกลิ้น และกาย แต่เพิ่งพัฒนาเป็นแนวคิดทางเทคโนโลยีใหม่เพื่อมนุษย์ได้เห็นความสำคัญของจิตที่ใช้เรื่องของสมองว่า มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของคน

2.1.1 แนวคิดทางวิทยาศาสตร์กายภาพ

ตามแนวคิด เทคโนโลยีการศึกษา หมายถึงการประยุกต์วิทยาศาสตร์กายภาพและเทคโนโลยีทางวิศวกรรม อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องบันทึกภาพ โทรทัศน์ ฯลฯ สำหรับการเรียนของนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ การพิจารณาสื่อการเรียนการสอนมักไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเลือกซื้อให้ตรงกับเนื้อหาสาระวิชา หากพิจารณาใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นชิ้นๆ แยกกันไป

2.1.2 แนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์

แนวคิดเทคโนโลยีการศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์ เป็นการนำวิธีการทางจิตวิทยา มนุษยวิทยา กระบวนการกลุ่ม ภาษา นิเทศศาสตร์ การบริหาร เครื่องยนต์กลไกการรับรู้ และกระบวนการความคิดมาใช้ควบคู่กับผลิตผลทางวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรม เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.1.3 แนวคิดทางปัญญาทัศน์ศาสตร์

เทคโนโลยีการศึกษาดำเนินการตามแนวคิดทางปัญญาทัศน์ศาสตร์ (Illuminating Science Concept) เป็นกระบวนการทางจิต (Mind) ที่ไม่ใช่สมอง คือ การนำหลักการจากการผุดรู้และญาณวิทยามาช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสว่างคือปัญญาให้เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนประจักษ์และรู้เท่าทันสภาพที่เป็นจริงอย่างปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย ประหนึ่งหยาดยวดยิ่งที่คว่ำให้เปิดขึ้นเพื่อสร้างเสริมสติปัญญาของผู้เรียนให้ลุ่มลึก กว้างขวางได้มากกว่า การเรียนจากเทคโนโลยีการศึกษา

ตามแนวคิดทางวิทยาศาสตร์กายภาพและแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เน้นการเรียนรู้จากการใช้สัมผัสทั้งห้า คือ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย เป็นสื่อรับความรู้และประสบการณ์

โดยสรุป ความหมายของเทคโนโลยีการศึกษา เป็นระบบการประยุกต์ผลิตผลทางวิทยาศาสตร์ (วัสดุ) และวิศวกรรม (เครื่องมืออุปกรณ์) ผสมผสานกับแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ (วิธีการ) และกระบวนการหยั่งรู้และขุดรู้โดยการดึงข้อมูลจากอดีต มาใช้ในการดำเนินการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการจัดระบบเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เทคโนโลยีการศึกษابرลุเป้าหมายไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใดก็ตาม

2.2 พัฒนาการของเทคโนโลยีการศึกษา

เทคโนโลยีการศึกษาเริ่มมีบทบาทต่อระบบการศึกษาตั้งแต่มนุษย์เริ่มมีระบบการเรียน (ซัยยงค์ พรหมวงศ์, 2560, น. 9) โดยมีพัฒนาการตามแนวคิดของกลุ่มนักรู้หรือโซฟิสต์ โซเครทิส อาบิลาร์ด โคมินิอุส แลงเคสเตอร์ เปสตาลอซซี ฟรอยเบล แฮร์บาท ธอร์นไคค์ ดิวอี้ และคิลแพทริค การสอนแบบโปรแกรม การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การศึกษาทางไกล และการศึกษามัควันตภาพ

1. การสอนตามแนวของโซฟิสต์ (ช่วง 500 ปีก่อนคริสตกาล)

โซฟิสต์ หมายถึง นักปราชญ์ หรือ นักสอนมาจากคำว่า Sophist (ผู้คงแก่เรียน หรือผู้มีศาสตร์) เป็นชาวเอเธนส์ ทำหน้าที่รับจ้างสอนพิเศษให้แก่ลูกหลานของผู้มีอันจะกิน โดยไม่มีการตั้งโรงเรียนเน้นการสอนแบบบรรยายและการเสวนา เพื่อให้เกิดประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และยึดพฤติกรรมเป็นหลักด้วยการตอบคำถามที่ให้เหตุผลมากกว่าที่จะตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่

2. การสอนตามแนวของโซเครทิส (470- 399 ปีก่อนคริสตกาล)

โซเครทิส (Socrates) เป็นผู้นำการสอนแบบถามตอบที่เรียกว่า “Socratic Method” คือ การสอนแบบถามนำเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนมีประสบการณ์โดยถามเป็นชุด เมื่อผู้เรียนตอบคำถามได้ถูกต้องก็จะเกิดการเรียนรู้ขึ้น การสอนแบบโซเครทิสไม่มีการจดบันทึกแต่เผยแพร่แบบมุขปาฐะโดยศิษย์ 2 คน คือ เพลโตและเซนฟอน

3. การสอนตามแนวของอาบิลาร์ด (ค.ศ. 1079-1142)

ปีแอร์ อาบิลาร์ด (Piere Abilarde) เป็นพระชาวฝรั่งเศส ท่านได้คิดวิธีการสอนเชิงพุทธิปัญญา (Scholastic Method Instruction) ขึ้นในหนังสือชื่อ “ใช่และไม่ใช่” (Sic et Non) โดยเสนอความรู้เชิงสนับสนุนและโต้แย้งผ่านคำถาม 158 ข้อ แล้วให้ผู้เรียนสรุปคำถามเอง คำตอบ “ใช่” อยู่คอลัมน์ขวา คำตอบ “ไม่ใช่” อยู่คอลัมน์ซ้าย การสอนดำเนินตามขั้นตอน 6 ขั้นตอนคือ

- 1) ศึกษาข้อความที่มีการโต้แย้ง
- 2) ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาที่ใช้ เช่น ไวยากรณ์ ตัวสะกด ฯลฯ
- 3) มีความหมายของข้อความเพื่อหาความหมายที่แท้จริง
- 4) ตรวจสอบข้อผิดพลาดครั้งสุดท้าย
- 5) ศึกษาและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมซึ่งเป็นที่มาของการเขียนข้อความนั้น และ
- 6) หากจะมีข้อ

โต้แย้ง ผู้เรียนก็ต้องสรุปใน 2 ลักษณะ คือ เป็นเรื่องลึกลับที่ต้องเชื่อและตั้งทฤษฎีเพื่ออธิบายความคิด หรือทัศนะที่แสดงไว้ในข้อความนั้น แนวการสอนของอาบิลาร์ดเป็นที่มาของการสืบสวนวิจัยที่เน้นการทดลองค้นคว้าหาความรู้ไม่ใช่การท่องจำหรือยึดคัมภีร์โดยปราศจากการใคร่ครวญ

4. การสอนตามแนวของโคมินิอุส

โจฮันน์ อมอส โคมินิอุส (Johann Amos Comenius) เป็นชาวโมราเวีย ได้รับการศึกษาจากเยอรมันเป็นคนแรกที่ได้กำหนดระบบระเบียบการสอนขึ้นในหนังสือ “The Great Didactic” (วิธีการสอนอันยิ่งใหญ่) ที่ถือเป็นพื้นฐานวิธีการในปัจจุบัน การสอนตามแนวโคมินิอุส มีขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายการศึกษาที่ยึดปรัชญาจริย-สุนทรียนิยมตามแนวคริสเตียน 2) ใช้กระบวนการสอนที่ต้องมีการวิเคราะห์ และปรับปรุงด้วยวิธีการอนุมานตามหลักวิทยาศาสตร์ หลักการสอนของโคมินิอุสที่ถือว่าเด่นมาก คือ 1) การสอนที่เลียนแบบ ธรรมชาติ 2) การเรียนการสอนต้องมีการออกแบบให้เหมาะสมกับวัยที่เริ่มจากวัยทารก 3) ต้องให้ความสนใจตามความสามารถของผู้เรียน 4) ให้เรียนเฉพาะสิ่งที่จำเป็นไปใช้ชีวิตประจำวัน 5) มีแบบเรียนที่มีภาพประกอบ 6) ให้สัมผัสประสบการณ์ตรง 7) ไม่ใช้การลงโทษนักเรียนด้วยการเขียนตี และ 8) จัดสภาพแวดล้อมอันรื่นรมย์ชวนมาเรียน ผลงานเด่นของโคมินิอุส อีกชิ้นหนึ่ง คือ “โโรคในภาพ” (Orbus Picture) ที่ถือเป็นหนังสือเล่มแรกที่มีภาพประกอบอย่างสมบูรณ์ สำหรับผู้เรียนภาษาลาตินและวิทยาศาสตร์

5. การสอนตามแนวของแลงเคสเตอร์ (ค.ศ. 1778-1838)

โจเซฟ แลงเคสเตอร์ (Joseph Lancaster) ได้พัฒนาระบบการสอนที่ใช้หัวหน้านักเรียนสอนเพื่อนนักเรียนในกลุ่มของตน ขึ้นในประเทศอังกฤษโดยครูสอนหัวหน้านักเรียน (Monitor) ก่อน (50 คน) แล้วให้หัวหน้าไปสอนเพื่อนของตนอีกทอดหนึ่ง (กลุ่มละ 10 คน) โดยแบ่งกลุ่มตามความสามารถ ระบบการสอนนี้ เรียกอีกอย่างว่า Monitoring System) การสอนแบบแลงเคสเตอร์ต้องใช้อาคารเรียนขนาดใหญ่ (5,000 ตารางฟุต) ที่สามารถจุนนักเรียนได้หลายร้อยคน มีระบบระบายอากาศอย่างดี แสงสว่างเพียงพอ เทพื้นลาดเอียง มีโต๊ะเก้าอี้ ระบบกันเสียงสะท้อน กระดานชนวน กระดานทราย กระดานดำ แผนภูมิ ฯลฯ ทำให้ประหยัดหนังสือเรียน สมุดและปากกา

6. การสอนตามแนวของเปสตาลอซซี (ค.ศ. 1746-1827)

พัฒนาโดยโจฮันน์ ไฮน์ริค เปสตาลอซซี (Johann Heinrich Pestalozzi) โดยได้รับอิทธิพลจากหนังสือ Emile ของแจ็ค รูสโซ เป็นการสอนที่ประยุกต์หลักจิตวิทยา เน้นความสนใจของผู้เรียนด้วยการให้เรียนตามประสบการณ์ตรง

7. การสอนตามแนวของฟรอยเบล (ค.ศ. 1785-1852)

พัฒนาโดยเฟรดริค วิลเฮล์ม ฟรอยเบล (Friedrich Wilhelm Frobel) เป็นการสอนเด็กเล็กที่มุ่งจัดกิจกรรมอิสระตามความคิดสร้างสรรค์ การเข้าใจสังคม และการแสดงออกทาง

ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมในสวนเด็ก (Kindergarden) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของอนุบาลศึกษาแนวสวนเด็กมาจนถึงปัจจุบัน

8. การสอนตามแนวของแฮร์บาท

พัฒนาขึ้นโดยโจฮันน์ เฟรดดริค แฮร์บาท (Johann Friedrich Herbart) ซึ่งเขียนหนังสือ “ศาสตร์ แห่งการศึกษา” (Science of Education) ขึ้นใน ค.ศ. 1806 และหนังสือ “ขอบข่ายวิชาชีวะศึกษาศาสตร์” (Outlines of Education Doctrine) เป็นวิธีการสอน 4 ชั้น คือ ความชัดเจน ความเชื่อมโยง การจัดระบบ และการกำหนดวิธีการ

9. การสอนตามแนวของธอร์นไคค์

เอ็ดเวิร์ด ลี ธอร์นไคค์ (Edward Lee Thoendike) ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกา ที่ได้พัฒนาศาสตร์แห่งการสอน หรือวิทยาการการสอน (Instructional Science) โดยเน้นจิตวิทยาเชื่อมโยงนิยม (Associative Theorips/S-R) และจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง มีความสนใจเป็นตัวกระตุ้น มีการเตรียมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ยืดหลักเอกภาพ และหลักการสังคม และเป็นผู้ชี้แนะให้มีการสอนแบบโปรแกรมตั้งแต่ ค.ศ. 1912

10. การสอนตามแนวของดิวอี้และคิลแพทริค

เน้นการสอนที่มุ่งการประกอบกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติและเกิดปรัชญาการศึกษาที่มุ่งพัฒนาการนิยามขึ้น โดยไม่ยึดกลุ่มเชื่อมโยงนิยม แต่เน้นการสอนแบบแก้ปัญหาของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey’s Problem Solving Method) และแบบโครงการ โดยวิลเลียม คิลแพทริค (Dr. William Kilpratric’s Project Method) การสอนแบบโครงการเป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ครูกำหนดไว้โดยมีการจัดระบบการสอนที่ครูต้องดำเนินการตาม 8 ชั้น คือ 1) ริเริ่มกิจกรรม 2) วางแผนดำเนินกิจกรรม 3) ดำเนินกิจกรรม 4) ประเมินความก้าวหน้า 5) วิเคราะห์และบันทึกความรู้หรือผลที่ค้นพบใหม่ 6) จัดหมวดหมู่ความรู้ใหม่เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำ 7) กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหาคำตอบ และ 8) ทบทวนกระบวนการเพื่อหาประเด็นการเรียนที่สำคัญ

11. การสอนแบบโปรแกรม

การสอนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) เป็นการสอนที่ได้รับอิทธิพลจากนักจิตวิทยาที่มีความเชื่อว่าหากมีการวางแผนและเตรียมการไว้ล่วงหน้า ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนได้ด้วยการจัดสภาพการพิสูจน์ตัวต่อการเรียน 4 อย่าง คือ ให้ได้เรียนไปทีละน้อยตามลำดับขั้น ให้ได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง ได้รับคำติชมทันที และได้รับการเสริมแรงเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ การสอนแบบโปรแกรมพัฒนาขึ้นจากนักจิตวิทยาหลายท่านที่ได้

พัฒนาเครื่องมือช่วยสอนและบทเรียนแบบโปรแกรมประเภทต่างๆ เด็กกลายเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างบทเรียนด้วยคอมพิวเตอร์และผลิตตำราเรียนด้วยเองสำหรับการสอนทางไกล

12. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (พ.ศ. 2516-2530)

เป็นระบบการสอนที่เน้นการประกอบกิจกรรมกลุ่มพัฒนาขึ้นโดย ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2516 โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นตามระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา (Chula Plan) การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เป็นการสอนที่นำเนื้อหาสาระของวิชามาจำแนกเป็น 14-16 หน่วยการสอน แต่ละหน่วยจำแนกเป็น 4-6 หัวเรื่อง โดยมีชุดการสอนประจำแต่ละหน่วย แต่ละหน่วยทำการสอนให้เสร็จในหนึ่งคาบเรียน (60-100 นาที) ขั้นตอนการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้มี 5 ขั้นตอนคือทดสอบก่อนเรียน นำเข้าสู่บทเรียน ประกอบกิจกรรมกลุ่ม สรุปบทเรียน และทดสอบหลังเรียน ในการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจะแบ่งเป็น 4-6 ศูนย์ เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระแตกต่างกันแล้วมีการหมุนเวียนเรียนเนื้อหาสาระจากศูนย์ต่างๆ จนครบ และมีศูนย์สำรองในกรณีที่ศูนย์ใดศูนย์หนึ่งประกอบกิจกรรมเสร็จสิ้นแต่ศูนย์อื่น ยังไม่พร้อมที่จะให้มีการเปลี่ยนศูนย์

13. การศึกษาทางไกล

ระบบการศึกษาทางไกล (Distance Education) เป็นระบบการศึกษาที่เน้นผู้สอนและผู้เรียนอยู่ห่างกันมีการวางแผน เตรียมการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ การบริการและการประเมินผ่านชุดการสอนทางไกลในรูปสื่อประสมที่ประกอบด้วยสื่อหลักและสื่อเสริมที่มีสื่อสิ่งพิมพ์สื่อแพรภาพและเสียง และหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นแกนกลาง เพื่อให้นักศึกษาและผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนและพึ่งพาผู้สอนหรือบุคคลอื่นน้อยที่สุด มีระบบการประเมินที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรที่มีศักดิ์และสิทธิ์เช่นเดียวกับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรจากสถาบันการศึกษาแบบเผชิญหน้าระบบการศึกษาทางไกลจำแนกตามโครงสร้างสื่อได้ 3 แบบ คือ แบบยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก แบบยึดสื่อแพรภาพและเสียงเป็นหลัก และแบบยึดเทคโนโลยีและสารสนเทศเป็นหลัก

14. การศึกษาคอนเวนต์ภาพ

การศึกษาคอนเวนต์ภาพ (Ubiquitous Education) เป็นการจัดการศึกษาที่ให้ความรู้และประสบการณ์ไปปรากฏทุกแห่งหนทุกเวลา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสืบค้น เข้าถึง และศึกษาหาความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

โดยสรุป พัฒนาการด้านเทคโนโลยีการศึกษา ดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาระบบการสอนแบบต่างๆ โดยเริ่มจากประยุกต์หลักทางจิตวิทยามาใช้ในการกำหนดเงื่อนไขและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีเป้าหมายในอนาคตที่จะให้พู่ความรู้และประสบการณ์ไปปรากฏทุกแห่งหนและทุกเวลา

2.3 นวัตกรรมจุดเริ่มต้นของเทคโนโลยีการศึกษา

นวัตกรรม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Innovation” (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2560, น. 16) นวัตกรรมเป็นจุดก่อตัวของเทคโนโลยีและใช้ควบคู่กัน ไปเปรียบเทียบได้กับกอไผ่ ประกอบด้วยหน่อไม้และลำ ไผ่หน่อไม้ คือนวัตกรรมเมื่อเติบโตผ่านการพิสูจน์วิจัย และเผยแพร่จนยอมรับกันแล้วก็กลายเป็นลำไผ่ คือ เทคโนโลยี นวัตกรรม ครอบคลุมแนวคิด หลักการ ระบบ กระบวนการ วิธีการ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นใหม่หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

2.3.1 แนวคิดนวัตกรรม

แนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับนวัตกรรมคือนวัตกรรม (Innovation) เดิมใช้ “นวัตกรรม” หมายถึง สิ่งใหม่ที่อาจเป็นแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ระบบ (กระบวนการหรือขั้นตอนและวิธีการ) กลไก (ข้อบังคับระเบียบ แนวปฏิบัติ และข้อปฏิบัติ) และสิ่งประดิษฐ์

การเป็นสิ่งใหม่ การมีสิ่งใหม่ ไม่ใช่ทุกสิ่งใหม่จะเป็นนวัตกรรม แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข 6 ประการคือ 1) พัฒนาขึ้นจากการประเมินหรือวิเคราะห์ความต้องการเพื่อ (1) แก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญหรือคาดว่าจะต้องเผชิญในอนาคต และ (2)สนองความต้องการของสังคมมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคตโดยการพัฒนาสิ่งใหม่ เรียกว่า “ต้นแบบชิ้นงาน” ขึ้น 2) มีความใหม่ทั้งหมดหรือบางส่วน 3) ดำเนินการบนพื้นฐานการจัดระบบ โดยอิงองค์ประกอบด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลย้อนกลับ โดยอิง CIPOS Model คือ C-Context, I-Input, P-Process, O-Output, และ F-Feedback) 4) มีการพิสูจน์ด้วยการวิจัยหรืออยู่ระหว่างการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน 7 ขั้น (ตาม Brahmawong,s Seven Step Model) ด้วยวิธีการทำวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ทั้ง Pru R&D or Applied R&D ผ่าน Experimental R&D) 5) มีการเผยแพร่นวัตกรรมเพื่อให้ผู้สนใจนำไปใช้ และเชิญชวนให้มีการโต้แย้ง จนเกิดการยอมรับ และ 6) เมื่อเป็นที่ยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม หน่วยงานหรือการดำเนินงาน ต้นแบบชิ้นงานก็หมดสภาพเป็น “นวัตกรรม” กลายเป็น “เทคโนโลยี” ดังนั้น และอาจเรียกว่า เทคโนโลยีใหม่หลังจากผ่านการเป็นนวัตกรรมแล้ว

2.3.2 ขั้นตอนการพัฒนาวัตกรรม

ขั้นตอนการพัฒนาวัตกรรมที่จะประกันคุณภาพของต้นแบบนวัตกรรม มี 7 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้หรือเนื้อหาสาระเกี่ยวกับต้นแบบชิ้นงานโดยวิจัยเอกสารจากการทบทวนวรรณกรรม การสัมภาษณ์ผู้รู้/ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษาดูงาน

ขั้นที่ 2 ประเมินความต้องการต้นแบบชิ้นงาน เพื่อหาองค์ประกอบปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ขั้นตอน และรายละเอียด

ขั้นที่ 3 พัฒนารอบแนวคิดต้นแบบชิ้นงาน โดยเขียนกรอบแนวคิดที่ประกอบด้วยทฤษฎีและหลักการ องค์ประกอบของนวัตกรรม กระบวนการการทำงานของนวัตกรรม ขั้นตอนตามลำดับ และรายละเอียดของนวัตกรรม

ขั้นที่ 4 ถามความเห็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นการนำกรอบแนวคิดนวัตกรรมไปขอความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยวิธีส่งแบบสอบถาม ใช้เทคนิคเดลฟาย ชื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 5 ร่างต้นแบบชิ้นงาน ของนวัตกรรมตามลำดับขั้นคือ การออกแบบชิ้นงาน และเขียนรายละเอียดของนวัตกรรม

ขั้นที่ 6 รับรองและทดสอบต้นแบบชิ้นงาน เป็นการนำนวัตกรรมไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ ตาม 2 ขั้นตอน คือ การทดลองใช้เบื้องต้น และการทดลองใช้จริง

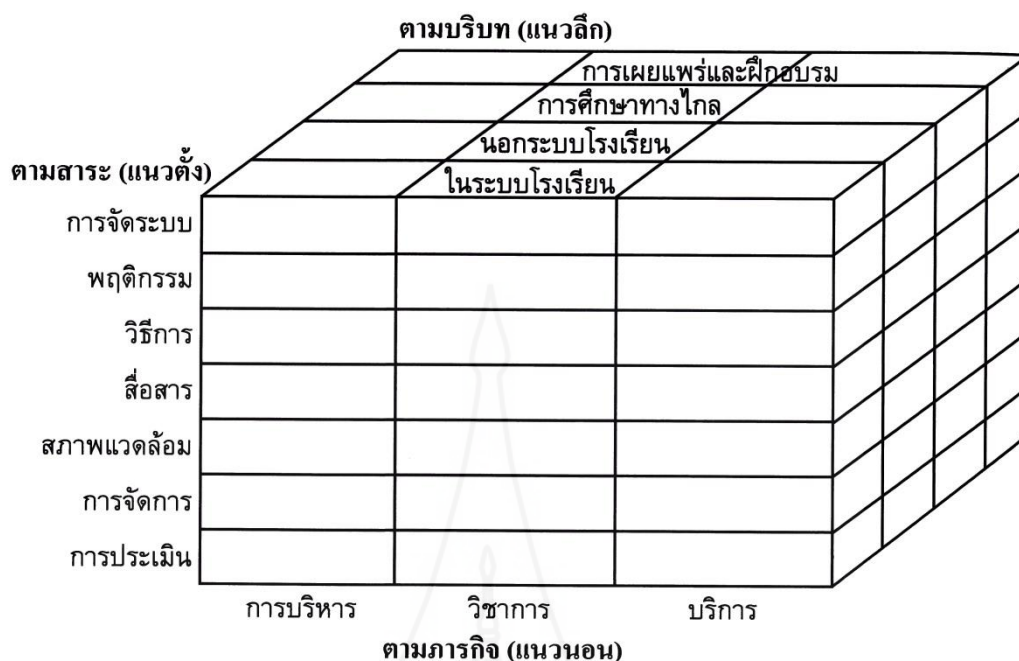
ขั้นที่ 7 ปรับปรุงและเขียนรายงาน เป็นการเขียนรายงานผลการวิจัยให้เป็นไปตามรูปแบบ ขนาดและรูปแบบอักษร โดยสร้างรายงานที่เป็นแบบ 6 บท เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม และภาคผนวก

โดยสรุป นวัตกรรมในฐานะจุดเริ่มต้นของเทคโนโลยี มิใช่เกิดหลังเทคโนโลยี ครอบคลุม แนวคิด หลักการ ทฤษฎี ระบบ กลไกและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ทั้งหมดหรือบางส่วน ไม่มีขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม 7 ขั้นตอน เพื่อให้ได้ต้นแบบชิ้นงานนวัตกรรมที่มีคุณภาพ

2.4 ขอบข่ายของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

นักวิชาการ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2560, น. 20) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ไว้ดังนี้

ขอบข่ายของเทคโนโลยีการศึกษาครอบคลุมขอบข่ายด้านสาระ ขอบข่ายด้านภารกิจ และขอบข่ายด้านบริบท ดังแสดงในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ที่มา: เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (2560, น. 1-20)

2.4.1 ขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษาด้านสาระ

ขอบข่ายด้านสาระของเทคโนโลยีและสื่อสารศึกษาคครอบคลุมการจัดการระบบทางการศึกษา วิธีการทางการศึกษา พฤติกรรมทางการศึกษา สื่อสารการศึกษา สภาพแวดล้อมทางการศึกษา การจัดการทางการศึกษา และการประเมินทางการศึกษา

1. การจักระบบและออกแบบระบบทางการศึกษา เป็นขอบข่ายที่ในสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ที่อาจใช้เป็นเครื่องมือสำคัญของแขนงวิชาต่างๆ เพราะการดำเนินงานและการแก้ปัญหาจำเป็นต้องใช้การจักระบบ และการออกแบบระบบมาใช้

การจักระบบทางการศึกษา (Systems Approach In Education) เป็นการวางแผนการพัฒนาระบบใหม่ หรือ ปรับปรุงระบบที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ด้วยการกำหนดปรัชญา ปณิธาน จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบ ภาระหน้าที่ ความสัมพันธ์/ปฏิสัมพันธ์ขั้นตอน ปัจจัยเกื้อหนุนและแนวทางการประเมินและควบคุมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานหรือแก้ปัญหาคำเนินงาน

การออกแบบระบบทางการศึกษา (Systems Design) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการสังเคราะห์ระบบและการสร้างแบบจำลองระบบ โดยการกำหนดรายละเอียดอย่างสร้างสรรค์ ด้วยการนำองค์ประกอบมาจัดเรียงลำดับให้อยู่ในขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อจะให้ระบบทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. พฤติกรรมทางการศึกษา หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำ (Performance) ที่สมาชิกขององค์กรดำเนินการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามภารกิจที่กำหนดไว้

พฤติกรรมด้านบริหาร เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์วิเคราะห์พฤติกรรมที่มีอยู่แล้ว กำหนดพฤติกรรมที่ต้องปรับเปลี่ยน กำหนดวิธีการสร้างเครื่องมือในการปรับเปลี่ยน ดำเนินการปรับเปลี่ยน และประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป

พฤติกรรมด้านวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมของนักวิชาการ คือ ครู อาจารย์ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร การดำเนินกิจกรรมการสอน การวัดและประเมินผล

พฤติกรรมทางด้านบริการ ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมของผู้ที่มีหน้าที่ในการบริการ ได้แก่ นักบรรณสาร นักเทคโนโลยีการศึกษา รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริการ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมสำหรับการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

3. วิธีการทางการศึกษา ครอบคลุม ครอบคลุมวิธีการศึกษาทั่วไป และวิธีการเรียนการสอน

วิธีการศึกษาทั่วไป (Educational Methods/Techniques) เป็นการประยุกต์แนวคิดและหลักการทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาใช้เป็นเครื่องมือ สื่อหรือช่องทางในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์

วิธีการและเทคนิคการเรียนการสอน (Instruction Methods and Techniques) แตกต่างกันไป 3 บริบท คือ วิธีการเรียนการสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง วิธีการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และวิธีการเรียนการสอนที่ยึดเนื้อหาและประสบการณ์เป็นศูนย์กลาง

4. การสื่อสารทางการศึกษา ครอบคลุม การสื่อสารการศึกษาและการสื่อสารการสอน แต่นิยมใช้คำว่า “การสื่อสารการศึกษา” เพื่อแทนทั้งสองกลุ่มขอบข่ายของเทคโนโลยีการศึกษาขอบข่ายนี้เกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อสาร

กระบวนการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้ส่งนำการส่งสารผ่านช่องทางและสื่อไปยังผู้รับสาร โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงผู้รับสาร

กระบวนการสื่อสาร มีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางและสื่อ และผู้รับสาร

ผู้รับสาร ได้แก่ ผู้สอนเดี่ยว หรือเป็นทีม

สาร ได้แก่ เนื้อหาสาระ ความรู้ และประสบการณ์ที่ครอบคลุมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ช่องทางและสื่อ ช่องทาง หมายถึง โอกาส รูป สำหรับให้สื่อ คือพาหนะที่จะส่งของไปยังผู้รับ

ผู้รับ อาจจะเป็นรายบุคคล กลุ่ม หรือมวลชน

5. สภาพแวดล้อมทางการศึกษา เป็นขอบข่ายของเทคโนโลยีการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริหารหรือสภาพการณ์การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน จำแนกเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนบริเวณโรงเรียน สนาม อาคาร ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ ห้องปฏิบัติการพิพิธภัณฑ์ อุทยานการศึกษา และห้องเรียน

สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ได้แก่ บรรยากาศ ความอบอุ่นทางใจ ความไว้วางใจ ความกระตือรือร้น และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎ ระเบียบ ความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในสังคม

6. การจัดการทางการศึกษา (Management) ครอบคลุม การจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน การจัดเนื้อหาสาระ การจัดการผู้สอนและผู้เรียน และการจัดการองค์ความรู้โดยมุ่งที่การจัดหาและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

โดยที่การจัดการศึกษา เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ภารกิจของนักเทคโนโลยีการศึกษาจึงเน้นการเรียนการสอน (Learning Management) เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ในด้านการใช้เวลา การกำกับ การประสานงาน และการควบคุมผู้เรียน การผลิตเพื่อใช้วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7. การประเมินทางการศึกษา การประเมินการศึกษาครอบคลุมการประเมินที่ครบวงจร คือ การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผล ทั้งที่เป็นการประเมินในวงกว้าง คือ การประเมินการศึกษา และในวงแคบ คือ การประเมินการเรียนการสอน ครอบคลุม การประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และการประเมินหลังเรียน

2.4.2 ขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาตามแนวนอน

ขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาตามภารกิจหรือในแนวนอนจำแนกเป็นด้านบริหาร การจัดการ และการประเมินการบริหาร

1. ทางด้านบริหาร เทคโนโลยีการศึกษาเป็นเครื่องมือในการจัดระบบการบริหาร กำหนดพฤติกรรมกรรมการบริหาร วิธีการบริหาร การสื่อสารในองค์กร การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านการบริหาร การจัดการบริหาร และด้านบริหาร

2. ทางด้านวิชาการ เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นเครื่องมือในการจัดระบบงานทางวิชาการ อาทิการพัฒนาหลักสูตร การผลิตงานทางวิชาการ ฯลฯ ในการกำหนดพฤติกรรมครูและนักเรียน ในการกำหนดวิธีการเรียนการสอน การสื่อสารการเรียนการสอน การจัด

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน การจัดการด้านการเรียนการสอน และการประเมินการเรียนการสอนต่างๆ

3. ทางด้านบริการ เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นเครื่องมือในการจัดระบบงานบริการ การกำหนดพฤติกรรมบริการ วิธีการบริการ การสื่อสารในการให้บริการ การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริการ การจัดการด้านการให้บริการ และการประเมินการบริการ

2.4.3 ขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาตามแนวคิด

ขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาตามบริบทที่เป็นแนวคิด ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน การเผยแพร่ฝึกอบรมผ่านการศึกษทางไกล และการศึกษาค้นคว้า

1. การใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการจัดระบบ เป็นการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการจัดระบบการกำหนดรูปแบบและประเภทพฤติกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาวิธีการสอน การสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ในและนอกห้องเรียน และการประเมินการสอนในสถาบันการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา นอกจากนี้ ยังรวมถึงการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้การศึกษาเฉพาะด้าน เช่น อาชีวศึกษา เกษตรศึกษา เทคนิคศึกษา ฯลฯ

2. การใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน มุ่งให้การศึกษาคือต่อเนื่องตลอดชีวิตแก่ผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนและออกจากโรงเรียนมาแล้ว และมีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของตนให้สูงขึ้น เทคโนโลยีการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยในการจัดระบบและถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากกว่าสามในสี่ของประชาชนต่างประเทศ ทั้งนี้ยังรวมถึงการนำเทคโนโลยีการศึกษาในการส่งเสริม (Extension) และการเผยแพร่ (Dissemination) ด้วย

ลักษณะเด่นของเทคโนโลยีการศึกษาในขอบข่ายที่การวางแผนเตรียมการและกำหนดการให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเล่าเรียนได้โดยไม่ต้องเข้าเป็นนักเรียนนักศึกษาในสถาบันการศึกษา แต่เข้าเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน การเรียนจากสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ

3. การใช้เทคโนโลยีการศึกษาสำหรับการศึกษาทางไกลและการเผยแพร่และฝึกอบรม เป็นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการนำเทคโนโลยีการศึกษามากมายหนึ่งมาใช้ในการเรียนการศึกษาทางไกล การเผยแพร่และการฝึกอบรมเพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในลักษณะนี้จะนำมาใช้ในการจัดระบบวางแผน เตรียมการ ดำเนินการ และประเมินอย่างเป็นระบบแบบวงจร

4. การใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษาคอนเวกชัน (Ubiquitous Education) เป็นการนำเทคโนโลยีคอนเวกชันเพื่อจัดระบบให้ความรู้และประสบการณ์ไปปรากฏอยู่ทุกแห่งหน และทุกเวลา เป็นการประสานการศึกษาในระบบ นอกกระบบ ตามอัธยาศัย รายการศึกษาทางไกลให้เป็นแผนเดียวกันเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน

โดยสรุป ขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาครอบคลุมขอบข่ายแนวตั้ง 7 ขอบข่าย คือ การจัดระบบและออกแบบระบบทางการศึกษา วิธีการทางการศึกษา พฤติกรรมทางการศึกษา สื่อสารทางการศึกษา สภาพแวดล้อมทางการศึกษา การจัดการทางการศึกษา และการประเมินทางการศึกษา ขอบข่ายแนวนอนมี 3 ขอบข่าย คือ การบริหารการศึกษา วิชาการศึกษา และการบริการการศึกษา ขอบข่ายแนวลึกมี 3 ขอบข่าย คือ การใช้เทคโนโลยีการศึกษาในระบบโรงเรียน การใช้เทคโนโลยีการศึกษานอกกระบบโรงเรียน การศึกษาทางไกล และการเผยแพร่และฝึกอบรม และการใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษาคอนเวกชัน

2.5 บทบาทของเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

เทคโนโลยีการศึกษามีบทบาทในด้านการเป็นองค์ความรู้ที่มีหลักสูตร เปิดสอนกันในระดับต่างๆ เป็นเครื่องมือผู้บริหาร เครื่องมือนักวิชาการ และเป็นเครื่องมือนักบริการ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2560, น. 26)

2.5.1 เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะองค์ความรู้

เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะองค์ความรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระที่เป็นหลักสูตรให้ศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร โดยมีหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามกรอบและเกณฑ์การพัฒนาหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนด

ในประเทศไทย เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะที่เป็นศาสตร์หรือองค์ความรู้นี้ได้เริ่มจากการเปิดสอนวิชา โสตทัศนศึกษา ในคณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และวิทยาลัยครูต่างๆ ภายหลังจากได้มีการเปิดสอนระดับปริญญาตรี โท และเอกขึ้น เนื้อหาสาระในด้านการสอนระดับปริญญาตรี มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีในระดับผู้ปฏิบัติ ส่วนระดับปริญญาโทมุ่งผลิตบัณฑิตทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาที่เป็นนักออกแบบ นักจัดระบบ และผู้ควบคุมการผลิตและการใช้สื่อประเภทต่างๆ บทบาทของผู้ออกแบบการสอน มากกว่าที่จะเป็นระดับช่วงเทคนิค

2.5.2 เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะเครื่องมือบริหาร

เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะเครื่องมือด้านการบริหาร มีบทบาท 6 ประการ ได้แก่ การจัดระบบ การบริหาร ธุรการ บริหารบุคคล บริหารวิชาการ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และพัฒนาบุคลากร

1. การเป็นเครื่องมือด้านการจัดระบบการบริหาร ในรูปของการวิเคราะห์ระบบและการสังเคราะห์ระบบ รวมทั้งการจัดทำโครงการในรูปแบบต่างๆ

2. การเป็นเครื่องมือด้านธุรการ เพื่อช่วยในการเก็บทะเบียนนักศึกษา การพัสดุ การเงิน และการงบประมาณ

3. การบริหารบุคลากร เธอเก็บทะเบียนข้อมูลบุคลากร การจ่ายเงินเดือน และงานสวัสดิการ

4. การบริหารวิชาการ เพื่อเก็บทะเบียนสะสม วัตและประเมิน และรายงานผลการเรียน

5. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน

6. การพัฒนาบุคลากร เพื่อการศึกษาอบรมและเพิ่มพูนความรู้แก่คณาจารย์ และบุคลากรในสถาบันการศึกษา

เทคโนโลยีการศึกษาที่ใช้ในการบริหารควบคุมเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวัสดุบันทึกเสียง เครื่องเล่นวัสดุบันทึกภาพ และการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร

2.5.3 เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะเครื่องมือทางวิชาการ

เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะเครื่องมือทางวิชาการ สถาบันการศึกษาใช้เทคโนโลยีการศึกษาใน 2 รูปแบบ คือ การยัดสื่อคนเป็นกลาง และการยัดสื่อสิ่งของเป็นหลัก

1. การยัดสื่อคนเป็นกลาง หมายถึง การให้ครู อาจารย์ เป็นแหล่งความรู้ และใช้สื่อสิ่งของเสริมการสอนของครูเป็นวิธีการที่พบเห็นโดยทั่วไปในสถาบันการศึกษาสำหรับที่ใช้ระบบการสอนทางไกล

2. การยัดสื่อสิ่งของเป็นหลัก เกิดขึ้นจากความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้โดยผู้เรียนไม่ต้องเผชิญหน้าครูอาจารย์ แต่อาจเรียนได้ในรูปแบบการศึกษาทางไกล (Distance Education) ที่ใช้กันอยู่ในมหาวิทยาลัยเปิดประเภทต่างๆ มี 3 แนว คือ การใช้สื่อพิมพ์เป็นแกน การใช้สื่อวิทยุและโทรทัศน์เป็นเป็นแกน และการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือคอมพิวเตอร์เป็นแกนคงที่

2.5.4 เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะเครื่องมือบริการทางวิชาการ

ในฐานะเครื่องมือสำหรับการบริการทางวิชาการ เทคโนโลยีการศึกษาช่วยเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชน รวมทั้งการให้การศึกษาต่อเนื่องแก่ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว โดยจัดในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และวัสดุบันทึกในรูปแบบต่างๆ เทปเสียง ซีดีเสียง วีซีดีภาพ รวมทั้งการเป็นแหล่งวิทยบริการ เช่น ห้องสมุด ศูนย์วิชาการ ศูนย์การเรียน ฯลฯ ที่จะให้บริการด้านสารสนเทศ สารนิเทศ และแหล่งสรรหาความรู้ที่ผู้ใช้บริการสามารถจะมาค้นหาหรือเรียกหาความรู้มาสู่เคหะสถานของตนได้โดยเฉพาะความเจริญด้าน “การบริการสมบูรณ์แบบโดยเครือข่ายดิจิทัล” หรือ Integrated Digital Network : ISDN จะทำให้การสื่อสารข้อมูลและ

ความรู้เป็นไปโดยฉับไวมากและแนะนำวิธีการมาช่วยในการเรียนการสอนและการเปลี่ยนแปลงวิธีการศึกษาของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำให้กระบวนการสื่อสารทางการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้วิธีการจัดระบบในการกำหนดขั้นตอนการเลือก การผลิต การใช้ และการประเมินที่มีระเบียบระบบ

โดยสรุป เทคโนโลยีการศึกษามีบทบาทในด้านการเป็นองค์ความรู้ที่มีหลักสูตรเปิดสอนกันในระดับต่างๆ เป็นเครื่องมือนักบริหาร เครื่องมือนักวิชาการ และเป็นเครื่องมือนักบริการ

2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาครอบคลุมภาพนึกเก่าของบุคลากรทางการศึกษา ความเชื่อในปรัชญาการศึกษา และความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้

1. ภาพนึกเก่าของบุคลากรทางการศึกษา มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารทางการศึกษาทั้งในด้านการบริหาร ด้านวิชาการ และด้านบริการ ภาพนึกเก่าที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษามีดังนี้ คือ

1) ภาพที่นึกว่า การศึกษาจำกัดอยู่ในสถาบันการศึกษาเท่านั้น การเรียนจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่ “โรงเรียน” หรือ “มหาวิทยาลัย” จึงอาจมีมาตรฐานสู่การเรียนรู้จากสถาบันการศึกษาไม่ได้

2) ภาพนึกที่ว่า ห้องเรียนต้องมีกระดานดำแขวนอยู่หน้าชั้น ครูยืนอยู่หน้าชั้นเรียนและมีนักเรียนนั่งเรียงแถวหันหน้าเข้าหาครู

3) ภาพนึกที่ว่า นักเรียนก็ต้องเจียบ ห้องเรียนที่เป็นระเบียบคือห้องเรียนที่ได้ยินเสียงครูพูดคนเดียว

4) ภาพนึกที่ว่า “สื่อ” เป็นส่วนเกินที่ใครๆ เพียงแต่กล้ายืนพูดหน้าชั้นก็เป็นครูได้ขอให้มื่อล็กกับกระดานก็พอ

5) ความเข้าใจที่ว่า “ครู” แปลว่า “หนัก” คือผู้ที่มีภาระหนัก ดังนั้น ครูต้องทำหน้าที่ทุกอย่างทั้งในงานในหน้าที่โดยตรง คือ “งานสอน” ครูบางคนก็ยังทำไม่ค่อยได้

จะเห็นได้ว่า ความเคยชินในอดีตและในปัจจุบันยังคงยังมีทัศนคติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาภาพนึกเก่าจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในเมืองไทยในปัจจุบัน

2. ความเชื่อในปรัชญาการศึกษา ความเชื่อในปรัชญาการศึกษาของบุคลากรมีอิทธิพลต่อทัศนคติและความต้องการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้ที่มีความเชื่อในปรัชญาการศึกษาของกลุ่มใด ทัศนคติและความต้องการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการศึกษาก็จะแสดงออกอย่างเห็นได้

เด่นชัดต่อกลุ่มปรัชญาการศึกษาที่ความเชื่อของบุคลากรในปรัชญาการศึกษาจำแนกได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มสารนิยม กลุ่มจริยสุนทรนิยม กลุ่มพัฒนาการนิยม และกลุ่มสารภาพนิยม

1) กลุ่มสารนิยม หรือสารัตถวาท บุคลากรในกลุ่มนี้มีความเชื่อว่าการศึกษาคือเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด ครูและตำราจึงเป็นแหล่งความรู้หลัก การเรียนที่มีคุณภาพด้วยการฟังครูและศึกษาจากตำรา ไม่มีสิ่งใดที่จะมาเป็นสื่อการศึกษาช่วยครูได้ นอกจากตำราแบบเรียน ซอคล้องกับกระดานดำ

2) กลุ่มจริยสุนทรนิยมหรือนิตินทรวาท เชื่อว่าเมื่อบุคคลทำความดีก็จะมองโลกในแง่สวยงามและมีจิตใจผ่องใส เมื่อมีจิตใจผ่องใสแล้วจะเกิดปัญญาและจะเกิดการเรียนขึ้นในที่สุด กลุ่มนี้เน้นให้ผู้เรียนอบรมจิตใจด้วยการปฏิบัติตนตามวิธีใดวิธีหนึ่ง

3) กลุ่มพัฒนาการนิยมหรือพิพัฒนวาท เชื่อว่าเนื้อหาสาระมีความสำคัญน้อยกว่าการให้ผู้เรียนเรียนจากประสบการณ์ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียน ครูจึงไม่จำเป็นต้องสอนด้วยการพูดแต่มีกิจกรรมและสื่อการสอนให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมจนเกิดการเรียน กลุ่มนี้เชื่อว่าเทคโนโลยีการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนของผู้เรียน

4) กลุ่มสหภาพนิยมหรืออัตรากวาท เชื่อว่าควรจัดการเรียนตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน ยึดความแตกต่างระหว่างบุคคลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เนื้อหาวิชาควรจัดอยู่ในรูปชุดการสอนที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนได้ตามความสะดวก กลุ่มนี้คือ เทคโนโลยีการศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการจัดสภาพการณ์การเรียนสำหรับผู้เรียน

3. ความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎีการเรียน แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียน จำแนกได้ 6 กลุ่ม คือ พฤติกรรมนิยม วิถยนิยม วิศวกรรมนิยม เชื่อมโยงนิยม ประสบการณ์นิยม และปัญญานิยม

1) พฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นกลุ่มจิตวิทยาที่ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์พฤติกรรมนิยมมุ่งศึกษารูปแบบพฤติกรรมใหม่ๆ ที่ต้องทำหรือฝึกฝนจนเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ

2) วิถยนิยม (Cognitivism) เดิมเรียกว่า พุทธินิยม เน้นกระบวนการคิดที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมที่แสดงออกมา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสามารถสังเกตได้และใช้เป็นตัวบ่งชี้สิ่งที่เกิดขึ้นในใจของผู้เรียน

3) วิศวกรรมนิยม (Constructivism) โดยยึดแนวคิดที่ว่า มนุษย์เป็นผู้สร้างโลกทัศน์ของตนเองจากประสบการณ์และโครงสร้างองค์ความรู้ ส่วนวิศวกรรมนิยมเน้นการเตรียมผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ที่ตนประสบอย่างมีประสิทธิภาพ

4) กลุ่มเชื่อมโยงนิยม (Conneetionism) เชื่อว่าพฤติกรรมการเรียนเป็นผลมาจากการที่เอ่อกัตบุคคล ได้รับตัวใหญ่หรือสิ่งเร้า แล้วตอบสนอง มีปฏิกริยาระหว่างตัวใหญ่กับการ

ตอบสนองเป็นไปแบบลูกโซ่โดยไม่มีการเสริมแรงคอยช่วยให้พฤติกรรมดำเนินไปไม่หยุดชะงักจนในที่สุดผู้เรียนก็จะบรรลุพฤติกรรมขั้นสุดท้ายและเกิดการเรียนรู้ขึ้น

5) กลุ่มประสบการณ์นิยม เป็นกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ที่มองการเรียนรู้เป็นภาพรวม ไม่แยกส่วนประกอบด้วย กลุ่มทฤษฎีสนาม และกลุ่มเปลี่ยนผ่านสังสมประสบการณ์

กลุ่มทฤษฎีสนาม เชื่อว่าการเรียนจะเกิดขึ้นจากความจำเป็นที่ผู้เรียนต้องแก้ปัญหา เพื่อความอยู่รอดของชีวิตนั่นคือ ต้องลงมือกระทำเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรืออีกนัยหนึ่ง เมื่อได้แสวงหาประสบการณ์แล้วการเรียนรู้จะเกิดขึ้น

กลุ่มประสบการณ์อภิวัฒน์ นักการศึกษาบางท่านเรียกว่า “เปลี่ยนผ่าน” “เปลี่ยนผ่านสังสมประสบการณ์” หรือ “ประสบการณ์สันตติ” พัฒนาขึ้นโดย Jack Mezirow (1978) ศาสตราจารย์ภาควิชาการศึกษาของระบบ แห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย กลุ่มนี้ถือว่าการเรียนเกิดจากองค์ประกอบร่วมสามประการ คือ ประสบการณ์แก่ร่วม การใคร่ครวญ และการเสวนา โดยเน้นว่ากระบวนการเรียนการสอนที่ดีต้องเปลี่ยนไปสู่การยอมรับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเป็นบันไดขั้นแรกเพื่อพัฒนาการเรียนให้สูงขึ้นด้วยการเปลี่ยนผ่านและสังสมประสบการณ์เก่าและใหม่อย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การเรียนอย่างลุ่มลึก

6) กลุ่มปัญญานิยม (Self Illuminating Theories) เป็นกลุ่มจิตวิทยาการเรียนรู้ดั้งเดิมที่ย้อนกลับไปมากกว่า 2,500 ปี โดยเริ่มจากแนวคิดตามหลักพระพุทธศาสนาประกอบด้วย กลุ่มผู้รู้นิยม กลุ่มจิตปัญญา และกลุ่มภควันภาพนิยม

กลุ่มผู้รู้นิยม เป็นกลุ่มที่ถือว่า ความรู้มีอยู่แล้วทั้งในจักรวาลและนอกจักรวาลเป็นการเข้าถึงได้ด้วยสภาวะแห่งตน โดยมีจิตและกายเป็นเครื่องมือพาให้ผู้เรียนไปถึงสภาวะที่รู้เท่าทันสภาพที่เป็นจริง หากผู้เรียนฝึกฝนตามวิธีการที่ถูกต้อง คือ ปฏิบัติการรวมจิตจนเกิดแสงก็จะเกิดความสว่าง เมื่อมีรหัสผ่านก็สามารถเกิดความรู้เห็นอย่างยิ่ง ทำให้สามารถเข้าถึงและดึงความรู้ออกมาให้ประจักษ์ เมื่อถึงจุดนั้น ก็เกิดการผู้รู้ขึ้นเมื่อ “ตาภายใน” ของผู้เรียนเปิดกว้างโดยอาศัยความสว่างจากจิตส่อง จนสามารถได้รู้ ได้เห็น ได้ประจักษ์ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีใครสอนหรือต้องไปเผชิญประสบการณ์ทางกายภาพ

กลุ่มจิตปัญญา เป็นกลุ่มจิตวิทยาการศึกษาที่เน้นการหล่อหลอมการเรียนรู้กับประสบการณ์ด้านการสำเนียง การหยั่งรู้หรือผู้รู้ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น โดยกระบวนการวิทยาการทางจิต

กลุ่มภควันภาพนิยม เป็นกลุ่มการศึกษาที่ว่าด้วยการวางแผน เตรียมการ การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้ปรากฏทุกแห่งหน ทุกเวลา ในขณะที่เดียวกันกับสถานีโทรทัศน์ที่ส่งสัญญาณไปแล้ว ผู้มีเครื่องรับโทรทัศน์ก็สามารถรับสัญญาณได้ทุกแห่งหนและทุกเวลาที่สัญญาณไปถึง

4. การจัดสภาพการณ์ที่เอื้อต่อการเรียน ในการสอนที่ดี ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญมาก ในพระพุทธศาสนาได้กำหนดไว้ในบทสวดคุณธรรม 4 สภาพการณ์ เมื่อ 2560 ปีมาแล้ว ตัวแสดงเงื่อนไข 4 ประการที่ทำให้เกิดการผู้รู้ อ้วนเป็น GIAS Model คือ

1) G-Gradual Approximation (สวากขาโต ภควตา ธัมโม) ความรู้จำแนกไว้ดีแล้ว ที่จะให้ผู้เรียนใครครวญไปที่ละน้อยตามลำดับขั้น

2) I-Immediate Feedback (สันติฐิโก อกาลิโก) ผู้เรียนจะเรียนได้เฉพาะตนเองทันที และสามารถไปชวนคนอื่นว่า

3) A-Active Participation ((Gestalt) เอหิปีสสิโก โอปนยิโก) มาเถิด จงลองทำดู ตั้งใจทำและน้อมเข้าหาตนเอง คือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง

4) S-Success Experiences (ปัจจิตตังเว ทิตัพโพ วิญญู หิติ) ผู้เรียนก็จะได้รับรู้ได้เห็น ได้ประจักษ์ด้วยตนเอง ดังที่ผู้เจริญและได้ธรรมวิเศษ ได้รู้ได้เห็นแล้วในอดีต

โดยสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษามีหลายปัจจัย ในที่นี้จะยกเฉพาะปัจจัยที่ยังมีผลต่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษา แม้ว่าเทคโนโลยีการศึกษาจะพัฒนาอย่างรวดเร็วก็คือ ภาพลักษณ์เก่าของบุคลากรทางการศึกษา ความเชื่อในปรัชญาการศึกษาและความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้

2.7 แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สถาบันการศึกษาต่างๆ ในทุกระดับและองค์การทางการศึกษาทั้งหลายจะต้องเตรียมการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสำหรับการบริหาร การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอน การฝึกหัดครูและครูศึกษา การจัดแหล่งวิทยบริการและสารสนเทศ บทบาทสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา การเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางบ้านและโรงเรียน และการสนับสนุนของรัฐบาล (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2560, น. 37)

1. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้านการบริหาร

ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับต้องปรับตัวกับการใช้ การจัดหา สนับสนุน และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่นกันใช้เทคนิคการประชุมทางไกล การติดต่อสื่อสารโดยใช้ไปรษณีย์เสียง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบเครือข่ายสื่อสารท้องถิ่น สื่อสังคม การจัดห้องเรียนอัจฉริยะ นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ ยังต้องปรับระบบองค์กรเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่างๆ ด้วย

2. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

นักวิชาการจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมและเพื่อต่อการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีการสื่อสาร พยายามจะประສຸດที่บรรจุนี้อาที่นักเรียน “จำเป็นต้องรู้” ที่จะนำไปใช้

ประโยชน์ได้กว่าจะสอนสิ่งที่ “ควรรู้” ซึ่งอาจจะเป็น “ขยะเนื้อหา” สำหรับผู้เรียนบางกลุ่มที่ไม่มุ่งหวังจะไปเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

3. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้านวิธีการเรียนการสอน

วิธีการเรียนการสอนต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้นักเรียนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและสื่อสารต่างๆ ด้วยการใช้เป็นแหล่งวิทยาการและวิธีการเรียน เมื่อแหล่งความรู้มีมากขึ้น นักเรียนจะเรียนนอกห้องเรียนเพิ่มขึ้น ครูจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนและพัฒนาวิธีสอนอยู่ตลอดเวลา ห้องเรียนซึ่งเป็นแหล่งความรู้หลักในปัจจุบันจะกลายเป็นแหล่งสัมมนาและเสริมความรู้ในอนาคต เด็กจะเป็อหน่วยการที่ต้องมารับฟังคำสอนของครูซึ่งอาจจะไม่ชัดเจน ไม่ลุ่มลึก และอาจผิดพลาดได้

4. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้านการฝึกหัดครูและครูศึกษา

การฝึกหัดครูต้องเน้นคุณภาพของคู่มากกว่าปริมาณ เพื่อให้ได้ครูรุ่นใหม่ ที่ทันต่อเหตุการณ์ ในยุคข้อมูลข่าวสารต้องผลิตครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ไม่ใช่เป็นครูแต่คิดดูถูกเหยียดหยามวิชาชีพของตนเองอยู่ตลอดเวลา แนวคิดการฝึกหัดครูควรเปลี่ยนไปเป็นแนวคิดครูศึกษา ซึ่งเป็นการให้การศึกษาครูใหม่และฝึกอบรมครูประจำการให้พัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

5. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้านการจัดแหล่งวิทยบริการและแหล่งสารสนเทศ

การจัดแหล่งความรู้และแหล่งวิทยบริการต้องมีระบบการผลิตที่มีคุณภาพ โดยจัดตั้งศูนย์ผลิตสื่อการสอนทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นโดยผลิตในรูปของชุดการสอนไม่ควรหวังที่จะให้ครูผลิตชุดการสอนด้วยตนเอง การผลิตชุดการสอนที่ดีต้องใช้เวลางบประมาณและความชำนาญสูง การแพร่ภาพการสอนผ่านจอภาพเป็นสิ่งที่ควรทำสำหรับการขยายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาไปสู่ชนบทรัฐบาลลงทุนการศึกษาให้สูงขึ้นในส่วนนี้

6. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารในสถานศึกษาและจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

โรงเรียนควรเปลี่ยนบทบาทเป็นศูนย์การเรียนรู้ หรือศูนย์การศึกษาชุมชนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาหาความรู้เองมากกว่า การมาเรียนในชั้นเรียน การขยายการศึกษาภาคบังคับควรเน้นเนื้อหาสาระและระดับชั้น แต่ไม่ควรเน้นจำนวนปีที่บังคับให้นักเรียนอยู่ในโรงเรียน เป็นการกักกันแรงงานจากชุมชนควรใช้ประโยชน์เทคโนโลยีการสื่อสารที่จะให้ผู้เรียนเรียนได้ช้าหรือเร็วตามความต้องการ ความรู้ความสามารถและความพร้อมของแต่ละบุคคล

7. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารในการเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงของทางบ้านและทางโรงเรียน

ด้วยคลื่น “High Tech” ที่พัดกระหน่ำมาอย่างแรง ผู้ปกครอง ครู อาจารย์และผู้บริหารต้องเตรียมตัวรับการเปลี่ยนแปลงด้วยการเปิดใจจัดหาอุปกรณ์การสื่อสารที่จะเป็นประตูเชื่อมไปสู่โลกกว้างแห่งสรรพความรู้ เป็นการสร้างนิสัยใฝ่วิชาการแนวใหม่ ครูก็ลดการให้การบ้านแก่นักเรียนบ่อยครั้งการบ้านก็เป็น “ขยะกิจกรรม” ที่ทำลายความกระตือรือร้น และโอกาสที่นักเรียนจะได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่างๆ ครูต้องยึดใจจัดความหวาดกลัวสื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์เหล่านี้เพื่อที่จะเกิด “Computer Literacy” และใช้เป็นช่องทางการพัฒนาและสั่งสมความรู้แก่ตนเองต่อไป และเป็นการสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นให้นักเรียนนักศึกษาด้วย

8. แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการสนับสนุนของรัฐบาล

การสนับสนุนของรัฐบาลในการเอื้ออำนวยให้การจัดหาซื้ออุปกรณ์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคมมีความเป็นไปได้ง่าย และอาจทำได้ง่าย ๆ โดยการยกเว้นหรือไม่เก็บภาษี หรือปรับเปลี่ยนกฎระเบียบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

โดยสรุป แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษารอบคลุมการบริหาร การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอน การฝึกหัดครูและครูศึกษาการจัดแหล่งวิทยบริการและแหล่งสารสนเทศ บทบาทสถานศึกษาและการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียน การเปิดใจรับการเปลี่ยนแปลงของทางบ้านและทางโรงเรียน และการสนับสนุนของรัฐบาล

2.8 แนวคิดการนำเทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แนวคิดการนำเทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2560, น. 41) ที่ใช้ในการศึกษาอาจพิจารณาในสภาพปัจจุบัน และสภาพแวดล้อมที่ควรจะเป็นในอนาคต

2.8.1 แนวคิดการนำเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติในสภาพปัจจุบัน

ในการศึกษาแนวคิดการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต้องเข้าใจความหมายหรือขอบเขตของเทคโนโลยีตามปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีแนวคิดเชิงระบบ คือ ในการศึกษาที่เป็นระบบต้องมีบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลย้อนกลับ รวมเป็น CIPCF Model บริบท (Context-C) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ต้องจัดเตรียมให้พร้อมในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา

ปัจจัยนำเข้า (Inputs-I) หมายถึง ทรัพยากรทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม รูปธรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องจับต้องได้ ส่วนนามธรรม หมายถึง ภูมิปัญญา สติปัญญาต่างๆ เช่น ปรัชญา

ต้องมีให้พร้อมในการที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

กระบวนการ (Process-P) หมายถึง การนำ เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ มาใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระ โดยมีการพัฒนาระบบการสอน การกำหนดพฤติกรรม วิธีการสอน การสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม

ผลลัพธ์ (Output-O) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นผลดี ผลพลอยได้ ผลเสีย และผลที่ไม่คาดฝัน ได้แก่ ผลิตผลทางการศึกษาในรูปแบบต่างๆ

ผลย้อนกลับ (Feedback-F) หมายถึง การประเมินผลย้อนกลับและผลกระทบในด้านความพึงพอใจต่อการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในบริบทต่างๆ ของการจัดการศึกษา

ในอดีตที่ผ่านมา ภาควิชาที่เปิดสอนทางเทคโนโลยีทางการศึกษา มุ่งสอนเฉพาะสองรายแรก คือ สื่อโสตทัศน และสื่อสารมวลชน เช่น สอนการผลิตรายการโทรทัศน์ หรือวิทยุ เพื่อการศึกษา ส่วนการสอนผ่านคอมพิวเตอร์ สำนักคอมพิวเตอร์ ศูนย์คอมพิวเตอร์ มักจะเป็นผู้ดำเนินการ ทำให้เข้าใจไขว้เขวไปว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีอยู่ในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อไม่ให้เกิดขัดแย้ง จึงต้องเพิ่มคำว่า “เพื่อ” เข้าไปเพื่อให้ครอบคลุมได้กว้างขวางในการนำเทคโนโลยีประเภทต่างๆ มาใช้ในการศึกษา

ดังนั้นจึงใช้คำว่า “เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” การนำเทคโนโลยีมาใช้ พ.ศ. 2542 จึงครอบคลุมเทคโนโลยีทั้ง 4 กลุ่ม คือ

1. เทคโนโลยีพื้นฐาน คือ สื่อโสตทัศน เช่น รูปภาพ ของจริงเป็นของที่หาได้ในท้องถิ่น
2. สื่อสารมวลชนเพื่อการศึกษา คือสิ่งพิมพ์ วิทยุ วิทยุกระจายเสียง และภาพ ฯลฯ
3. สารสนเทศเพื่อการศึกษา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคม คือคอมพิวเตอร์ การประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Teleconference) อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคม
4. วิทยบริการเป็นแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อความรู้ ห้องสมุด หอสมุด พิพิธภัณฑ์ กลุ่มนี้เน้นการจัดสภาพแวดล้อม

2.8.2 แนวคิดการนำเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติในสภาพอนาคต

ในอนาคต เทคโนโลยีการศึกษาจะเป็นเสาหลักที่ 3 ของวิชาชีพการศึกษา เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นกล่าว คือ

1. การปฏิรูปวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง เพื่อนำไปสู่การปฏิรูประบบฝึกหัดครูของวิทยาลัยครู คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เลยจัดให้ครบตาม “ไตรยางค์วิชาชีพ

(Professional Triad)” ที่มีการปรับฐานะคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ เป็นวิทยาลัยการศึกษา หรือวิทยาลัยครุศาสตร์ หรือวิทยาลัยครุศึกษา หรือวิทยาลัยครู โดยมี 3 สำนักวิชา หรือคณะวิชา ในวิทยาลัย คือ 1) คณะที่ให้ประสบการณ์และการฝึกวิชาชีพ ที่เน้นการปฏิบัติวิชาชีพการสอน ในรูป คณะศึกษา 2) คณะที่ทำหน้าที่ให้ความรู้วิชาการและวิชาชีพครู วิทยาศาสตร์การศึกษา โดยจัดใน รูป “คณะวิทยาการศึกษา” และ 3) คณะที่ให้ความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดระบบ พฤติกรรม วิธี การ กระบวนการสื่อสาร สภาพแวดล้อมการศึกษา การจัดการ และการประเมิน คือ คณะ เทคโนโลยีการศึกษา

2. ปรับความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับความหมายและขอบข่ายเทคโนโลยี การศึกษา

นักการศึกษาไทยส่วนใหญ่เข้าใจว่า เทคโนโลยีการศึกษาเป็นเรื่องของ การศึกษาอย่างเดียว ถือเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

เทคโนโลยีการศึกษาในฐานะศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการทางการศึกษา (The Science of Methods and Techniques in Education) ครอบคลุม การจัดระบบ พฤติกรรม เทคนิควิธีการ กระบวนการสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อม การจัดการและการประเมิน ดังนั้น จำเป็นต้องมีบุคลากรประเภทนักเทคโนโลยีการศึกษา ที่เป็นวิชาชีพที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยต้องมีการปรับปรุงชื่อเรียกและสาระของบางมาตราดังนี้

มาตรา 63 รัฐต้องจัดให้มีการพัฒนาระบบและการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ในระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ การเรียนการสอนและฝึกอบรม

รัฐต้องพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคมการศึกษาด้วยการจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุ โทรคมนาคม เทคโนโลยีและสารสนเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรมตามความจำเป็น

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ทางด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยี การศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

ให้สถานศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา บรรจุนักเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการจัดระบบและออกแบบการสอน ศึกษาวิจัย พฤติกรรม การเรียนการสอน พัฒนาเทคนิคและวิธีการสอน การสื่อสารการสอน การจัดสภาพแวดล้อม การศึกษา และจัดการเรียนการสอน และการประเมินการศึกษา เพื่อเสริมประสิทธิภาพการบริหาร

วิชาการ และบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการสอนของครู อาจารย์ และการเรียนการสอนของนักเรียนนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยให้เด็กมีการศึกษาเป็นวิชาชีพที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

มาตรา 66 ครู อาจารย์ และผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกๆ ที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะทำให้ครูอาจารย์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และนักเรียน นิสิต นักศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาเป็นเครื่องมือการจัดการศึกษากว้างขวางที่จะให้ความรู้ และประสบการณ์ไปปรากฏอยู่ทุกแห่งหนทุกเวลาเพื่อให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนเข้าถึงแหล่งความรู้ไม่จำกัดด้วยเวลาและสถานที่

โดยสรุป แนวคิดในการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติคือ (1) ต้องมีการขยายแนวคิดของเทคโนโลยีการศึกษาให้ครอบคลุมขอบข่ายทั้ง 7 (2) ต้องขยายประเภทเทคโนโลยีเพื่อการเทคโนโลยีพื้นฐาน สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา สารนิเทศเพื่อการศึกษา และวิทยบริการ และ (3) ต้องศึกษามาตราต่างๆ ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ 2542 เทคโนโลยีเข้าไปสื่อสารสนับสนุนได้ เช่น รูปแบบการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบคือ ในโรงเรียน นอกโรงเรียน ตามอัธยาศัย โดยเข้ามาช่วยในการขยายคุณภาพของการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ และเข้ามาช่วยงานหลักการศึกษา 3 งาน คือ งานบริหาร งานวิชาการ และงานบริการ

3. แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 (“แผน มสธ 2561”)

แบบจำลองระบบการสอนทางไกลตาม แผน มสธ. 2561 เป็นแผนแม่บทของระบบการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและใช้อ้างอิงในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยได้มีการพัฒนาขึ้น ฉบับแรก เมื่อ พ.ศ. 2529 ต่อมาได้มีการปรับปรุงและประกาศใช้เป็นฉบับที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2543 จนกระทั่งในการปฏิรูปการศึกษาของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2561 จึงได้ปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นโครงสร้างประชากรในสังคมไทย และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 จำแนกออกเป็น 2 ระดับคือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2562) ระดับแนวคิด และระดับที่ประยุกต์ให้รองรับการจัดการศึกษาตามระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยในระดับต่างๆ คือ ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับต่ำกว่าปริญญา

3.1 แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 ระดับแนวคิด

แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับแนวคิด แสดงมุมมองพื้นฐานขององค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยแต่ละองค์ประกอบจะแสดงคำอธิบาย ขอบเขตพร้อมความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ

3.1.1 องค์ประกอบระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือแผน มสธ. 2561 มี 9 องค์ประกอบคือ

ระบบการศึกษาทางไกล 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ จำนวน 9 องค์ประกอบ ครอบคลุม (1) ปรัชญาและวิสัยทัศน์ (2) สภาพ ปัญหา และความต้องการของสังคม (3) ผู้เรียนและมาตรฐานบัณฑิต (4) บริบท และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา (5) หลักสูตร (6) ชุดการสอนทางไกล (7) การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ (8) การประเมิน และ (9) การประกันคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปรัชญาและวิสัยทัศน์

เป็นแนวทางกว้างๆ สำหรับการดำเนินงานของหลักสูตรต่างๆ ที่สอดคล้องกับปรัชญาการเรียนการสอนทางไกลและเน้นการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง จากแหล่งความรู้และวิทยาการที่จัดในรูปแบบความรู้ผ่านสื่อผสมประเภทต่างๆ และแหล่งวิทยาการในชุมชนและสังคม

2. สภาพ ปัญหา และความต้องการของสังคม

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคม (โครงสร้างพื้นฐานของสังคมที่มีผลกระทบต่อวิถีการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษา/ผู้เรียน) ปัญหาสังคม (จุดอ่อน สภาพบีบคั้นและข้อจำกัดที่เกี่ยวกับหรือเป็นผลมาจากการด้อยคุณภาพด้านกำลังคน) และความต้องการของสังคม (ข้อมูลที่สะท้อนสิ่งที่สังคมคาดหวังเพื่อให้ได้กำลังคนที่มีคุณลักษณะ ความรู้ และประสบการณ์) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา/ฝึกอบรม

3. ผู้เรียนและมาตรฐานบัณฑิต

ผู้เรียน เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษา อายุ อาชีพ สถานภาพทางสังคม และความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีประเภทต่างๆ และความคาดหวังของผู้เรียน ส่วนมาตรฐานบัณฑิตครอบคลุมมาตรฐานที่ระบุในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ มาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งมาตรฐานหรือสมรรถนะวิชาชีพ

4. บริบท และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

บริบทการศึกษาครอบคลุมสถานการณ์และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นตัวแทนของสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ที่บัณฑิต/ผู้สำเร็จการศึกษาจะออกไปเผชิญชีวิต และการทำงานอย่างแท้จริง

5. หลักสูตร

หลักสูตร เป็นประมวลประสบการณ์ที่มุ่งจะถ่ายทอดไปสู่นักศึกษา/ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นหลักสูตรที่อิงประสบการณ์ ที่จัดเนื้อหาสาระของแต่ละหลักสูตรในลักษณะบูรณาการเพื่อให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมในรูปของชุดวิชา

6. ชุดการสอนทางไกล

ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเองที่เป็นแหล่งความรู้ การครอบคลุมสื่อหลักและสื่อเสริม

7. การถ่ายทอดและเผชิญมวลประสบการณ์

เป็นวิธีการและช่องทางการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ โดยให้สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตนเองในลักษณะต่างๆ

8. การประเมิน

การประเมิน เป็นการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพขั้นสุดท้าย ทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา/ผู้เรียนอย่างครบวงจร และการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ

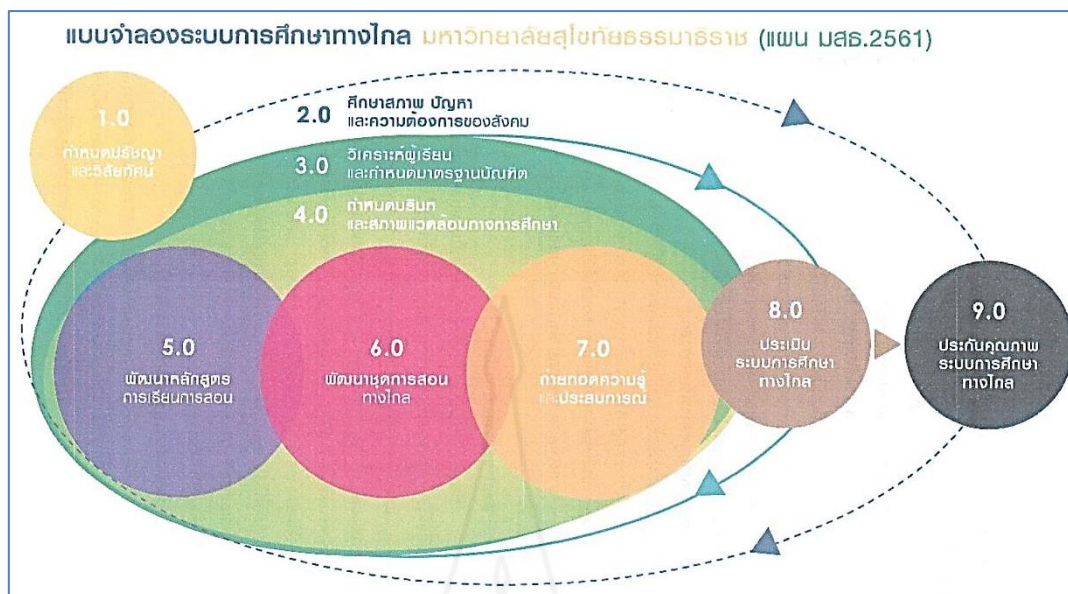
9. การประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพ เป็นการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพขั้นสุดท้าย ทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา/อย่างครบวงจร การประเมินหลักสูตรและชุดวิชา และการประเมินเพื่อการตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ

3.1.2 ขั้นตอน ระบบการสอนทางไกล “แผน มสธ. 2561”

มีขั้นตอน 9 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนสัมพันธ์กับองค์ประกอบข้างต้นดังนี้

(ภาพที่ 3.1)

ภาพที่ 2.2 ระบบการสอนทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 (ระดับแนวคิด)

ที่มา: คณะกรรมการปฏิรูปมหาวิทยาลัย ฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย (2562, น. 3)

ขั้นที่ 1.0 กำหนดปรัชญาและวิสัยทัศน์

เป็นการกำหนดแนวทางกว้างๆ สำหรับการดำเนินงานของหลักสูตรต่างๆ ที่สอดคล้องกับปรัชญาการเรียนการสอนทางไกลและเน้นการศึกษาด้วยตนเอง จากทรัพยากรการเรียนรู้และแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้ในรูปแบบต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ การเรียนรู้ที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ในชุมชนและสังคม

ขั้นที่ 2.0 ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของสังคม

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคม (โครงสร้างพื้นฐานของสังคม และของนักศึกษา/ผู้เรียน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต สภาพแวดล้อมทางกายภาพ จิตภาพ และสังคม ที่มีผลกระทบต่อวิธีการศึกษาและการเรียนรู้ของนักศึกษา/ผู้เรียน) ปัญหาสังคม (จุดอ่อน สภาพบีบคั้น และข้อจำกัดที่เกี่ยวกับหรือเป็นผลมาจากการด้อยคุณภาพด้านกำลังคน) และความต้องการของสังคม (ข้อมูลที่สะท้อนสิ่งที่สังคมคาดหวังเพื่อให้ได้กำลังคนที่มีคุณลักษณะ ความรู้ และประสบการณ์ลักษณะสังคม เช่น สังคมผู้สูงอายุ) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นที่ 3.0 วิเคราะห์ผู้เรียน และมาตรฐานบัณฑิต

เป็นการวิเคราะห์ผู้เรียนในด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นลักษณะพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษา อายุ อาชีพ สถานภาพทางสังคม และความพร้อมในการศึกษาด้วยตนเอง และความ

คาดหวังของนักศึกษา/ผู้เรียน ส่วนมาตรฐานบัณฑิตครอบคลุมมาตรฐานที่ระบุในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานผลการเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น รวมทั้งมาตรฐานหรือสมรรถนะวิชาชีพ

ขั้นที่ 4.0 กำหนดบริบท และสภาพแวดล้อมทางการศึกษา

บริบทและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ครอบคลุมสิ่งแวดล้อมผู้เรียน ทั้งด้านสถานที่ทางกายภาพ บริบทและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อันหลากหลาย เช่น การศึกษาด้วยตนเองในระบบการศึกษาทางไกล ลักษณะของการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน กับสื่อ และกับอาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมดังกล่าว มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ ความผูกพันและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 5.0 พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

เป็นมวลประสบการณ์ที่มุ่งจะถ่ายทอดไปสู่ผู้ศึกษา/ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นหลักสูตรที่อิงประสบการณ์ โดยกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับหลักสูตร กำหนดประสบการณ์โดยเน้นสิ่งที่ต้องการให้นักศึกษาทำได้เมื่อเรียนจบ จัดเนื้อหาสาระที่จำเป็นของแต่ละหลักสูตรในลักษณะบูรณาการเพื่อให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมในรูปของชุดวิชา และกำหนดวิธีการเรียนและวิธีการประเมิน

ขั้นที่ 6.0 พัฒนาชุดการสอนทางไกล

เป็นชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเอง ที่เป็นแหล่งความรู้ อันครอบคลุมสื่อหลักและสื่อเสริม สื่อรักเป็นสื่อที่มีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระครบถ้วน ตามที่ระบุไว้ในคำอธิบายชุดวิชาตามหลักสูตรและมาตรฐานอุดมศึกษา และนักศึกษาสามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว ที่รวบรวมเนื้อหาสาระที่จำเป็น ส่วนเสริมเป็นสื่อที่เสริมเติมเต็มเนื้อหาสาระ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระในชุดวิชาได้มากขึ้น โดยเป็นทางเลือกนักศึกษาได้ใช้ในการศึกษา เช่น สื่อเพื่อการปฏิสัมพันธ์ หรือการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มนักศึกษาอันนี้ชุดการสอนทางไกลต้องรองรับสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย แผน มสธ. 2561 กำหนดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยไว้ 3 ลักษณะ ได้แก่ สภาพแวดล้อมแบบเรียนด้วยตนเองอิงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางไกล สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตนเองอิงสภาพแวดล้อมเสมือนจริง และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตนเองกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้

ขั้นที่ 7.0 ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์

เป็นแหล่งวิธีการและช่องทางการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ โดยให้สอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตนเองในลักษณะต่างๆ และสอดคล้องกับลักษณะของชุดวิชานั้นๆ ด้วย คือ สภาพแวดล้อมแบบเรียนด้วยตนเองสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ทางไกล สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตนเองอิงสภาพแวดล้อมเสมือนจริง และ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตัวเองกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้

ขั้นที่ 8.0 ประเมินระบบการศึกษา

เป็นการตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิภาพขั้นสุดท้าย ทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา/ผู้เรียนอย่างครบวงจร การประเมินหลักสูตรและชุดวิชา และการประเมินเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ

ขั้นที่ 9.0 ประกันคุณภาพระบบการศึกษาทางไกล

เป็นกระบวนการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ ทั้งในส่วนกระบวนการผลิตและผลลัพธ์ของระบบการสอนทางไกล

โดยสรุป ในปี 2561 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้พัฒนาแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ “แผน มสธ. 2561” ซึ่งเป็นแผนแม่บทของระบบการสอนทางไกล เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เช่น โครงสร้างประชากรในสังคมไทย และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

3.2 แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับต่างๆ

จากแผน มสธ. 2561 ระดับแนวคิด จึงได้มีการจัดทำแผน มสธ. 2561 ซึ่งแสดงรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ เพื่อรองรับการศึกษาทางไกลในระดับต่างๆ คือ ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับต่ำกว่าปริญญา

3.2.1 แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับปริญญาตรี

ภาพที่ 2.3 ระบบการสอนทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับปริญญาตรี
ที่มา: คณะกรรมการปฏิรูปมหาวิทยาลัย ฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย (2562, น. 6)

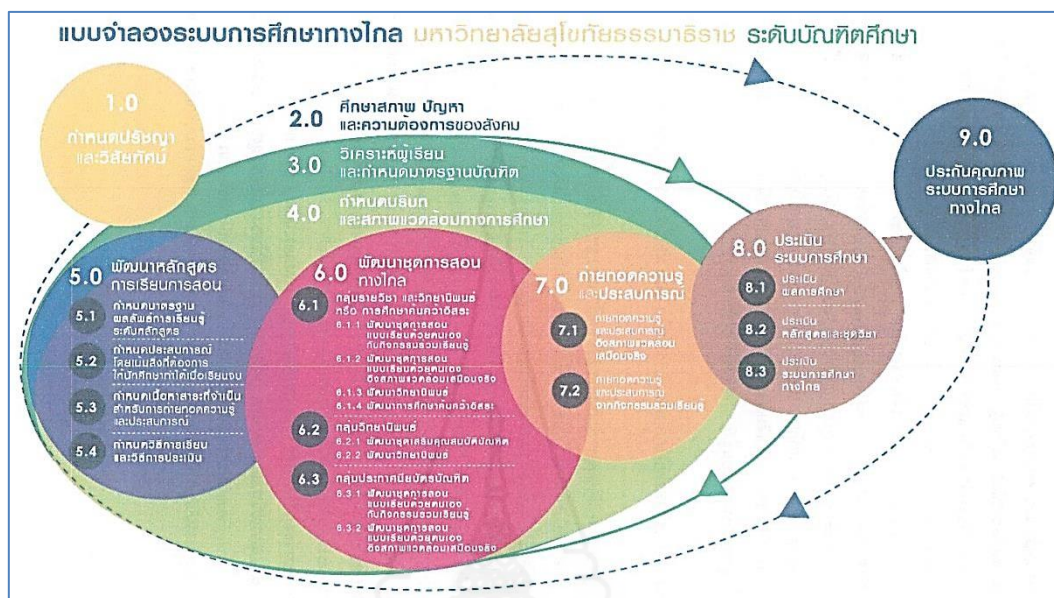
ลักษณะสำคัญของแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับปริญญาตรี ปรากฏใน 2 องค์ประกอบคือ 6.0 พัฒนาชุดการสอนทางไกล 7.0 ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และ 8.0 ประเมินระบบการศึกษา โดยมีฐานสำคัญคือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่จำแนกออกเป็น 3 สภาพแวดล้อม โดยแต่ละสภาพแวดล้อมสัมพันธ์กับการจัดการศึกษา คือ

1. การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล โดยพัฒนาชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเอง อิงสภาพแวดล้อมการศึกษาทางไกล (Open and distance learning environment) ด้วยการกำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาการผ่านสื่อการสอนหลักที่มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ ในรูปแบบเอกสารการสอนและอื่นๆ และมีสื่อเสริม เช่น รายการวีดิทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอย่างอื่นที่เอื้อต่อการศึกษด้วยตนเอง โดยไม่เข้าห้องเรียนตามปกติ

2. การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล โดยพัฒนาชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเอง อิงสภาพแวดล้อมเสมือนจริง (virtual learning environment) ทั้งการจัดส่งเนื้อหาสาระทางวิชาการในรูปแบบสื่อดิจิทัล และปฏิสัมพันธ์ทั้งระหว่างผู้เรียนและกับอาจารย์ผู้สอนการวัดและประเมินผล ตลอดจนการจัดการจัดบริการและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้

3. การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล โดยพัฒนาชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเอง กับกิจกรรมร่วมเรียนรู้ (blended learning environment) ด้วยการกำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาการผ่านสื่อการสอนในรูปแบบต่างๆ ที่สนับสนุนการศึกษาในยุค 4.0 ร่วมกับการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้กับคณะอาจารย์ผู้สอน/วิทยากรประจำชุดวิชา และกับนักศึกษาด้วยกัน ณ สถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อเติมเต็มความรู้ ทักษะ และเจตคติอันดีจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง สู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (community of learners)

3.2.2 แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือแผน มสธ. 2561 ระดับบัณฑิตศึกษา

ภาพที่ 2.4 ระบบการสอนทางไกล แผน มสธ. 2561 ระดับบัณฑิตศึกษา

ที่มา: คณะกรรมการปฏิรูปมหาวิทยาลัย ฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย (2562, น. 8)

แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือแผน มสธ. 2561 ระดับบัณฑิตศึกษา ครอบคลุมการศึกษาเหล่านี้ คือ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต 1 ปี ระดับปริญญาโท (แผน ก 1 และ ก 2 และแผน ข) ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และระดับปริญญาเอก (แบบ ก1 และแบบ ก2) ด้วยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล โดยพัฒนาชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเอง กับกิจกรรมร่วมเรียนรู้ (blended learning environment)

จากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ข้างต้น ลักษณะสำคัญของแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับบัณฑิตศึกษาปรากฏใน 3 องค์ประกอบ คือ 6.0 พัฒนาระบบการสอนทางไกล 7.0 ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และ 8.0 ประเมินระบบการศึกษา ดูให้มีความสำคัญกับลักษณะการเรียนตามระดับการศึกษาและจำแนกย่อยตามแผนการศึกษา

6.0 พัฒนาระบบการสอนทางไกล โดยจำแนกชุดการสอนทางไกล แบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆ คือ

6.1 กลุ่มรายวิชาและวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ (ระดับปริญญาโท แผน ก 2 และ ข)

6.1.1 พัฒนาชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเองกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้ด้วยการกำหนดเนื้อหาสาระหลักในรูปสื่อหลักร่วมกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้ในรูปของการสัมมนาเสริมตามกำหนดในแต่ละชุดวิชา

6.1.2 พัฒนาชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเองอิงสภาพแวดล้อมเสมือนจริงด้วยการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อบริหารและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์บนแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้ (Learning management platform) ทั้งการจัดส่งเนื้อหาสาระทางวิชาการและปฏิสัมพันธ์ซึ่งระหว่างผู้เรียนและกับอาจารย์ผู้สอน การวัดและประเมินผลตลอดจนการจัดบริการอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้

6.1.3 พัฒนาวิทยานิพนธ์ สำหรับระดับปริญญาโท

6.1.4 พัฒนาการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับระดับปริญญาโท แผน ข

6.2 กลุ่มวิทยานิพนธ์ (ระดับปริญญาโท แผน ก 1 และปริญญาเอกแบบ 1)

6.2.1 พัฒนาชุดเสริมคุณสมบัติบัณฑิต เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการทำวิทยานิพนธ์ โดยอาจศึกษาชุดวิชาที่มีอยู่ในระดับเดียวกัน หรือกิจกรรมอื่นๆ โดยไม่มีการให้หน่วยกิต ตัวอย่างคือ ภาษาอังกฤษ สารและระเบียบวิธีวิจัย หรือกิจกรรมอื่นๆ เช่น สถานการณ์จำลอง เพื่อให้คลุกคลีกับบริบทที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตศาสตร์ที่สนใจวิจัย, การวิเคราะห์เอกสารในหัวข้อที่สนใจ

6.2.2 พัฒนาวิทยานิพนธ์ (ทำวิทยานิพนธ์)

6.3 กลุ่มประกาศนียบัตรบัณฑิต จำแนกตามสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในลักษณะเดียวกันกับระดับปริญญาโท ดังนี้

6.3.1 พัฒนาชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเองกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้

6.3.2 พัฒนาชุดการสอนแบบเรียนด้วยตนเองสภาพแวดล้อมเสมือนจริง

7.0 ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์

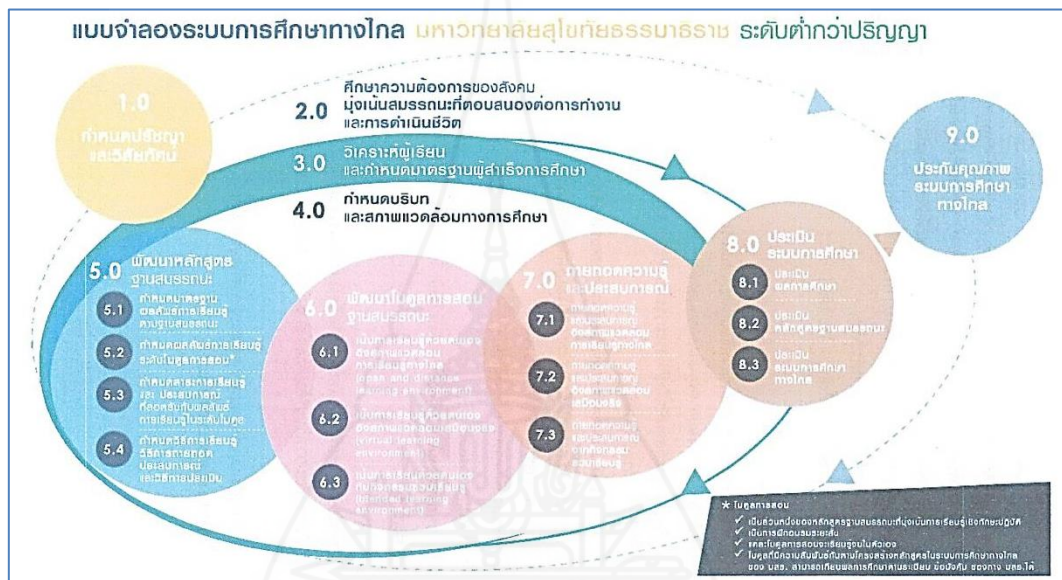
7.1 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตัวเองกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้ ตัวอย่างคือ สื่อหลัก เช่น ประมวลสาระชุดวิชา แนวการศึกษา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และกิจกรรมร่วมเรียนรู้

7.2 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตนเองอิงสภาพแวดล้อมเสมือนจริง (สื่ออิเล็กทรอนิกส์)

8.0 การประเมินระบบการศึกษา

8.1 ประเมินผลการศึกษา ได้แก่ ประเมินผลการศึกษาดูด้วยการสอบประมวลความรู้ (ปริญญานิเทศ) ในการสอบวัดคุณสมบัติ (ปริญญานิเทศ) และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

3.2.3 แบบจำลองการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือแผน มสธ. 2561 ระดับต่ำกว่าปริญญา

ภาพที่ 2.5 ระบบการสอนทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ระดับบัณฑิตศึกษา

ที่มา: คณะกรรมการปฏิรูปมหาวิทยาลัย ฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย (2562, น. 11)

แบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือแผน มสธ. 2561 ระดับต่ำกว่าปริญญา เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบโมดูลการสอนทางไกล (module) เพื่อการพัฒนาหรือเสริมการทำงาน งานอดิเรก และพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีการศึกษาความต้องการของผู้เรียน หรือความต้องการของหน่วยงานหรือองค์กรที่ประสงค์จะพัฒนาความรู้ตามเป้าหมาย โมดูลการสอนทางไกลมีจำนวนหน่วยกิต 1-3 หน่วยกิตทวิภาค และผู้เรียนสามารถเทียบผลการศึกษาที่ได้เข้าสู่ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัย ตามระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง

การสอนทางไกล เป็นโมดูลที่ศึกษาด้วยตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะ (competencies) ตามต้องการ และมุ่งให้ใช้ประโยชน์ได้ด้วยการจัดการศึกษาในระดับนี้ไม่สังกัดสาขาวิชา และให้สอดคล้องกับหลักการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยยาศัย ทั้งนี้กำหนดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 ลักษณะ สภาพแวดล้อมแต่ละสภาพสัมพันธ์โดยตรงกับขั้นตอนสำคัญ 3 ด้านของแผน มสธ. 2561 คือ 6.0 พัฒนามูลการสอนฐานสมรรถนะ 7.0 ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และ 8.0 ประเมินระบบการศึกษา ทั้งนี้สภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับการจัดการศึกษาคือ

1. การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล โดยพัฒนาบทเรียนการสอนแบบเรียนด้วยตนเองอิงสภาพแวดล้อมการศึกษาทางไกล (open and distance Learning environment) ด้วยการกำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาการผ่านสื่อการสอนหลักที่มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ ในรูปแบบเอกสาร และมีสื่อเสริม เช่น รายการวิดีโอ รายการวิทยุกระจายเสียง หรือวิธีการอย่างอื่นที่เอื้อต่อการศึกษด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าห้องเรียนตามปกติ

2. การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล โดยพัฒนาโมดูลการสอนแบบเรียนด้วยตนเองอิงสภาพแวดล้อมเสมือนจริง (virtual learning environment) ด้วยการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อบริหารและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์บนแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้ (learning management platform) ทำการจัดส่งเนื้อหาสาระทางวิชาการในรูปแบบสื่อดิจิทัล ตลอดจนการจัดบริการและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ ตัวอย่างคือห้องปฏิบัติการเสมือนจริง (virtual laboratory)

3. การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล โดยพัฒนาบทเรียนการสอนแบบเรียนด้วยตนเองกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้ (blended learning environment) ด้วยการกำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาการผ่านสื่อการสอนในรูปแบบต่างๆ ที่สนับสนุนการศึกษาในยุค 4.0 ร่วมกับการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้กับคณะอาจารย์ผู้สอน/วิทยากร และกับผู้เรียนด้วยกัน ณ สถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อเติมเต็มความรู้ ทักษะ และเจตคติอันดีจากการเรียนรู้ด้วยตนเองสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (community of learners)

ระบบโมดูลการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และบทบาทของผู้เรียนและผู้สอน

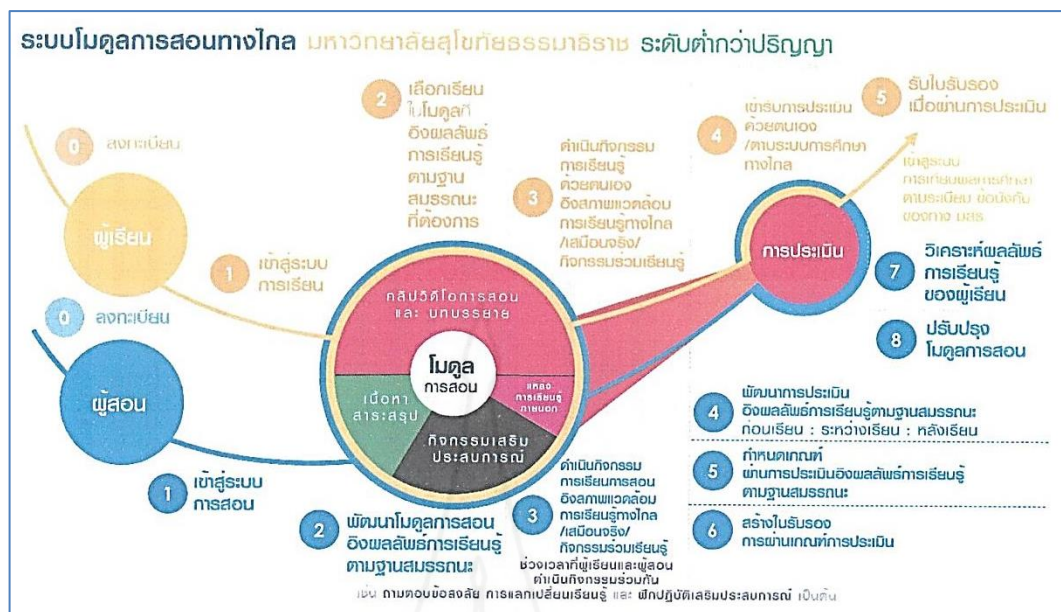
จากแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือแผน มสธ. 2561 ระดับต่ำกว่าปริญญา จึงได้มีการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับระบบโมดูลการสอนทางไกล ซึ่งนำแบบจำลองดังกล่าวมาประยุกต์ในสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนแบบ module และแสดงให้เห็นบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนที่เป็นรูปประธรรม โดยแบบจำลองระบบโมดูลการสอนทางไกลประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่กำหนดตามหลักสูตร และจัดอยู่ในรูปคลิปวิดีโอการสอน เนื้อหาสาระสรุป กิจกรรมเสริมประสบการณ์ รวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ภายนอก ทั้งนี้ออกแบบให้รองรับบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนได้อย่างครบถ้วน

บทบาทของผู้สอน มีทั้งสิ้น 8 ด้าน ได้แก่

0. ลงทะเบียน
1. เข้าสู่ระบบการสอน
2. พัฒนาโมดูลการสอนอิงผลลัพธ์และการเรียนรู้ตามฐานสมรรถนะ
3. ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอิงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางไกล/เสมือนจริง/กิจกรรมร่วมเรียนรู้ ช่วงเวลาที่ยุ่เรียนและผู้สอนดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เช่น ถามคำตอบข้อสงสัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเสริมประสบการณ์ เป็นต้น
4. พัฒนาการประเมิน ยิงผลลัพธ์การเรียนรู้ตามฐานสมรรถนะก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน
5. กำหนดเกณฑ์ผ่านการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามฐานสมรรถนะ
6. สร้างใบรับรองการผ่านเกณฑ์การประเมิน
7. วิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน
8. ปรับปรุงโมดูลการสอน

บทบาทของผู้เรียนมีทั้งสิ้น 5 ด้าน ได้แก่

0. ลงทะเบียน
1. เข้าสู่ระบบ
2. เลือกเรียนในโมดูลที่อิงผลลัพธ์การเรียนรู้ตามฐานสมรรถนะที่ต้องการ
3. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางไกล/เสมือนจริง/ กิจกรรมร่วมเรียนรู้
4. เข้ารับการประเมินด้วยตนเอง/ตามระบบการศึกษาทางไกล
5. รับใบรับรองเมื่อผ่านการประเมิน

ภาพที่ 2.6 แสดงระบบโมดูลการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และบทบาทของ ผู้เรียนและผู้สอน เมื่อจัดการเรียนการสอน

ที่มา: คณะกรรมการปฏิรูปมหาวิทยาลัย ฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย (2562, น. 13)

โดยสรุป มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้จัดทำแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 ซึ่งแสดงรายละเอียดและองค์ประกอบต่างๆ เพื่อรองรับการศึกษาทางไกลในระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ในกระบวนการจัดการศึกษาทางไกลอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 การบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรทางการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จากแนวคิดการจัดการศึกษาตามแบบจำลองระบบการศึกษาทางไกล มสธ. 2561 หรือ แผน มสธ. 2561 กอปรกับความเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมและโครงสร้างประชากร พฤติกรรมและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงต้องทบทวนแนวคิดของการจัดซื้อสื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ยังคงยึดหลักการของสื่อการเรียนรู้ที่นักศึกษา/ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตามระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัย
2. ปรับแนวคิดของสื่อหลักและสื่อเสริม ดังนี้

	สื่อหลัก	สื่อเสริม
เดิม	สื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปเอกสารการสอนชุดวิชา/ ประมวลสาระชุดวิชา ที่ให้เนื้อหาสมบูรณ์ ครบถ้วน ตามระบุในหลักสูตรและสอดคล้อง กับมาตรฐานระดับอุดมศึกษา	สื่อเสริม เพื่อเพิ่มเติม โดยมีทั้งในรูปแบบ สื่อวิทยุ และ สื่อโทรทัศน์ผ่าน สื่อมวลชนสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สื่อสอนเสริม สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ
แผน มสธ. 2561	สื่อที่เข้าถึงได้ สะดวก รวดเร็ว ทันที โดย จำแนกออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) สาระความรู้ที่ ต้องเรียนตามหลักสูตร และมาตรฐาน ระดับอุดมศึกษา และ 2) วิธีการเข้าถึงแหล่ง ความรู้ (สาระความรู้) ต้องหลากหลาย โดย พิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual differences)	สื่อเสริมเพิ่มเติม (supplementary orenhancing) ที่สามารถเข้าถึง แบบอะซิงโครนัส (asynchronous) หรือการปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ ร่วมกัน

3. แนวคิดด้านทรัพยากรทางการเรียนรู้ (learning resource) ซึ่งครอบคลุมวัสดุ และเครื่องมือต่างๆ ที่ช่วยในการเรียนการสอน อาทิ หนังสือ ตำรา แนวการศึกษา กิจกรรมฝึกปฏิบัติ กิจกรรมประจำชุดวิชา การสัมมนา คลิปวิดีโอ รายการพอดแคสต์ (podcast) แอป เลิร์นนิ่งออบเจกต์ (Learning object) เว็บไซต์ เป็นต้น ทางนี้มีทั้งที่มหาวิทยาลัยพัฒนาขึ้น จัดหาด้วยวิธีการต่างๆ หรือเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ผ่านทางเว็บไซต์ เป็นต้น ทรัพยากรการเรียนรู้จึงถือเป็นปัจจัยนำเข้า (input) สำคัญในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียน/นักศึกษาได้รับความรู้ ทักษะ ทักษะหรือประสบการณ์อื่นๆ ตามที่ระบุในหลักสูตร

การบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรทางการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทั้งในระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (โมดูลการเรียนรู้) โดยในการบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรทางการเรียนรู้แต่ละระดับแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ/แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ และช่องทางการเผยแพร่และติดต่อสื่อสาร

ระดับการศึกษา	สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้			กิจกรรมการเรียนการสอน						สื่อ/แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้						ช่องทางทางเผยแพร่และติดต่อสื่อสาร										
	แบบทางไกล	แบบเสมือนจริง	แบบกิจกรรมร่วมเรียนรู้	แบบออฟไลน์			แบบออนไลน์			ภายใน			ภายนอก			STOU CHANNEL										
				สัมมนา/สัมมนา	กิจกรรมร่วมเรียนรู้	ฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ	แบบจำกัดกลุ่มผู้เรียน (SPOC)**	แบบเปิด (MOOC)***	Moodle	edX	กิจกรรมการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์	คลิป/รายการวิดีโอ	คลิป/รายการเสียง	สาระสรุป/แนว	การศึกษา	หนังสือ/เอกสารการ	สอน/ประมวลสาระ	ฐานข้อมูลห้องสมุด	เว็บไซต์	สื่อสังคม	กล่องรับสัญญาณดาวเทียม	DLTV14 (โมดจัส)	YouTube	Facebook	Line	อื่น ๆ (ระบุ)
บัณฑิตศึกษา	X	+	✓	✓	X	+	✓	+	+	✓	+	✓	+	✓	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ปริญญาตรี	✓	✓	✓	X	✓	+	✓	+	✓	✓	+	+	+	✓	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ต่ำกว่าปริญญา	X	✓	✓	X	✓	+	✓	+	✓	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

หมายเหตุ :

✓ = ปรากฏในแผนหลักในการดำเนินการ + = เป็นแผนสนับสนุน/เสริมในการดำเนินการ X = ไม่มีในแผนการดำเนินการ

*LMS = Learning Management System ในที่นี้ หมายถึง ระบบจัดการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

**SPOC (Small Private Online Course) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ในลักษณะแบบจำกัดกลุ่มผู้เรียน ในที่นี้อาศัย Moodle เป็นระบบบริหารจัดการการเรียนการสอน มุ่งเน้นการจัดการกิจกรรมแบบมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ซึ่งอาจมีการจัดการจัดกิจกรรมแบบเผชิญหน้าในรูปแบบเสมือนจริง ผ่านระบบ video conference หรือ video calls

***MOOC (Massive Open Online Course) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด ในที่นี้อาศัย edX เป็นระบบบริหารจัดการการเรียนการสอน มุ่งเน้นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้อย่างอิสระตลอดทั้งกระบวนการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าสู่ระบบการเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัด

ภาพที่ 2.7 การบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรทางการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ที่มา: คณะกรรมการปฏิรูปมหาวิทยาลัย ฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย (2562, น. 17)

1. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ครอบคลุมสิ่งแวดล้อมผู้เรียน ทางด้านสถานที่ ทางกายภาพ บริบท และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อันหลากหลาย เช่น การศึกษาด้วยตนเองในระบบการศึกษาทางไกลลักษณะของการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน กับสื่อ และกับอาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมดังกล่าว มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเรียนรู้ ความผูกพันและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ตารางที่ 3.6 แสดงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามแผน มสธ. 2561 จำนวน 3 ลักษณะ คือ

1) สภาพแวดล้อมการศึกษาทางไกล (Open and Distance Learning Environment) เป็นการกำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาการผ่านสื่อการสอนหลักที่มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ ในรูปแบบเอกสารการสอนและมีสื่อเสริม เช่น รายการวิดีโอ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอย่างอื่นที่เอื้อต่อการศึกษด้วยตนเอง โดยไม่เข้าห้องเรียนตามปกติ

2) สภาพแวดล้อมเสมือนจริง (Virtual Learning Environment) เป็นการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อบริหารและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์บนแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้ (Learning Management Platform) ทั้งการจัดส่งเนื้อหา

สาระทางวิชาการในรูปแบบสื่อดิจิทัลและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและกับอาจารย์ผู้สอนการวัดและประเมินผล ตลอดจนการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้

3) สภาพแวดล้อมแบบกิจกรรมร่วมเรียนรู้ (Blended Learning Environment) เป็นการกำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาการผ่านสื่อการสอนในรูปแบบต่างๆ ที่สนับสนุนการศึกษาในยุค 4.0 ร่วมกับการจัดกิจกรรมร่วมเรียนรู้กับคณะอาจารย์ผู้สอน/วิทยากรประจำสาขาวิชา และกับนักศึกษาด้วยกัน ณ สถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อเติมเต็มความรู้ ทักษะ และเจตคติ อันดีจากการเรียนรู้ด้วยตนเองสู่การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community of Learners) โดยในระดับบัณฑิตศึกษาจะอยู่ในรูปของการสัมมนาเสริมและสัมมนาเข้ม

2) กิจกรรมการเรียนการสอน โดยจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) ลักษณะออฟไลน์ คือ การจัดการเรียนการสอนแบบไม่ใช้เทคโนโลยีในการปฏิสัมพันธ์คือ เอกสารการสอนชุดวิชา/ประมวลสาระชุดวิชา และการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า อาทิ สัมมนาเสริม สัมมนาเข้ม ฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ และกิจกรรมร่วมเรียนรู้

(2) ลักษณะออนไลน์ คือ การจัดการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือดิจิทัลเป็นหลัก โดยมีทั้งแบบจำกัดผู้เรียน SPOC (Smart Private Online Course) และแบบไม่จำกัดผู้เรียน ได้แก่ MOOC (Massive Open Online Course)

3. สื่อ/แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ครอบคลุมทั้งสื่อหลักและสื่อเสริมที่มหาวิทยาลัยจัด (ภายใน) และสื่อภายนอกต่างๆ ตัวอย่างคือ เอกสารการสอนชุดวิชา/ประมวลสาระ/หนังสือ สารสรุป คลิปวีดีโอ คลิปเสียง ฐานข้อมูลห้องสมุด เป็นต้น โดยผ่านแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุด สื่อสังคม แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. ช่องทางการเผยแพร่และติดต่อสื่อสาร โดยใช้ช่องทางการเผยแพร่ทาง stou Channel ที่สามารถเข้าถึงรายการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ผ่านทาง DLTV14 (ไกลกังวล) ยูทูป เฟซบุ๊ก และสื่อสังคม และช่องทางอื่นๆ

ตารางนี้แสดงให้เห็นทางเลือกในการบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรทางการเรียนรู้โดยเฉพาะความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ และช่องทางการเผยแพร่และติดต่อสื่อสารทั้งหมดเพื่อรองรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 ลักษณะคือสภาพแวดล้อมแบบเรียนด้วยตัวเองอิงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางไกล สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตัวเองอิงสภาพแวดล้อมเสมือนจริง และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตัวเองกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้

โดยสรุป การบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากรทางการเรียนรู้โดยเฉพาะความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้และช่องทางการเผยแพร่และติดต่อสื่อสารทั้งหมดเพื่อรองรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 ลักษณะคือสภาพแวดล้อม

แบบเรียนด้วยตัวเองอิงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางไกล สภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตัวเองอิงสภาพแวดล้อมเสมือนจริง และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบเรียนด้วยตัวเองกับกิจกรรมร่วมเรียนรู้

4. การดำเนินงานของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4.1 ประวัติความเป็นมาของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4.1.1 ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยที่ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลที่ยึดหลักการศึกษาลดชีวิต โดยเอื้ออำนวยให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่างศึกษาด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนเรียนตามปกติ นักศึกษาสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตามความพร้อม ความสะดวก และความสนใจจากสื่อประสมในรูปของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียง ประกอบชุดวิชา รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และหนังสืออ่านประกอบต่างๆ โดยเปิดหลักสูตรต่างๆ ทั้งในระดับประกาศนียบัตร ระดับปริญญาตรี ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรสัมฤทธิ์บัตร ซึ่งเป็นหลักสูตรระยะสั้น (4 เดือน) ซึ่งเป็นชุดวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้สนใจได้พัฒนาตนเอง ศึกษาเรียนรู้ตามความสนใจของตนเองอีกด้วย ในการให้บริการการศึกษาดังกล่าว แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยซึ่งมีทั่วประเทศประมาณ 2 แสนกว่าคนนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาขึ้นทั่วประเทศ โดยความร่วมมือ จากสถาบันการศึกษา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดบริการการสอนเสริม สื่อเสริมการศึกษาและการสอบแก่นักศึกษาโดยดำเนินการผ่านศูนย์บริการการศึกษารวม 5 รูปแบบ (คู่มือนักศึกษา ปการศึกษา 2560, น. 24-25) คือ

1. ศูนย์บริการการศึกษาระดับภูมิภาค เป็นศูนย์บริการการศึกษาระดับภูมิภาคที่จัดตั้งขึ้นโดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค ได้แก่ มหาวิทยาลัยต่างๆ ในการอนุญาตให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาขึ้น ณ สถาบันการศึกษานั้นๆ ทั้งนี้ศูนย์บริการการศึกษาระดับภูมิภาคจะมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดบริการการสอนเสริม สรรหาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่สอนเสริมเฉพาะในภูมิภาคที่รับผิดชอบจัดสนามสอบ ให้คำปรึกษา และแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาตลอดจนการประชาสัมพันธ์และให้บริการข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัย

2. ศูนย์บริการการศึกษาระดับจังหวัด เป็นศูนย์บริการการศึกษาระดับจังหวัดที่จัดตั้งขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ(ตามนโยบายความร่วมมือเมื่อปี พ.ศ. 2521) ในการอนุญาตให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดขึ้น ณ โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งนี้ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดจะมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการจัดสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การปฐมนิเทศนักศึกษา การสอนเสริม การสอบ การแนะแนวการศึกษา กิจกรรมการศึกษาอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา เป็นแหล่งบริการข่าวสารและหน่วยประชาสัมพันธ์ในระดับจังหวัดของมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นหน่วยงานในการติดต่อระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย ในกรณีที่นักศึกษาไม่สามารถติดต่อกับมหาวิทยาลัยได้โดยตรงอีกด้วย

3. ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ เป็นศูนย์บริการการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของสาขาวิชาเป็นครั้งคราวตามความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาเฉพาะทาง เช่น สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์จัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจขึ้น ณ สำนักงานเกษตรประจำ ภาค และสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์จัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจขึ้น ณ โรงพยาบาลหรือวิทยาลัยพยาบาลต่างๆ ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศทั้งนี้ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้การศึกษาให้คำปรึกษาแนะนำ ทางวิชาการ เสริมความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ ฝึกงานฝึกปฏิบัติในห้องทดลอง ฝึกปฏิบัติภาคสนามเฉพาะวิชา ทั้งยังเป็นแหล่งกลางในการสรรหาคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะเพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัยพิจารณาแต่งตั้งเป็นอาจารย์สอนเสริม

4. ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมุม มสธ. เป็นศูนย์บริการห้องสมุดและสื่อการศึกษาที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานพันธมิตรภายนอก ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดตั้งมุม มสธ. ขึ้นในห้องสมุดประชาชนอำเภอเมืองทุกจังหวัด และสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครให้จัดตั้ง มุม มสธ. ในห้องสมุดประชาชนของกรุงเทพมหานคร บางแห่ง รวมทั้งร่วมมือกับกรมราชทัณฑ์จัดตั้ง มุม มสธ. ในห้องสมุดเรือนจำ/ทัณฑสถานบางแห่ง โดยศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมุม มสธ. เป็นแหล่งจัดเก็บและให้บริการสื่อการศึกษาต่างๆ ได้แก่ เอกสารการสอนพร้อมแบบฝึกปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยผลิตหนังสืออ่านประกอบชุดวิชาหนังสืออ้างอิง หนังสือ สารคดีและความรู้ต่างๆ และสื่อซีดีเสียงชุดวิชา

5. ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. เป็นหน่วยงานในสังกัดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งจัดตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาครวม 10 แห่งทั่วประเทศเพื่อให้บริการสื่อการศึกษาและบริการข่าวสารข้อมูลต่างๆ ของมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษานักเรียน และผู้สนใจใฝ่รู้ โดยทั่วไป ได้แก่ ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. ลำปาง ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. สุโขทัย ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. อุตรดิตถ์ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. อุบลราชธานี ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครสวรรค์ ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ.

นครนายก ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. จันทบุรี ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. เพชรบุรี ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. ยะลา และศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

การดำเนินงานของศูนย์บริการการศึกษาทั้ง 5 รูปแบบดังกล่าว ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมบริการทางวิชาการตามเป้าหมายที่วางไว้ทุกประการแต่เนื่องจากงานบริการทางวิชาการบางลักษณะโดยเฉพาะบริการสารสนเทศในศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจมม มสธ. นั้น มหาวิทยาลัยไม่สามารถให้บริการได้อย่างสมบูรณ์และเพียงพอตามความต้องการของนักศึกษา และ คณาจารย์ เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนบุคลากร ผู้ให้บริการทำให้ไม่สามารถให้บริการนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ มหาวิทยาลัยจึงได้จัดตั้ง “ศูนย์วิทย์บริการ” (ชื่อเดิม) ขึ้นตั้งแต่ปี 2529 มีฐานะเป็นศูนย์ สังกัดสำนักบรรณสารสนเทศ กอปรมหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติจาก ทบวงมหาวิทยาลัยให้เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 เป็นต้นมา ดังนั้น ศูนย์วิทย์พัฒนา จึงเป็นหน่วยงานที่มหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนภารกิจที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการให้บริการระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้สามารถเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยในการให้บริการแก่นักศึกษาและประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

4.1.2 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์วิทย์พัฒนา

การที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดตั้ง “ศูนย์วิทย์บริการ” (ชื่อเดิม) ขึ้นครั้งแรกนั้นมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง (โครงการจัดตั้งศูนย์วิทย์บริการสำนักบรรณสารสนเทศ, 2529, น. 2-3) ดังนี้คือ

1. เพื่อเป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยในการให้บริการห้องสมุด สื่อการศึกษา และแหล่งฝึกปฏิบัติทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักศึกษา คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่น
2. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ตลอดจนการแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักศึกษาและประชาชนผู้สนใจทั่วไปในภูมิภาค
3. เพื่อเป็นหน่วยประสานงานในการจัดการศึกษาตามการนัดหมายระหว่างคณาจารย์ของสาขาวิชาต่างๆ และนักศึกษาในท้องถิ่น
4. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการดำเนินกิจกรรมของชมรมนักศึกษาและสมาคมที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ต่อมาในปี 2537, ปี 2539 และปี 2541 มหาวิทยาลัยได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วยการดำเนินงานของศูนย์วิทย์พัฒนาบริการ โดยมีการเปลี่ยนชื่อศูนย์ใหม่โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์วิทย์พัฒนาบริการ” เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจของศูนย์ และได้ปรับ

วัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์วิทย์พัฒนาบริการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย และตั้งแต่ในปี 2545 มหาวิทยาลัยได้ออกข้อบังคับว่าด้วยการดำเนินงานของสำนักวิทย์พัฒนา และได้เปลี่ยนชื่อศูนย์ฯใหม่โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์วิทย์พัฒนา” โดยมีการปรับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งใหม่ และประกาศใช้เป็นฉบับปัจจุบันดังนี้คือ

1. เพื่อรองรับกิจกรรมการสอน การฝึกอบรม และงานบริการการศึกษาในระบบการสอนทางไกล
2. เพื่อเป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในงานบริการห้องสมุด และสื่อการศึกษา
3. เพื่อเป็นแหล่งกลางในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย
4. เพื่อเป็นแหล่งดำเนินกิจกรรมทางด้านวิชาการและวิชาชีพร่วมกับนักศึกษาบัณฑิต และชุมชน โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษา และชุมชนโดยรวม
5. เพื่อรองรับกิจกรรมอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

4.1.3 ภารกิจของศูนย์วิทย์พัฒนา

ภารกิจที่มีต่อมหาวิทยาลัย

1. เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รองรับกิจกรรมการสอน การฝึกอบรมและบริการการศึกษาอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีขึ้น และดำเนินการอยู่ให้บรรลุเป้าหมาย
2. เป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยในการให้บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษาและประชาชน
3. เป็นแหล่งกลางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยทุกรูปแบบเพื่อสร้างความเชื่อถือศรัทธาของนักศึกษาและประชาชนต่อมหาวิทยาลัย
4. เป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมทางด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อกระจายความรู้และรายได้สู่ชุมชน
5. เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่เปรียบเสมือนตัวแทนที่ไปจัดตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคเพื่อเผยแพร่เกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย
6. เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารของชุมชนนำเสนอต่อมหาวิทยาลัยเพื่อการวางแผนพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอน การวิจัยให้ถูกต้องทันสมัยตรงตามความต้องการ
7. เป็นหน่วยงานรับปัญหาอุปสรรคของการเรียนการสอนจากผู้เกี่ยวข้องนำเสนอต่อมหาวิทยาลัย

8. เป็นศูนย์กลางระดมศักยภาพของบัณฑิต ศิษย์เก่า และผู้มีความรู้ความสามารถมาช่วยเหลือกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

9. เป็นหน่วยงานที่เป็นพื้นฐานในท้องถิ่นให้แก่มหาวิทยาลัยในการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนและชุมชนในชนบทที่ห่างไกล

10. สร้างบทบาทความเป็นผู้นำชุมชนในท้องถิ่นภูมิภาคทางด้านวิชาการวิชาชีพในระดับอุดมศึกษา

11. สร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัยในการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

12. ส่งเสริมชี้ให้เห็นคุณค่าของการศึกษาเพื่อชีวิตการพัฒนาคุณภาพตนเองโดยสมัครเข้าเป็นนักศึกษาตามโครงการต่างๆ

13. เป็นหน่วยงานที่จะสนับสนุนการดำเนินการวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษาทุกระดับ

ภารกิจที่มีต่อนักศึกษาและผู้เรียนของมหาวิทยาลัย

1. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทางวิชาการเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าและศึกษาของนักศึกษา

2. ส่งเสริมสนับสนุนบริการค้นคว้าเสริมความรู้ในระบบการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ผ่านระบบเครือข่ายต่างๆ

3. เป็นแหล่งบริการทางวิชาการแก่นักศึกษา ได้แก่ การสอนเสริมสัมมนาเสริมระดับบัณฑิตศึกษาและการฝึกอบรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย

4. เป็นสถานที่พบปะระหว่างคณาจารย์กับนักศึกษาโดยการนัดหมาย

5. เป็นหน่วยตอบปัญหาของนักศึกษาในเรื่องการเรียน การสอน การวิจัย และการวัดผล

6. เป็นหน่วยจัดบริการสารสนเทศทุกรูปแบบแก่นักศึกษาทุกระดับทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและประชาชนผู้สนใจ

7. เป็นหน่วยงานที่ช่วยเหลือ แนะนำ และแนะแนวทางการศึกษา

8. เป็นสถานที่พบปะระหว่างนักศึกษาด้วยกันหรือคณาจารย์ เพื่อความสัมพันธ์และความอบอุ่นเสมือนมีชั้นเรียน

9. ทำงานวิจัยหรืองานวิชาการของนักศึกษาและผู้เรียนของมหาวิทยาลัย

10. เป็นหน่วยประสานกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ในการช่วยเหลือและจัดบริการการศึกษาแก่ผู้เรียนและผู้ฝึกอบรมตามหลักสูตรต่างๆ

11. เป็นหน่วยประสานการดำเนินงานของชมรมนักศึกษา ชมรมบัณฑิตของมหาวิทยาลัยรวมทั้งสมาคม ชมรมต่างๆ ในท้องถิ่น

ภารกิจที่มีต่อประชาชนและชุมชน

1. เป็นแหล่งวิทยาการความรู้ในระดับอุดมศึกษาสำหรับการศึกษาค้นคว้าของประชาชนทั่วไป

2. เป็นหน่วยบริการส่งเสริมการอ่าน เสริมความรู้ที่เข้าใจง่าย น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชนทั่วไป

3. จัดบริการสถานที่ในการประชุม สัมมนา หรือกิจกรรมอื่นๆ ของชุมชนและท้องถิ่น

4. เป็นแหล่งวิทยาการสมัยใหม่เพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองของประชาชนทั่วไปโดยไม่มุ่งหวังปริญญา หรือประกาศนียบัตร

5. เป็นหน่วยงานที่แนะนำ ส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชนโดยวิทยาการทั้งจากส่วนกลาง และระดับท้องถิ่น

6. เป็นหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของชุมชนและคนในชุมชน

7. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและค้นคว้าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในภูมิภาคนั้น

8. เป็นหน่วยงานที่จะสร้างความเชื่อถือศรัทธาต่อมหาวิทยาลัย

9. เป็นหน่วยประสานกับหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ในการจัดบริการทางวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น

4.1.4 ที่ตั้งของศูนย์วิทย์พัฒนา และจังหวัดพื้นที่รับผิดชอบ

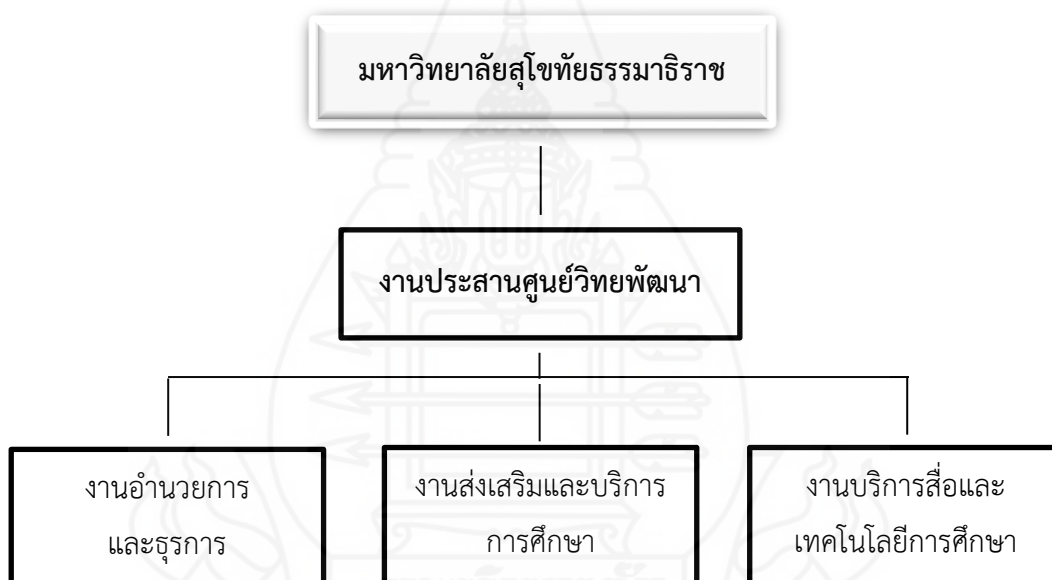
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้จัดตั้งศูนย์วิทย์พัฒนา ขึ้นทุกภาคของประเทศจำนวน 10 แห่ง โดยมีจังหวัดในเขตพื้นที่ที่ความรับผิดชอบ (ประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่องการจัดตั้งศูนย์วิทย์พัฒนาบริการ 1 ก.ค. 2540 ดังนี้คือ

ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.	พื้นที่รับผิดชอบ	จังหวัดที่รับผิดชอบ (จังหวัด)
จังหวัดนครศรีธรรมราช	7	นครศรีธรรมราช พังงา สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ระนอง และชุมพร
จังหวัดอุบลราชธานี	9	อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ยโสธร นครพนม ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ มุกดาหาร
จังหวัดเพชรบุรี	8	เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี นครปฐมสุพรรณบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร
จังหวัดสุโขทัย	5	สุโขทัย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร ตาก
จังหวัดลำปาง	8	น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน แพร่
จังหวัดอุดรธานี	11	อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น เลย สกลนคร บึงกาฬ
จังหวัดจันทบุรี	5	จันทบุรี ตราด ระยอง ชลบุรี สระแก้ว
จังหวัดยะลา	7	ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สงขลา สตูล พัทลุง ตรัง
จังหวัดนครนายก	8	นครนายก ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร

โดยสรุป ศูนย์วิทย์พัฒนาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคมีหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ข้อมูลของมหาวิทยาลัย บริการประชุมสัมมนาและฝึกอบรมด้านวิชาการและวิชาชีพบริการ สื่อการศึกษาทุกรูปแบบ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และระบบโทรคมนาคมบริการ ณ ที่ทำการของ ศูนย์วิทย์พัฒนาการบริการเคลื่อนที่เข้าสู่ชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนาแต่ละแห่ง การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นแหล่งการวิจัยของคณาจารย์และนักวิชาการของ มหาวิทยาลัยในการสร้างองค์ความรู้ใหม่และการกระจายความรู้ เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน การประกอบอาชีพ การปรับปรุงคุณภาพชีวิตและการพัฒนาชุมชนให้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น

4.2 การบริหารงานของศูนย์วิทย์พัฒนา

4.2.1 โครงสร้างการบริหาร

งานอำนวยการและธุรการ รับผิดชอบ งานสารบรรณ งานบุคคล งานการเงิน งานบัญชีงานพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานยานพาหนะ งานรักษาความปลอดภัย งานประชาสัมพันธ์ การประกันคุณภาพ การบริหารความเสี่ยง การจัดการความรู้ การควบคุมภายใน การจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

งานส่งเสริมและบริการการศึกษา รับผิดชอบ การรณรงค์รับสมัครนักศึกษาใหม่ การจำหน่ายระเบียบการสมัคร การรับสมัคร การรับลงทะเบียนของนักศึกษาทุกระดับการศึกษา ของมหาวิทยาลัย การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ การตอบคำถาม นักศึกษา การรองรับกิจกรรมการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย การจัดนิทรรศการ การดูแล มาตรฐานเครือข่ายการให้บริการในท้องถิ่น การสนับสนุนการจัดกิจกรรมชมรมนักศึกษา ชมรมบัณฑิต

การจัดกิจกรรมร่วมกับสมาคมสุโขทัยธรรมาธิราช ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย การบริการวิชาการแก่สังคมในลักษณะต่างๆ และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

งานบริการสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา รับผิดชอบ การให้บริการห้องสมุดและสื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยผลิต การบริการเทคโนโลยีการศึกษาต่างๆ การผลิตสื่อพื้นฐาน ประสานการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย การส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การบำรุงรักษาโสตทัศนูปกรณ์และคอมพิวเตอร์ การสร้างเครือข่ายระหว่างห้องสมุดในเขตพื้นที่รับผิดชอบและงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4.2.2 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของศูนย์วิทย์พัฒนา

วิสัยทัศน์

“ มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านบริการการศึกษา แก่นักศึกษา ประชาชนและสร้างเครือข่ายการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ”

พันธกิจ

1. บริการการศึกษาแก่นักศึกษาและประชาชน
2. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนของ มสธ.
3. สร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายในการให้บริการการศึกษาทางไกล และบริการวิชาการ/วิชาชีพแก่สังคม

4. อนุรักษ์ ส่งเสริมและทำ นุศิลปวัฒนธรรม และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนและรองรับกิจกรรมการสอน ฝึกอบรม และงานบริการการศึกษาในระบบการสอนทางไกล
2. เพื่อเป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในงานบริการห้องสมุดและสื่อการศึกษา
3. เพื่อประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารของมหาวิทยาลัยในระดับภูมิภาค
4. เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชมรมนักศึกษา ชมรมบัณฑิตสมาคมสุโขทัยธรรมาธิราช และองค์กรอื่นที่มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย
5. เพื่อดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

4.2.3 การให้บริการของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทั้ง 10 แห่ง ได้ดำเนินการตามภารกิจ ด้านการรองรับกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการการศึกษา และการบริการทางวิชาการบริการต่างๆ ที่สำคัญของศูนย์วิทย์พัฒนามีดังต่อไปนี้

1. งานอำนวยการและธุรการ

1) งานสารบรรณและธุรการ ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานรับ-ส่งหนังสือ การร่างหนังสือ ฯลฯ การบริหารงานเอกสารอย่างมีประสิทธิภาพและมีการจัดเก็บเอกสารที่ดีมีระบบสามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว

2) งานการเงิน ดำเนินการวางแผนทางการเงินโดยการจัดทำงบประมาณที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดหาเงินทุนล่วงหน้า ดำเนินการจัดสรรการใช้เงินทุน โดยคำนึงถึงสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไร ดำเนินการควบคุมทางการเงินให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

3) งานบัญชี เป็นหน้าที่ในการนำเอาเอกสารหรือใบสำคัญที่ได้รับอนุมัติแล้วมาทำการจดบันทึกตามขั้นตอน

4) งานบุคลากร การจัดและดำเนินงาน เกี่ยวกับการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กร ตั้งแต่การสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถ ที่มีจำนวนเพียงพอเข้ามาดำเนินงานให้เกิดประโยชน์เต็มที่ ตลอดทั้งการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพของผู้ปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จตามความมุ่งหมายขององค์กร

5) งานพัสดุ สนับสนุนและสนองความต้องการในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน หรือโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมาย กิจกรรมดังกล่าวนับตั้งแต่การวางแผน การกำหนดความต้องการ การจัดหา การควบคุม การเก็บรักษา การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุออกจากบัญชี ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารพัสดุมีประสิทธิภาพ ประหยัดและมีความพอดี

6) งานอาคารสถานที่ การรู้จักจัดหา รู้จักการใช้อาคารให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการควบคุมดูแลรักษา การให้บริการแก่ชุมชน และการรู้จักส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้คงสภาพดี และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ

7) งานยานพาหนะ เป็นการบริหารการใช้ยานพาหนะอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การได้มา การดูแลบำรุงรักษา การประกันภัยการควบคุม เพื่อให้การใช้ยานพาหนะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงาน

8) งานรักษาความปลอดภัย การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในสำนักงาน ตลอดจนจนถึงทุกๆ ส่วนภายในสำนักงาน

2. งานส่งเสริมและบริการการศึกษา

1) ให้บริการสถานที่และเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดสัมมนาเสริมบัณฑิตศึกษา จัดสอนสอนนันทหมายระดับปริญญาตรี จัดอบรมประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และกิจกรรมวิชาการอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

2) การรับสมัครนักศึกษาใหม่ หลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท หลักสูตรสัมฤทธิ์บัตร และหลักสูตรประกาศนียบัตรอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน เป็นบริการเริ่มต้นแก่นักศึกษาใหม่ โดยจำหน่ายระเบียบการสมัคร และรับสมัครเป็นนักศึกษาใหม่ ณ ศูนย์วิทย์พัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3) การรณรงค์รับสมัครนักศึกษาใหม่ โดยออกเดินทางไปบริการตามสถานที่ต่างๆ ในจังหวัดเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ เช่น โรงเรียนประจำจังหวัด ห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัด ศูนย์การค้า งานเทศกาลต่างๆ เพื่อรณรงค์รับสมัครนักศึกษาใหม่ และแนะแนวการศึกษา

4) การรับลงทะเบียนเรียนชุดวิชาพื้นฐานโดยนักศึกษาจะได้รับชุดวิชาพื้นฐานทันที โดยไม่ต้องรอการจัดส่งจากส่วนกลาง ทำให้นักศึกษาสามารถศึกษาเอกสารการสอนได้ทันทีที่สมัครเป็นนักศึกษาใหม่

5) การให้บริการแบบคำร้องต่างๆ เช่น การลาพักการศึกษา การเปลี่ยนชื่อ-สกุล การทำบัตรประจำตัวนักศึกษาใหม่ พร้อมรับชำระค่าธรรมเนียมต่างๆ รวมทั้งการรับเรื่องราวของนักศึกษาเพื่อประสานกับสำนักงานทะเบียนและวัดผล และสาขาวิชา ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จที่ศูนย์วิทย์พัฒนาได้

6) การให้บริการคำแนะนำ ปรีกษาและตอบปัญหานักศึกษา เพื่อส่งเสริมความสำเร็จของนักศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น การส่งจดหมายติดตามนักศึกษา การให้คำปรึกษาแนะนำการเรียนการสอนทั้งในและนอกสถานที่

7) การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมของชมรมนักศึกษาในพื้นที่บริการ ให้บริการจัดกิจกรรมชมรมนักศึกษา ตามแผนการจัดกิจกรรม ให้บริการจัดโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง เพื่อส่งเสริมการศึกษา

3. งานบริการห้องสมุดและสื่อการศึกษา

1) ให้บริการศึกษาค้นคว้า ณ ห้องสมุดศูนย์วิทย์พัฒนา ระหว่างวันจันทร์ - วันเสาร์ ในเวลาราชการ และให้บริการในวันอาทิตย์ กรณีที่มีการอบรมหรือสัมมนาเสริม

2) ให้บริการศึกษาค้นคว้าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และให้บริการค้นคว้า ยืม คืน ระหว่างห้องสมุดในพื้นที่บริการ

3) ให้บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในการศึกษาเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ และสื่อออฟไลน์ เช่น ศึกษาชุดวิชาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือศึกษาเรียนรู้จากแผ่นวีดิทัศน์ แผ่นการสอน ด้วยคอมพิวเตอร์

โดยสรุป การบริหารงานของศูนย์วิทย์พัฒนาเป็นการมุ่งให้ความสำคัญต่อการให้บริการ และสนับสนุนเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้เต็มที่ การให้บริการและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักศึกษาและประชาชนในท้องถิ่นตลอดจนการบริการวิชาการแก่ชุมชนในลักษณะต่างๆ การให้บริการการใช้เทคโนโลยีเพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนการสอน และฝึกอบรมในระบบการศึกษาทางไกล

5. ศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นครศรีธรรมราช

5.1 ประวัติความเป็นมา ของศูนย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นครศรีธรรมราช

5.1.1 ความเป็นมา

ด้วยมหาวิทยาลัยได้ รับงบประมาณแผ่นดินในการก่อสร้างศูนย์วิทย์บริการ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 เป็นต้นมา เปิดให้บริการแห่งแรกในปี พ.ศ.2534 ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยให้บริการอยู่ในขอบเขตพื้นที่ตั้งเป็นหลักและเน้นงานบริการห้องสมุด ต่อมาได้ขยายบทบาทของศูนย์ฯ เพิ่มขึ้นและเปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์วิทย์พัฒนาบริการ ได้ขยายการเปิดให้บริการเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ.2540 ที่จังหวัดเพชรบุรี นครสวรรค์ อุบลราชธานี และสุโขทัย ต่อมาในปี พ.ศ.2541 ได้เปิดให้บริการที่จังหวัด อุดรธานี ลำปาง และปี พ.ศ.2542 เปิดให้บริการที่จังหวัดจันทบุรี ยะลา และล่าสุดที่ นครนายก เปิดให้บริการในปี พ.ศ.2543 ปัจจุบันเปิดดำเนินการได้ทั้งหมด 10 แห่ง และได้เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์วิทย์พัฒนา ซึ่งหมายถึง "แหล่งพัฒนาความรู้" เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจที่มหาวิทยาลัย กำหนดให้ศูนย์ฯ เป็นเสมือนตัวแทนของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค โดยมีขอบข่ายงานกว้างขวาง ทั้งการให้บริการแก่นักศึกษาทุกระดับที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ประชาชนทั่วไปตลอดจนมีบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีความคล่องตัวในการดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องประสานกับแนวนโยบายของมหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช มีหน้าที่เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัย ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน ได้แก่ นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง

5.1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรองรับกิจกรรมการสอน การฝึกอบรม และงานบริการการศึกษาในระบบการสอนทางไกล
- 2) เพื่อเป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในงานบริการห้องสมุดและสื่อการศึกษา
- 3) เพื่อเป็นแหล่งกลางในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย
- 4) เพื่อเป็นแหล่งดำเนินกิจกรรมทางด้านวิชาการและวิชาชีพพร้อมแก่นักศึกษาบัณฑิต และชุมชน โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาและชุมชนโดยรวม
- 5) เพื่อรองรับกิจกรรมอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

5.1.3 วิสัยทัศน์

"มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านบริการการศึกษา และพัฒนาเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ"

5.1.4 พันธกิจ

- 1) บริการการศึกษา วิชาการและ/วิชาชีพ แก่นักศึกษาและประชาชน
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนของ มสธ.
- 3) สร้างความร่วมมือและเครือข่ายในการให้บริการการศึกษาทางไกล
- 4) อนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.1.5 ภารกิจ

ภารกิจต่อมหาวิทยาลัย

1. เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รองรับกิจกรรมการสอน การฝึกอบรมและบริการการศึกษาอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีขึ้น และดำเนินการอยู่ให้บรรลุเป้าหมาย
2. เป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยในการให้บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยแก่นักศึกษาและประชาชน สร้างความเชื่อถือศรัทธาของนักศึกษาและประชาชนต่อมหาวิทยาลัย
3. เป็นแหล่งกลางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยทุกรูปแบบ เพื่อสร้างความเชื่อถือศรัทธาของนักศึกษาและประชาชนต่อมหาวิทยาลัย
4. เป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมทางด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อกระจายความรู้และรายได้สู่ชุมชน
5. เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่เปรียบเสมือนตัวแทนที่ไปจัดตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคเพื่อเผยแพร่เกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย

6. เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารของชุมชน นำเสนอต่อมหาวิทยาลัยเพื่อการวางแผนพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอน การวิจัยให้ถูกต้องทันสมัยตรงตามความต้องการ
7. เป็นหน่วยงานรับปัญหาอุปสรรคของการเรียนการสอนจากผู้เกี่ยวข้อง นำเสนอต่อมหาวิทยาลัย
8. เป็นศูนย์กลางระดมศักยภาพของบัณฑิต ศิษย์เก่า และผู้มีความรู้ความสามารถมาช่วยเหลือ กิจกรรมของมหาวิทยาลัย
9. เป็นหน่วยงานงานที่เป็นพื้นฐานในท้องถิ่นให้แก่มหาวิทยาลัยในการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนและชุมชนในชนบทที่ห่างไกล
10. สร้างบทบาทความเป็นผู้นำชุมชนในท้องถิ่นภูมิภาคทางด้านวิชาการ วิชาชีพในระดับอุดมศึกษา
11. สร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัยในการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน
12. ส่งเสริมชี้ให้เห็นคุณค่าของการศึกษาเพื่อชีวิตการพัฒนาคุณภาพตนเองโดยสมัครเข้าเป็นนักศึกษาตามโครงการต่างๆ
 - ภารกิจต่อนักศึกษาและผู้เรียนของมหาวิทยาลัย
 1. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทางวิชาการเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าและศึกษาของนักศึกษา
 2. ส่งเสริมสนับสนุนบริการค้นคว้าเสริมความรู้ในระบบการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ผ่านระบบเครือข่ายต่างๆ
 3. เป็นแหล่งบริการทางวิชาการแก่นักศึกษา ได้แก่ การสอนเสริม สัมมนา เสริมระดับบัณฑิตศึกษา และการฝึกอบรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย
 4. เป็นสถานที่พบปะระหว่างคณาจารย์กับนักศึกษาโดยการนัดหมาย
 5. เป็นหน่วยตอบปัญหาของนักศึกษาในเรื่องการเรียนการสอน การวิจัย และการวัดผล
 6. เป็นหน่วยจัดบริการสารสนเทศทุกรูปแบบแก่นักศึกษาทุกระดับทุกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและประชาชนผู้สนใจ
 7. เป็นหน่วยงานที่ช่วยเหลือ แนะนำและแนะแนวทางการศึกษา
 8. เป็นสถานที่พบปะระหว่างนักศึกษาด้วยกันหรือคณาจารย์เพื่อความสัมพันธ์และความอบอุ่นเสมือนมีชั้นเรียน

9. สนับสนุนการทำงานวิจัย หรืองานวิชาการของนักศึกษาและผู้เรียนของมหาวิทยาลัย

10. เป็นหน่วยประสานกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ในการช่วยเหลือและจัดบริการการศึกษาแก่ผู้เรียนและผู้ฝึกอบรมตามหลักสูตรต่างๆ

11. เป็นหน่วยประสานการดำเนินงานของชมรมนักศึกษา ชมรมบัณฑิตของมหาวิทยาลัยรวมทั้งสมาคม ชมรมต่างๆ ในท้องถิ่น

ภารกิจต่อประชาชนและชุมชน

1. เป็นแหล่งวิทยาการความรู้ในระดับอุดมศึกษาสำหรับการศึกษาค้นคว้าของประชาชนทั่วไป

2. เป็นหน่วยบริการส่งเสริมการอ่าน เสริมความรู้ที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และประชาชนทั่วไป

3. จัดบริการสถานที่ในการประชุม สัมมนา หรือกิจกรรมอื่นๆ ของชุมชนและท้องถิ่น

4. เป็นแหล่งวิทยาการสมัยใหม่เพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองของประชาชนทั่วไป โดยไม่มุ่งหวังปริญญา หรือประกาศนียบัตร

5. เป็นหน่วยงานที่แนะนำส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชนโดยวิทยาการทั้งจากส่วนกลางและระดับท้องถิ่น

6. เป็นหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของชุมชนและคนในชุมชน

7. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและค้นคว้าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในภูมิภาคนั้น

8. เป็นหน่วยงานที่จะสร้างความเชื่อถือศรัทธาต่อมหาวิทยาลัย

9. เป็นหน่วยประสานกับหน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ในการจัดบริการทางวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น

โดยสรุป ศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นครศรีธรรมราช เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดตั้งขึ้น เพื่อให้บริการและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัย การให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม อนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างนักศึกษา บัณฑิต คณาจารย์และชุมชนเพื่อสนองตอบกิจกรรมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสอนได้ ดังนี้

นิภาพร ภาคอุทัย (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามความคิดเห็นของบุคลากรศูนย์วิทย์พัฒนา พบว่า สภาพการดำเนินงานของศูนย์วิทย์พัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และมีปัญหาด้านบุคลากร ในงานส่งเสริมและบริการการศึกษาไม่เพียงพอ มีงบประมาณที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์น้อย ข้อมูลข่าวสารไม่ทันสมัยล่าช้า โดยให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มบุคลากร เพิ่มงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนข่าวสารให้ทันสมัยและต่อเนื่อง

สุมาลี เดชบุญพบ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานส่งเสริมและบริการการศึกษา ของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า การดำเนินงานส่งเสริมและบริการการศึกษาของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านบริการวิชาการแก่ชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ตามความคิดเห็นระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ ในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบริการวิชาการแก่ชุมชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษา มสธ. และประชาชนทั่วไป มีความคิดเห็นในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ปัญหาในการดำเนินงานส่งเสริมและบริการการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ บทบาทของศูนย์วิทย์พัฒนาไม่ชัดเจนและอยู่ไกล ขาดการประชาสัมพันธ์จัดกิจกรรมชมรมนักศึกษาไม่ต่อเนื่อง บริการวิชาการแก่ชุมชนมีน้อย ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งกำหนดการจัดกิจกรรมล่วงหน้า จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอบรมให้มากขึ้น และอำนวยความสะดวก ด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ปฎิภาณ มหรรธนาธิบดี (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา พบว่า สภาพการมีและการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอาจารย์ผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เห็นประโยชน์เทคโนโลยีการศึกษาด้วย สำหรับอาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอนโดยรวมสัปดาห์ละมากกว่า 1 ครั้ง ปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษา อาจารย์ผู้สอนมีปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและรูปแบบการจัดชั้นเรียนคอมพิวเตอร์ ปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษา ด้าน Hardware เครื่องคอมพิวเตอร์มีขีดความสามารถต่ำ ส่วนระดับปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

วิไลวรรณ เรืองอุไร (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า 1) ด้านสื่อสารมวลชน คือ การนำรูปแบบทีวีดิจิทัล และระบบวีดิทัศน์ตามประสงค์มาใช้เพื่อจัดการเรียนการสอน 2) ด้านเทคโนโลยีการศึกษา คือ การใช้หลักสูตรการเรียนออนไลน์แบบเปิด (MOOC) การเรียนการสอนแบบร่วมมือ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมประชาอาเซียน 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศคือ การส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (NEdNet) ศูนย์การเรียนรู้แห่งชาติ (NLC) ศูนย์สารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (NEIS) การเรียนทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้สมาร์ทโฟน ดาวเทียมเพื่อการศึกษา ระบบการเรียนการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ต และเว็บเพจห้องเรียนเสมือนจริง เทคโนโลยีในรูปแบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ (Cloud computing) และ การใช้เครือข่ายสังคม

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องจากผลงานวิจัยต่างประเทศ ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญการวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อการสอนดังนี้

เดอคิฟเฟอร์ (De Kieffer, 1965, P. 86) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อทัศนวัสดุของครู ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. ขาดแคลนสื่อทัศนวัสดุประเภทเครื่องมือ
2. ขาดแคลนเงินในการจัดซื้อสื่อทัศนวัสดุ
3. ขาดความรู้และความชำนาญในการผลิตและการใช้สื่อทัศนวัสดุ
4. ขาดห้องเรียนที่เหมาะสมกับการใช้สื่อทัศนวัสดุ

แอสซุซุ (Assuzu, 1984, P. 86A) ได้วิจัยเรื่องสภาพของสื่อการสอนในระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐในประเทศไนจีเรีย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ขาดวัสดุที่หาได้ง่าย ขาดแคลนสื่อการสอน การผลิตสื่อและที่เก็บสื่อการสอนไม่สะดวกและไม่เพียงพอ ผู้บริหารร้อยละ 95 และครูร้อยละ 88 ต่างก็หวังที่จะให้มีการอบรมและฝึกหัดเกี่ยวกับใช้สื่อการสอนในช่วงปิดภาคเรียน ผู้บริหารร้อยละ 37 และครูร้อยละ 67 ต่างมีประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอนมาแล้วนอกจากนี้นักเรียนก็ยังได้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอนบางอย่างด้วย

มาฮาดี (Mahady, 1993, อ้างถึงในบุษราคัม นิชโมสถ, 2545, น.32) ได้วิจัยการศึกษาการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดอาเงะห์ ประเทศอินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า ครูขาดวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ ขาดความรู้ความเข้าใจ ในการเลือกใช้สื่อ สื่อที่ครูใช้มากที่สุดในโรงเรียนได้แก่ตำรา กระดาน ซอล์ค วีดีโอเทป นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์

โดยสรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกและนอกประเทศพบว่า การใช้สื่อการสอนในระบบการสอนนั้น มีประโยชน์ในการช่วยการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างดียิ่งขึ้น และสามารถพัฒนาการสอนให้ดีขึ้นได้ การใช้สื่อประกอบการสอนเป็นผลจากองค์ประกอบหลายประการเป็นต้นว่า ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน ขาดความรู้หรือทักษะในการใช้สื่อไม่สามารถเลือกใช้สื่อหรือจัดหาสื่อให้ ตรงกับเนื้อหาบทเรียน ไม่มีเวลาในการเตรียมการผลิต หรือใช้สื่อการสอน สื่อการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ ขาดการนิเทศ ฝึกการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อการสอน เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยครอบคลุม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,468 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 286 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสูตรการคำนวณของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1967) ที่ความเชื่อมั่น 95%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตรับผิดชอบศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช จำนวน 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 48 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 32 ข้อ และตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 3 ข้อ มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งต้องประเมิน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตรับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช 3 ด้าน คือ **ด้านที่ 1** สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านการเรียนการสอน **ด้านที่ 2** ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านผู้เรียน และ **ด้านที่ 3** ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านสื่อการสอน

ขั้นที่ 2 ศึกษาทฤษฎีหลักการต่างๆ จากตำรา แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	มีสภาพ/ปัญหา/ความต้องการในการใช้ในระดั้มากที่สุด
4	มีสภาพ/ปัญหา/ความต้องการในการใช้ในระดั้มาก
3	มีสภาพ/ปัญหา/ความต้องการในการใช้ในระดั้มานกลาง
2	มีสภาพ/ปัญหา/ความต้องการในการใช้ในระดั้น้อย
1	มีสภาพ/ปัญหา/ความต้องการในการใช้ในระดั้น้อยที่สุด

และ (2) แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้นที่ 4 สร้างแบบสอบถาม โดยการประมวลเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมขอบข่ายที่เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตรับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ **ตอนที่ 1** แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ **ตอนที่ 2** แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 48 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 เอกสารการสอน มีข้อคำถาม 17 ข้อ ด้านที่ 2 สื่อโสตทัศน มีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ด้านที่ 3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 13 ข้อ ด้านที่ 4 สื่อกิจกรรม มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ **ตอนที่ 3** แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 25 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 สื่อเอกสารการสอน มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ด้านที่ 2 สื่อโสตทัศน มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 4 สื่อกิจกรรม มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ **ตอนที่ 4** แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 32 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 สื่อเอกสารการสอน มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ ด้านที่ 2 สื่อโสตทัศนมีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 12 ข้อ ด้านที่ 4

สื่อกิจกรรม มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้ จำนวน 3 ข้อ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นผู้ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง จำนวน 2 ครั้ง

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามโดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) ได้ปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม
- 2) การใช้คำให้ถูกต้องในแต่ละหัวข้อ

ขั้นที่ 7 การทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจะทำการทดสอบความถูกต้องรวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจนแจ่มแจ้ง เข้าใจตรงกัน และผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ในระดับดีมาก 1 ท่าน และระดับดี 2 ท่าน (รายงานผู้เชี่ยวชาญแสดงในภาคผนวก ก หน้า 115)

เกณฑ์การให้คะแนนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

+ 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
0	ถ้าไม่แน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
- 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq 0.66$ แสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 3 ด้าน ซึ่งผลพบว่าข้อคำถามรายข้อมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.66 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 117 ข้อ (รายละเอียดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ค หน้า 126)

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม โดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

- 1) ศัพท์เฉพาะบางคำควรให้คำนิยามศัพท์ด้วย
- 2) ควรขยายความหัวข้อคำถามให้ชัดเจน
- 3) ควรจัดกลุ่มสื่อแต่ละประเภทเพื่อสะดวกในการแปลผล

4) ในส่วนของตัวเลือกอื่นๆ ควรมีการกำหนดช่วงเวลาให้ชัดเจน เช่น มากกว่า 10 ครั้ง/สัปดาห์

ขั้นที่ 9 ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในงานวิจัย ในวันที่ 16 มีนาคม 2562 กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ทำการเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ผลทดลองใช้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจภาษาที่ใช้และเข้าใจข้อคำถามแต่ละหัวข้อเป็นอย่างดี โดยในแบบสอบถามได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมายลงในตารางซึ่งมีให้เลือก 2 ช่อง คือ เข้าใจ/ไม่เข้าใจ ในข้อคำถามหลังจากทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เข้าใจ” ในข้อคำถามทุกข้อ (รายละเอียดผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้งานแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ง หน้า 153)

ขั้นที่ 10 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะจึงดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้สอบถามความต้องการกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (รายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แสดงในภาคผนวก ข หน้า 116) แบบสอบถามสมบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 4 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาประเภทสื่อเอกสารการสอน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

ด้านที่ 2 สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาประเภทสื่อโสตทัศน์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ

ด้านที่ 3 สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ

ด้านที่ 4 สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาประเภทสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 4 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาประเภทสื่อเอกสารการสอน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ

ด้านที่ 2 ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาประเภท
สื่อโสตทัศน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

ด้านที่ 3 ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาประเภท
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

ด้านที่ 4 ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียนด้าน
กิจกรรม เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ
นักศึกษา จำนวน 4 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
ประเภทสื่อเอกสารการสอนเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

ด้านที่ 2 ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
ประเภทสื่อโสตทัศน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

ด้านที่ 3 ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ด้านที่ 4 ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
ประเภท สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง) เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัด
ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่
รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล เรียนผู้อำนวยการศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.
นครศรีธรรมราช

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามจำนวน
333 ฉบับ และได้แบบสอบถามคืนจำนวน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.80 มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ
โดยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถาม ด้วยตนเอง โดยคาดว่าจะเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่
2 ปีการศึกษา 2561

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพ ปัญหา และความต้องการการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อกำหนดให้

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาห์น (Best John W. and Kahn James V, 1993, pp. 181-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ความคิดเห็นในระดับมาก
2.50 - 3.49	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00 - 1.49	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4.3 สูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation – S.D.) (Lafferty Peter and Rowe Julian, 1995, pp. 561-562)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$N\sum X^2$ แทน ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน

$(\sum X^2)$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ตอนที่ 5 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครอบคลุม เพศ อายุ จังหวัดที่อยู่ จบการศึกษาสูงสุดในระดับใด สาขาวิชาที่ศึกษา ศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมาแล้วกี่ปี นักศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดให้ในแต่ละภาคการศึกษา ที่ผ่านมาในระดับใด ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาใช้สื่อการศึกษาประเภทใดบ่อยที่สุด นักศึกษา มีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนในระดับใด

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 286)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	77	26.90
	หญิง	209	73.10

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2	อายุ		
	ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
	20 - 29 ปี	119	41.60
	30 - 39 ปี	108	37.80
	40 - 49 ปี	52	18.20
	50 - 59 ปี	3	1.00
	59 ปีขึ้นไป	4	1.40
3	จังหวัดที่นักศึกษาอยู่อาศัย		
	ชุมพร	18	6.30
	ระนอง	58	20.30
	กระบี่	51	17.80
	พังงา	27	9.40
	ภูเก็ต	48	16.80
	สุราษฎร์ธานี	24	8.40
	นครศรีธรรมราช	60	21.00
4	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	มัธยมศึกษาตอนต้น	3	1.10
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	101	35.30
	ปริญญาตรี	107	37.40
	สูงกว่าปริญญาตรี	9	3.10
	อื่นๆ (ไปรตระบุ)...ปวส , อนุปริญญา...	66	23.10
5	สาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษา		
	สาขาวิชาศิลปศาสตร์	47	16.40
	สาขาวิชานิติศาสตร์	18	6.30
	สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	50	17.50
	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	60	21.10
	สาขาวิชานิติศาสตร์	27	9.40

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	15	5.20
	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	9	3.20
	สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์	6	2.10
	สาขาวิชารัฐศาสตร์	27	9.40
	สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์	21	7.30
	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	6	2.10
6	ระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช		
	1 ปี	95	33.20
	2 ปี	98	34.30
	3 ปี	42	14.70
	มากกว่า 4 ปี	51	17.80
7	นักศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดให้ในแต่ละภาคการศึกษาที่ผ่านมาในระดับใด		
	ไม่เคยใช้เลย	75	26.20
	สัปดาห์ละ 1-5 ครั้ง	177	61.90
	สัปดาห์ละ 6-10 ครั้ง	24	8.40
	อื่นๆ (โปรดระบุ)...ภาคการศึกษาละ 1-2 ครั้ง...	10	3.50
8	ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาใช้สื่อการศึกษาประเภทใดบ่อยที่สุด		
8.1	เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อหลัก		
	เอกสารการสอน	243	85.00
	เอกสารโสตทัศน์/ซีดีเสียง	123	43.00
	แบบฝึกปฏิบัติ	78	27.30
	แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน	222	77.60
	(อื่นๆ)....Facebook , Line....	5	1.70
8.2	เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อเสริม		
	รายการวิทยุกระจายเสียง	30	10.50
	รายการวิทยุโทรทัศน์	66	23.10
	STOU Smart Learning	39	13.60

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
STOU e-Book	27	9.40
STOU e-Learning	78	27.30
STOU Media	45	15.70
ซีดีรอมประกอบชุดวิชา	99	34.60
วีดิทัศน์ VCD/DVD	48	16.80
MP3	45	15.70
การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษา	144	50.30
การศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง วิทยาการในชุมชน	21	7.30
WebCasting : Audio & Video On Demand	15	5.20
(อื่นๆ).....	0	0
8.3 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อกิจกรรม		
กิจกรรมประจำชุดวิชา	246	86.00
การสอนเสริมแบบเข้ม	42	14.70
การสอนเสริมประจำภาค	99	34.60
การสอนเสริมโดยการนัดหมาย	39	13.60
การสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม	15	5.20
การสอนเสริมในเรือนจำ	0	0
การสอนเสริมผ่าน Internet	108	37.80
การสอนเสริมแบบเข้มพิเศษ (ก้านัน-ผู้ใหญ่บ้าน)	3	1.00
(อื่นๆ).....	0	0
9 ระดับความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียน		
ไม่มีความรู้เลย	6	2.10
มีความรู้ขั้นพื้นฐาน	203	71.00
มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี	71	24.80
มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญ	6	2.10
รวม	286	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.10 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 26.90

1.2 อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 20-29 ปี ขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.60 รองลงมาคือ อายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.60 อายุ 40-49 ปี คิดร้อยละ 18.20 อายุ 59 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.40 และอายุ 50-59 ปี คิดร้อยละ 1.00

1.3 จังหวัดที่นักศึกษาอาศัยอยู่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่จังหวัด นครศรีธรรมราชมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.00 รองลงมาคือ อาศัยอยู่จังหวัดระนอง คิดเป็นร้อยละ 20.30 จังหวัดกระบี่ คิดเป็นร้อยละ 17.80 จังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 16.80 จังหวัดพังงา คิดเป็นร้อยละ 9.40 จังหวัดสุราษฎร์ธานี คิดเป็นร้อยละ 8.40 และอาศัยอยู่จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 6.30

1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จบการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.40 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 35.30 ระดับอื่นๆ (อนุปริญญา, ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 23.10 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.10 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 1.10

1.5 สาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ศึกษาสาขาวิชาวิทยาการจัดการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.10 รองลงมาคือ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 17.50 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 16.40 สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 9.40 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 7.30 สาขาวิชานิติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 6.30 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 5.20 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 3.20 สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 2.10

1.6 ระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมาแล้ว 2 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.30 รองลงมาคือ 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.20 มากกว่า 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.80 และ 3 ปี คิดเป็น ร้อยละ 14.70

1.7 นักศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดให้ในแต่ละภาคการศึกษาที่ผ่านมาในระดับใด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้สัปดาห์ละ 1-5 ครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.90 รองลงมาคือไม่เคยใช้เลย คิดเป็นร้อยละ 26.20 สัปดาห์ละ 6-10 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 8.40 และอื่นๆ (ภาคการศึกษาละ 1-2 ครั้ง) คิดเป็นร้อยละ 3.50

1.8 ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาใช้สื่อการศึกษาประเภทใดบ่อยที่สุด

1.8.1 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อหลัก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ใช้สื่อการศึกษาประเภทเอกสารการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาคือแบบทดสอบก่อนเรียน

หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.60 เอกสารโสตทัศน/ซีดีเสียง คิดเป็นร้อยละ 43 แบบฝึกปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 27.30 และอื่นๆ (Facebook , Line) คิดเป็นร้อยละ 1.70

1.8.2 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อเสริม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ใช้การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.30 รองลงมาคือซีดีรวมประกอบชุดวิชา คิดเป็นร้อยละ 34.60 e-Learning คิดเป็นร้อยละ 27.30 รายการวิทยุโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 23.10 วีดิทัศน์ VCD/DVD คิดเป็นร้อยละ 16.80 MP3 และ STOU Media คิดเป็นร้อยละ 15.70 STOU Smart Learning คิดเป็นร้อยละ 13.60 รายการวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 10.50 STOU e-Book คิดเป็นร้อยละ 9.40 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง วิทยาการในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 7.30 และ WebCasting : Audio & Video On Demand คิดเป็นร้อยละ 5.30

1.8.3 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อกิจกรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ใช้สื่อกิจกรรมประจำชุดวิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.00 รองลงมาคือการสอนเสริมผ่าน Internet คิดเป็นร้อยละ 37.80 การสอนเสริมประจำภาค คิดเป็นร้อยละ 34.60 การสอนเสริมแบบเข้ม คิดเป็นร้อยละ 14.70 การสอนเสริมโดยการนัดหมาย คิดเป็นร้อยละ 13.60 การสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม คิดเป็นร้อยละ 5.20 และ การสอนเสริมแบบเข้มพิเศษ (ก้านัน - ผู้ใหญ่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 1.00

1.9 ระดับความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ขั้นพื้นฐานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.00 รองลงมาคือมีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 24.80 มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญและไม่มีความรู้เลย คิดเป็นร้อยละ 2.10

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ครอบคลุม

ด้านที่ 1 สภาพการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน

ด้านที่ 2 สภาพการใช้ด้านสื่อโสตทัศน

ด้านที่ 3 สภาพการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ด้านที่ 4 สภาพการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ด้านที่ 1-4 โดยภาพรวม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาโดยภาพรวม (n = 286)

ด้านที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	สภาพการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน	2.24	1.05	น้อย
2	สภาพการใช้ด้านสื่อโสตทัศน์	2.38	1.01	น้อย
3	สภาพการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	2.22	1.08	น้อย
4	สภาพการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/ การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)	2.59	1.08	ปานกลาง
	รวม	2.36	1.05	น้อย

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$, S.D. = 1.05) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านสภาพการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 1.08) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านสภาพการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 1.08) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านสื่อเอกสารการสอนคือ สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้เหมือนการสอนปกติ ด้านสื่อโสตทัศน์คือ ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่อโสตทัศน์ของมหาวิทยาลัย ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์คือ นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของ มสธ. อยู่เสมอ ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) คือ นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ

ผลการวิเคราะห์ เป็นรายชื่อ สภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยาพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3-4.6

ด้านที่ 1 สภาพการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน

ตารางที่ 4.3 สภาพการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ช่วยให้นักศึกษาได้รับเนื้อหา ความรู้และความเข้าใจใน ชุดวิชา	2.13	1.08	น้อย
2	ช่วยเพิ่มโอกาสในการแสวงหาความรู้ กระตุ้นความคิด ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงค้นคว้าหาความรู้ใหม่	2.17	1.19	น้อย
3	ช่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาเสมือนการเรียนจาก อาจารย์	2.33	1.14	น้อย
4	สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้เหมือนการสอนปกติ	2.40	1.13	น้อย
5	ช่วยให้นักศึกษาเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวน บทเรียนได้เมื่อไม่เข้าใจ	2.12	.96	น้อย
6	มีความน่าสนใจ	2.33	1.03	น้อย
7	มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักศึกษา	2.38	1.06	น้อย
8	มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	2.23	1.03	น้อย
9	มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	2.24	1.03	น้อย
10	เนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะ ในการตัดสินใจ	2.30	.96	น้อย
11	มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	2.13	1.07	น้อย
12	มีเนื้อหาที่นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	2.21	1.10	น้อย
13	มีการลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.22	1.01	น้อย
14	มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	2.22	1.03	น้อย
15	มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและ ทักษะในการตัดสินใจ	2.27	1.01	น้อย
16	มีขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม	2.30	1.10	น้อย
17	โดยภาพรวมเอกสารการสอนประจำชุดวิชามีความ เหมาะสม	2.17	.99	น้อย
	รวม	2.24	1.05	น้อย

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$, S.D. = 1.05) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้เหมือนการสอนปกติ ($\bar{X} = 2.40$, S.D. = 1.13) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ช่วยให้นักศึกษาเรียนล่วงหน้าหรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้เมื่อไม่เข้าใจ ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = .96)

ด้านที่ 2 สภาพการใช้ด้านสื่อโสตทัศน

ตารางที่ 4.4 สภาพการใช้ด้านสื่อโสตทัศน (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	2.35	1.10	น้อย
2	มีเนื้อหาครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ	2.38	1.00	น้อย
3	มีคุณภาพมีเทคนิคการผลิตที่ชัดเจนและเป็นจริง	2.41	1.07	น้อย
4	มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของนักศึกษา	2.37	1.10	น้อย
5	มีความสะดวกต่อการใช้สื่อโสตทัศน	2.37	.94	น้อย
6	ช่วยลดเวลาในการทำความเข้าใจด้วยตนเอง	2.34	.95	น้อย
7	ช่วยช่วยให้ช่วยให้เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น	2.36	.95	น้อย
8	ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่อโสตทัศนของมหาวิทยาลัย	2.44	.98	น้อย
	รวม	2.38	1.01	น้อย

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้ด้านสื่อโสตทัศน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 1.01) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่อโสตทัศนของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 2.44$, S.D. = .98) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ช่วยลดเวลาในการทำความเข้าใจด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.34$, S.D. = .95)

ด้านที่ 3 สภาพการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.5 สภาพการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของ มสธ. อยู่เสมอ	2.45	1.05	น้อย
2	มีความสำคัญสำหรับการเรียนของ มสธ.	2.19	1.02	น้อย
3	การเรียนโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์สามารถลดการเข้าชั้นเรียนได้	2.23	1.09	น้อย
4	ช่วยลดเวลาในการอ่านเอกสารการสอน	2.17	1.08	น้อย
5	ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	2.10	1.04	น้อย
6	ช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนได้	2.26	1.07	น้อย
7	ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่าน โทรศัพท์สมาร์ตโฟน/แท็บเล็ต	2.22	1.11	น้อย
8	ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติมจากเอกสารการสอนมากขึ้น	2.20	1.06	น้อย
9	ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สืบค้นข้อมูลและข่าวสารได้สะดวก	2.13	1.14	น้อย
10	ช่วยให้มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น	2.24	1.10	น้อย
11	ช่วยให้การศึกษาในชุดวิชาสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ	2.20	1.09	น้อย
12	ช่วยให้มีเพื่อนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชุดวิชามากขึ้น	2.27	1.09	น้อย
13	ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย	2.22	1.07	น้อย
รวม		2.22	1.08	น้อย

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = .65) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของ

มสธ. อยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 1.05) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สืบค้นข้อมูลและข่าวสารได้สะดวกการศึกษา ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 1.14)

ด้านที่ 4 สภาพการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

ตารางที่ 4.6 สภาพการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
	การสอนเสริม			
1	นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ	2.91	1.22	ปานกลาง
2	ระยะเวลาของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม	2.63	1.09	ปานกลาง
3	จำนวนครั้งของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม	2.67	1.13	ปานกลาง
4	การจัดสอนเสริมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.53	1.17	ปานกลาง
	การสอนเสริมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์			
5	การสอนเสริมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	2.51	1.09	ปานกลาง
	การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง			
6	ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง มีความเหมาะสม	2.55	1.03	ปานกลาง
7	งานที่มอบหมายและกิจกรรมในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง มีความเหมาะสม	2.47	1.01	น้อย
8	การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง เป็นไปตามแผนที่กำหนด	2.59	1.05	ปานกลาง
9	การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	2.53	1.05	ปานกลาง
10	การเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง ช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายของการเรียน	2.56	1.00	ปานกลาง
	รวม	2.59	1.08	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 1.08) และเมื่อ

พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 1.22) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ งานที่มอบหมายและกิจกรรมในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.47$, S.D. = 1.01)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ปัญหาการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน

ด้านที่ 2 ปัญหาการใช้ด้านสื่อสื่อดิจิทัล

ด้านที่ 3 ปัญหาการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ด้านที่ 4 ปัญหาการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

การวิเคราะห์ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิจัยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

ตารางที่ 4.7 ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาโดยภาพรวม (n = 286)

ด้านที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ปัญหาการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน	2.90	1.28	ปานกลาง
2	ปัญหาการใช้ด้านสื่อสื่อดิจิทัล	3.07	1.12	ปานกลาง
3	ปัญหาการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	3.05	1.14	ปานกลาง
4	ปัญหาการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)	2.95	1.14	ปานกลาง
	รวม	2.99	1.17	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 1.17) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัญหาการใช้ด้านสื่อสื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.12) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ปัญหาการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 1.28) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านสื่อเอกสารการสอนคือ

ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อทัศนคือ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์คือ ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้ ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) คือ ขาดความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาด้วยตนเอง

ผลการวิเคราะห์ เป็นรายชื่อ ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.8 – 4.11

ด้านที่ 1 ปัญหาการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน

ตารางที่ 4.8 ปัญหาการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ความเหมาะสมของเนื้อหาไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา	3.04	1.75	ปานกลาง
2	ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้	3.17	1.16	ปานกลาง
3	ไม่กระตุ้นความเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา	3.14	1.15	ปานกลาง
4	นักศึกษาไม่มีเวลาในการใช้สื่อหลักในการศึกษาเรียนรู้	2.99	1.15	ปานกลาง
5	ไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการเรียน	2.85	1.23	ปานกลาง
6	ความยากง่ายของเนื้อหาตามความเหมาะสมต่อนักศึกษา	2.81	1.27	ปานกลาง
7	เนื้อหามีปริมาณมากเกินไป	2.81	1.20	ปานกลาง
8	เล่มมีขนาดใหญ่	2.60	1.40	ปานกลาง
9	ได้รับเอกสารการสอนล่าช้า	2.70	1.18	ปานกลาง
	รวม	2.90	1.28	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 1.28) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 1.16) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เล่มมีขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 1.40)

ด้านที่ 2 ปัญหาการใช้ด้านสื่อสังคม

ตารางที่ 4.9 ปัญหาการใช้ด้านสื่อสังคม (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ไม่สะดวกต่อการเรียน	3.16	1.06	ปานกลาง
2	ขาดอุปกรณ์ร่วมในการเรียนผ่านสื่อ	3.14	1.13	ปานกลาง
3	ไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาไม่รู้ในการใช้สื่อการสอน	3.19	1.10	ปานกลาง
4	มีข้อจำกัดของการใช้สื่อในกลุ่มนักศึกษาแต่ละกลุ่ม	3.05	1.05	ปานกลาง
5	สื่อไม่ตอบสนองต่อความต้องการโดยแท้จริง	3.06	1.07	ปานกลาง
6	ไม่มีความหลากหลายในการนำสื่อไปใช้	2.84	1.31	ปานกลาง
	รวม	3.07	1.12	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้ด้านสื่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.12) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาไม่รู้ในการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.10) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ไม่มีความหลากหลายในการนำสื่อไปใช้ ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 1.31)

ด้านที่ 3 ปัญหาการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.10 ปัญหาการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษารียนรู้	3.11	1.13	ปานกลาง
2	ขาดเอกสารคู่มือการใช้สื่อการสอนและเอกสารเกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อแต่ละชนิด	3.06	1.14	ปานกลาง
3	ขาดปัจจัยกระตุ้นและส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.07	1.16	ปานกลาง
4	ไม่มีบุคลากรที่ช่วยเหลือและบริการด้านสื่อ	3.08	1.11	ปานกลาง
5	สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ	2.89	1.19	ปานกลาง
6	ขาดการส่งเสริมด้านการฝึกอบรมเพิ่มทักษะการเรียนรู้	3.10	1.14	ปานกลาง
	รวม	3.05	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.14) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 1.13) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 1.19)

ด้านที่ 4 ปัญหาการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

ตารางที่ 4.11 ปัญหาการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง) (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	การจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนไม่ครอบคลุมและทั่วถึง	2.88	1.13	ปานกลาง
2	ขาดความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาด้วยตนเอง	3.07	1.12	ปานกลาง
3	ตารางเวลาการออกอากาศในการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมมีเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้	2.83	1.14	ปานกลาง
4	ขาดความรู้และทักษะในการเข้าใช้งาน การรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	3.01	1.19	ปานกลาง
	รวม	2.95	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 1.14) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ขาดความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = .40) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีตารางเวลาการออกอากาศในการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมมีเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 1.19)

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ความต้องการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน

ด้านที่ 2 ความต้องการใช้ด้านสื่อโสตทัศน์

ด้านที่ 3 ความต้องการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ด้านที่ 4 ความต้องการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.นครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

ตารางที่ 4.12 ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาโดยภาพรวม (n = 286)

ด้านที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ความต้องการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน	2.17	.98	น้อย
2	ความต้องการใช้ด้านสื่อโสตทัศน์	2.22	.93	น้อย
3	ความต้องการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	2.21	.95	น้อย
4	ความต้องการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)	2.21	1.07	น้อย
	รวม	2.20	.98	น้อย

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.20$, S.D. = .98) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความต้องการด้านสื่อโสตทัศน์ ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = .93) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ความต้องการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = .98) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านได้แก่ ด้านสื่อเอกสารการสอนคือ มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กลง ด้านสื่อโสตทัศน์คือ สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) คือ มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง

ผลการวิเคราะห์ เป็นรายชื่อ ความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.13-4.16

ด้านที่ 1 ความต้องการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน

ตารางที่ 4.13 ความต้องการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอน (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวิถีชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้เหมาะต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2.15	1.00	น้อย
2	มีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และน่าเชื่อถือ	2.18	.97	น้อย
3	ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจมีเทคนิคการดึงความสนใจและเร้าให้ติดตาม	2.21	.92	น้อย
4	เนื้อหาที่มีการเชื่อมโยงความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่	2.07	.95	น้อย
5	มีการสรุปเนื้อหาหลังจากเรียนเสร็จ	2.19	1.03	น้อย
6	มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กลง	2.23	.99	น้อย
รวม		2.17	.98	น้อย

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้ด้านสื่อเอกสารการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = .98) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กลง ($\bar{X} = 2.23$, S.D. = .99) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เนื้อหาที่มีการเชื่อมโยงความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่ ($\bar{X} = 2.07$, S.D. = .95)

ด้านที่ 2 ความต้องการใช้ด้านสื่อโสตทัศน

ตารางที่ 4.14 ความต้องการใช้ด้านสื่อโสตทัศน (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	2.28	.95	น้อย
2	สื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ	2.20	.93	น้อย
3	สื่อที่สามารถใช้สะดวกไม่สลับซับซ้อนยุ่งยาก เรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจได้ชัดเจน	2.28	.93	น้อย
4	สื่อที่มีเทคนิคในการผลิตที่ดีมีความชัดเจนและเป็นจริง	2.19	.91	น้อย
5	สื่อที่สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม	2.21	.90	น้อย
6	สื่อที่ช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ	2.19	.95	น้อย
7	สื่อที่สามารถใช้ทบทวนเนื้อหาจากเอกสารการสอน	2.19	.94	น้อย
	รวม	2.22	.93	น้อย

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้ด้านสื่อโสตทัศน อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = .93) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อย ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน ($\bar{X} = 2.28$, S.D. = .95) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สื่อที่มีเทคนิคในการผลิตที่ดีมีความชัดเจนและเป็นจริง ($\bar{X} = 2.19$, S.D. = .91)

ด้านที่ 3 ความต้องการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.15 ความต้องการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2.43	.99	น้อย
2	การฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน	2.19	.90	น้อย
3	ความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษา	2.16	1.01	น้อย
4	เทคนิคการศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ	2.22	.91	น้อย
5	สื่อที่สามารถแสดงผลและศึกษาผ่านอุปกรณ์สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต	2.19	.93	น้อย
6	ความต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์	2.19	.97	น้อย
7	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	2.17	.92	น้อย
8	บทเรียนสำเร็จรูป	2.12	.97	น้อย
9	หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)	2.19	.93	น้อย
10	บทเรียนอีเลิร์นนิ่ง	2.28	.94	น้อย
11	เอกสารการสอนที่ใช้เทคโนโลยี QR Code ในการแทรกเนื้อหาเพิ่มเติม	2.22	.90	น้อย
12	บทเรียนผ่านอุปกรณ์สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต	2.21	1.00	น้อย
	รวม	2.21	.95	น้อย

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$, S.D. = .95) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้อง กษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = .99) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ บทเรียนสำเร็จรูป ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = .97)

ด้านที่ 4 ความต้องการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)

ตารางที่ 4.16 ความต้องการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)
(n = 286)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	มีการจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนให้ครอบคลุมทั่วถึงและกระจายถึงกลุ่มนักศึกษาอย่างแท้จริง	2.22	1.08	น้อย
2	มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยน้องเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาเพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.24	1.01	น้อย
3	มีการจัดตารางเวลาการออกอากาศการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความเหมาะสมและง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา	2.21	1.03	น้อย
4	มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	2.26	1.04	น้อย
5	มีการสอนเสริมแบบเก็บคะแนนในสัดส่วนร้อยละ 40 (คะแนนเก็บ 40 คะแนน)	2.20	1.15	น้อย
6	มีการสอนเสริมชุดวิชาละ 2 ครั้งในภาคการศึกษา	2.21	1.09	น้อย
7	มีการสอบกลางภาค	2.14	1.12	น้อย
	รวม	2.21	1.07	น้อย

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง) อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.21$, S.D.=1.07) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง ($\bar{X} = 2.26$, S.D. = 1.15) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการสอบกลางภาค ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = 1.07)

**ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการ
ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ของศูนย์วิทย์พัฒนา
มสธ. นครศรีธรรมราช**

สรุป ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยี
เพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
ของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะ ด้านสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา (จำนวน 16
คน)

5.1.1 ดีมาก สะดวก (จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80)

5.1.2 นักศึกษาใช้สมาร์ทโฟนในการเรียนรู้ผ่าน เฟซบุ๊ก ยูทูป Line ภูเก็ต ไลน์
(จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40)

5.1.3 มีอุปกรณ์เทคโนโลยีพร้อมสำหรับประกอบการเรียน เพื่อใช้ศึกษาหา
ข้อมูลได้ดี ทำให้ค้นหาข้อมูลได้ง่ายขึ้น (จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05)

5.1.4 เนื้อหาเยอะครบถ้วนเหมือนในหนังสือเรียน แต่มีเนื้อหาเยอะต้องใช้เวลา
ในการศึกษามากซึ่งทำให้ไม่มีเวลาอ่านหนังสืออย่างเต็มที่ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.1.5 ใช้สื่อเทคโนโลยีมากกว่าการอ่านหนังสือ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ
0.35)

5.1.6 ถือว่าศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. ตอบปัญหาและบริการนักศึกษาได้ดี (จำนวน
1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2 ข้อเสนอแนะ ด้านปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
(จำนวน 16 คน)

5.2.1 ความเร็วของอินเทอร์เน็ต (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70)

5.2.2 ไม่มีคอมพิวเตอร์ ไม่มีเครื่องเล่น สำหรับใช้เปิดซีดีประกอบการเรียน
(จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70)

5.2.3 การเข้าดู (e-Book) ต้องแนะนำ หรือมีการจัดอบรมการใช้ (จำนวน 2
คน คิดเป็นร้อยละ 0.70)

5.2.4 ไม่ค่อยมีเวลาอ่าน และไม่สะดวก (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.5 ไม่ค่อยมีเวลาในการใช้สื่อเท่าที่ควร (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.6 เอกสารการสอนยังพบคำที่ผิดอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ความหมาย
เนื้อหาเปลี่ยนไป (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.7 ไม่ค่อยสะดวกควรทำซีดีให้ดีกว่านี้เพราะเปิดไม่ได้เลย (จำนวน 1 คน
คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.8 สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.9 มีปัญหาในการเข้าเว็บไซต์มหาวิทยาลัย (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ
0.35)

5.2.10 ไม่มีการสอนเสริมในบางรายวิชา (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.11 ช่วงเวลาของการเข้าใช้สื่อการเรียนการสอนไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย
(จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.12 ช่วงเวลาของการสอนไม่ตรงกับช่วงเวลาที่นักศึกษาว่าง (จำนวน 1 คน
คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.13 รายการโทรทัศน์ควรเน้นการสอนเสาร์-อาทิตย์ เพราะไม่สะดวกในการ
เข้าใช้ในวันธรรมดาได้ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.3 ข้อเสนอแนะ ด้านความต้องการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา
(จำนวน 27 คน)

5.3.1 มีความต้องการมากในการใช้สื่อมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน
(จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10)

5.3.2 อยากให้มีการสอนเสริมทุกชุดวิชาถ้าเป็นไปได้ และมีการสอนเสริม
อย่างต่อเนื่อง (จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75)

5.2.3 ควรมีเนื้อหาที่กระชับกว่านี้ มีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ (จำนวน 3
คน คิดเป็นร้อยละ 1.05)

5.2.4 ควรหาดูง่ายๆ หน่อย อยากให้สะดวกกว่านี้ (จำนวน 2 คน คิดเป็น
ร้อยละ 0.70)

5.2.5 อยากให้เปิดสอบแบบเก็บคะแนนจะช่วยให้ศึกษามีคะแนนเก็บ
เพื่อนำไปประกอบการสอบในแต่ละภาคเรียน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.6 เว็บไซต์ของ มสธ. ควรที่จะทำให้มีการเข้าถึงเนื้อหาการเรียน
ของบทเรียนต่างๆ ได้สะดวกและรวดเร็วหรือสามารถดูย้อนหลังได้ง่าย (จำนวน 1 คน คิดเป็น
ร้อยละ 0.35)

5.2.7 การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและถูกต้องทุกที่ทุกเวลา (จำนวน 1 คน
คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.8 การสอบ walk-in Exam ควรเน้น แนวข้อสอบ ก่อนเรียน และหลังเรียน จะเข้าใจและได้ความรู้มากๆ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.1.9 สรุปลงความสำคัญลงทางกรุปไลน์เพื่อเข้าถึงนักศึกษามากขึ้น (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.1.10 ต้องการไลน์กลุ่มประจำสาขา (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

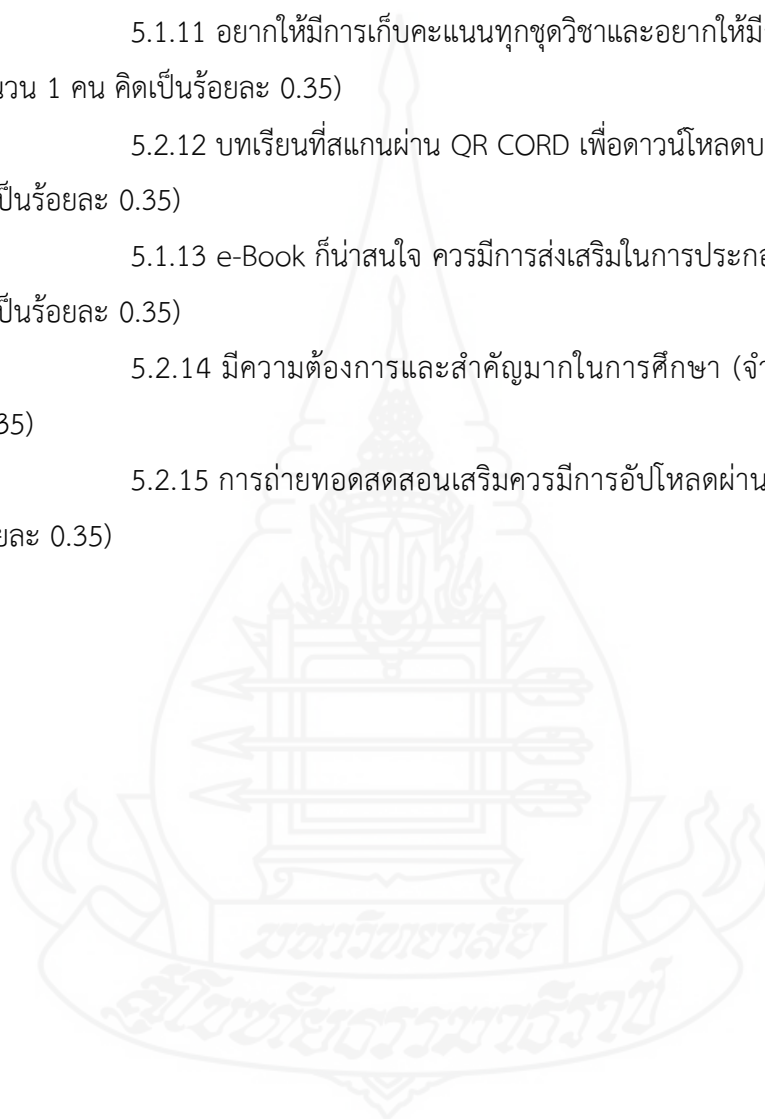
5.1.11 อยากให้มีการเก็บคะแนนทุกชุดวิชาและอยากให้มีการจัดสอนพิเศษ ในพื้นที่ (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.12 บทเรียนที่สแกนผ่าน QR CORD เพื่อดาวน์โหลดบทเรียนเสริม (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.1.13 e-Book ที่น่าสนใจ ควรมีการส่งเสริมในการประกอบการเรียน (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.14 มีความต้องการและสำคัญมากในการศึกษา (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

5.2.15 การถ่ายทอดสดสอนเสริมควรมีการอัปโหลดผ่านยูทูป (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

1) เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

2) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านผู้เรียนในระดับปริญญาตรี ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

3) เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านสื่อการสอนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.

นครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,468 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 286 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1967) ที่ความเชื่อมั่น 95%

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตรับผิดชอบศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช จำนวน 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 48 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 สื่อเอกสารการสอน มีข้อคำถาม 17 ข้อ ด้านที่ 2 สื่อโสตทัศน มีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ ด้านที่ 3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 13 ข้อ ด้านที่ 4 สื่อกิจกรรม มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา จำนวน 25 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 สื่อเอกสารการสอน มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ด้านที่ 2 สื่อโสตทัศน มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 4 สื่อกิจกรรม มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 32 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่ 1 สื่อเอกสารการสอน มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ ด้านที่ 2 สื่อโสตทัศน มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ ด้านที่ 3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 12 ข้อ ด้านที่ 4 สื่อกิจกรรม มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 333 ฉบับ ได้รับคืน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.8 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2562 – 31 พฤษภาคม 2562

1.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 20 - 29 ปี อาศัยอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราชระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ศึกษาสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชศึกษามาแล้ว 2 ปี มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดให้สัปดาห์ละ 1-5 ครั้ง ใช้สื่อการศึกษาประเภทสื่อหลักคือ เอกสาร การสอน ประเภทสื่อเสริมคือ การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษา ประเภทสื่อกิจกรรม คือ กิจกรรมประจำชุดวิชา โดยมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนในระดับมีความรู้ขั้นพื้นฐาน

1.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา พบว่า

โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพการใช้ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านสภาพการใช้ด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านสภาพการใช้ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 สื่อเอกสารการสอน พบว่า สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้ เหมือนการสอนปกติ

ด้านที่ 2 สื่อโสตทัศน์ พบว่า ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่อโสตทัศน์ของมหาวิทยาลัย

ด้านที่ 3 ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของ มสธ. อยู่เสมอ

ด้านที่ 4 สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) พบว่า นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ

1.4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา พบว่า

โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาการใช้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านปัญหาการใช้สื่อโสตทัศน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านปัญหาการใช้สื่อเอกสารการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ปัญหาด้านสื่อเอกสารการสอน พบว่า ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 2 ปัญหาด้านสื่อโสตทัศน์ พบว่า ไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน

ด้านที่ 3 ปัญหาด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้

ด้านที่ 4 ปัญหาด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง) พบว่า ขาดความรู้และทักษะในการเข้าใช้งาน และการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง

1.4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านความต้องการใช้สื่อโสตทัศน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความต้องการใช้สื่อเอกสารการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านได้แก่

ด้านที่ 1 ความต้องการด้านสื่อเอกสารการสอน พบว่า มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กลง

ด้านที่ 2 ความต้องการด้านสื่อโสตทัศน์ พบว่า สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน

ด้านที่ 3 ความต้องการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ด้านที่ 4 ความต้องการด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง) พบว่า มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง

1.4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา พบว่า มีสภาพการใช้ที่ดีมาก สะดวก

ด้านที่ 2 ด้านปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา พบว่า มีปัญหาความเร็วของอินเทอร์เน็ต ไม่มีคอมพิวเตอร์ และไม่มีเครื่องเล่นสำหรับใช้เปิดซีดี ประกอบการเรียน

ด้านที่ 3 ด้านความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา มีความต้องการมากในการใช้สื่อมาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ นักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ ซึ่งการ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยให้นักศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายของการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีการทำกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักศึกษา กับ อาจารย์ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ใหม่เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ของตนเองได้ ตามสภาพแวดล้อมและสังคมการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ประเด็นนี้สอดคล้องกับแอสซุซุ (Assuzu, 1984, P. 386A) ได้วิจัยเรื่องสภาพของสื่อการสอนในระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐ ในประเทศไนจีเรีย ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ขาดวัสดุที่หาได้ง่าย ขาดแคลน สื่อการสอน การผลิตสื่อและที่เก็บสื่อการสอนไม่สะดวกและไม่เพียงพอ ผู้บริหารร้อยละ 95 และครู ร้อยละ 88 ต่างก็หวังที่จะให้มีการอบรมและฝึกหัดเกี่ยวกับใช้สื่อการสอนในช่วงปิดภาคเรียน ผู้บริหาร ร้อยละ 37 และครูร้อยละ 67 ต่างมีประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอน มาแล้วนอกจากนี้นักเรียนก็ยัง ได้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอนบางอย่างด้วย

2.2 ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ นักศึกษา พบว่า สื่อไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน ซึ่งไม่สะดวกต่อการ จัดการศึกษาทางไกล กิจกรรมการสอนเสริมไม่ครอบคลุมและทั่วถึง อีกทั้งยังขาดประสบการณ์ ทักษะ ความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น เพื่อการศึกษาค้นคว้าและเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่ อีกทั้งยังขาดบุคลากรที่คอยช่วยเหลือและบริการ ด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อช่วยส่งเสริมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประเด็นนี้สอดคล้องกับปฏิญาณ มหรรณานิบัติ (2550) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการ มีและการใช้เทคโนโลยีการศึกษาอาจารย์ผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เห็นประโยชน์เทคโนโลยีการศึกษา ด้วย สำหรับอาจารย์ผู้สอนใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการสอนโดยรวมสัปดาห์ละมากกว่า 1 ครั้ง ปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษา อาจารย์ผู้สอนมีปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและรูปแบบ การจัดชั้นเรียนคอมพิวเตอร์ ปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาด้าน Hardware เครื่องคอมพิวเตอร์ มีขีดความสามารถต่ำ ส่วนระดับปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษายู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

2.3 ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา พบว่า มีความต้องการด้านสื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน สามารถใช้สะดวก ไม่สลับซับซ้อนยุ่งยากเพื่อช่วยในการเรียนรู้และเข้าใจได้ชัดเจน มีเนื้อหาที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้า โดยสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร กับวิถีชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้เหมาะต่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และต้องการการสนับสนุนการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการใช้งานสื่อเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมกิจกรรมการเรียน อีกทั้งยังต้องสร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกล ประเด็นนี้สอดคล้องกับวิไลวรรณ เรืองอุไร (2556) ได้ศึกษาแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีการศึกษาและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุดในแต่ละด้านประกอบด้วย 1) ด้านสื่อสารมวลชน คือ การนำรูปแบบทีวีดิจิทัล และระบบวีดิทัศน์ตามประสงค์มาใช้เพื่อจัดการเรียนการสอน 2) ด้านเทคโนโลยีการศึกษา คือ การใช้หลักสูตรการเรียนออนไลน์แบบเปิด (MOOC) การเรียนการสอนแบบร่วมมือ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมประชาคมอาเซียน การใช้เทคโนโลยีก่อให้เกิดทักษะและการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และการจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศคือ การส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (NEdNet) ศูนย์การเรียนรู้แห่งชาติ (NLC) ศูนย์สารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (NEIS) การเรียนทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตการใช้สมาร์ทโฟน ดาวเทียมเพื่อการศึกษา ระบบการเรียนการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ตและเว็บเพจห้องเรียนเสมือนจริง เทคโนโลยีในรูปแบบคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud computing) และ การใช้เครือข่ายสังคม

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการวิจัยสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนมากที่สุด ซึ่งสื่อกิจกรรมถือว่าเป็นสื่อที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้สามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟน/แท็บเล็ต ดังนั้น ควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) จึงมีความเหมาะสมในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้

อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนทางไกล

3.1.2 ผลการวิจัยปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาด้านสื่อโสตทัศนศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน ดังนั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรผลิตสื่อที่มีความหลากหลายและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา และเป็นสื่อที่มีความน่าสนใจดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการใฝ่รู้ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการศึกษาของตน และควรส่งเสริมให้มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะความชำนาญอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา

3.1.3 ผลการวิจัยความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการด้านสื่อโสตทัศนศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยต้องการสื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน ดังนั้น จึงควรมีการจัดทำสื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน และเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของตนเอง ไม่สลับซับซ้อนยุ่งยากเรียนรู้ได้ง่าย เพื่อสร้างแรงจูงใจ ช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อและกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าหาข้อมูล และสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้เดิมไปสู่องค์ความรู้ใหม่ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวิถีชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้เหมาะต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสื่อที่ดีต้องมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ง่ายต่อการเข้าใจ โดยต้องสร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านการใช้สื่อเอกสารการสอนมากที่สุด นั่นคือ เล่มมีขนาดใหญ่ ร่องลงมาคือ ตารางเวลาการออกอากาศในการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมมีเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับปัญหาด้านการใช้สื่อเอกสารการสอน ประเภทหนังสือในการจัดการเรียนการสอน เพื่อผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอย่างแท้จริง

3.2.2 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษายังขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.6 อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรมี

การวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมการใช้งานสื่อเทคโนโลยีที่มีผลต่อการเรียนรู้ในระบบการจัดการศึกษาทางไกลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อสารการฝึกอบรม. ใน เอกสารชุดวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการฝึกอบรม. (หน่วยที่ 1). นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2560). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. (หน่วยที่ 1).
นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชวลิต โปธินคร. (2560). การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่การพัฒนาคุณลักษณะ
ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: หอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2556). เทคโนโลยีทางการศึกษา (หลักการและแนวปฏิบัติ). กรุงเทพฯ: วัฒนา
พานิช.
- นิภาพร ภาคอุทัย. (2547). การดำเนินงานของศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- บุษราคัม นิยมสมถ. (2545). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของ
ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ประเทือง อังกูรวัฒนา. (2543). สภาพความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ประยูร ศรีประสาน. (2554). หลักการและปรัชญาการศึกษาทางไกล ในการศึกษาทางไกลใน
ระดับอุดมศึกษาของไทย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประไพ เอกอุ้น. (2552). การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- ปฏิภาณ มหรรณานิบัติ. (2550). *ปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีการศึกษาของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2529). *โครงการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการสำนักบรรณสารสนเทศ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2555). *คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2562). *แผน มสธ. 2561*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2529). *การศึกษาทางไกล Distance Education*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิจิตร ศรีสอาน และคณะ. (2534). *การศึกษาทางไกล*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วันชัย ศิริชนะ. (2531). *การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิไลวรรณ เรืองอุไร (2556). *แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสำหรับสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมประสงค์ วิทย์เกียรติ. (2544). *การเรียนการสอนทางไกล ใน การศึกษาทางไกลในระดับอุดมศึกษาของไทย โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งตำรา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุมาลี เดชบุญพบ. (2547). *การดำเนินงานส่งเสริมและบริการการศึกษาของศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2549). *การศึกษาทางไกล*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุรเชต น้อยฤทธิ. (2552). *แบบจำลองการจัดการศึกษาทางไกลอิเล็กทรอนิกส์สำหรับมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อำไพรัตน์ อักษรพรหม. (2552). *การพัฒนาแบบจำลองการศึกษาทางไกลเพื่อนักสังคมสงเคราะห์ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- Assuzu, (1984). *The state of teaching media in the state secondary education system in Nigeria*.

De Kieffer. (1965). *Audio – Visual instructional*. New York: The center for applies research in education.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.

ภาคผนวก

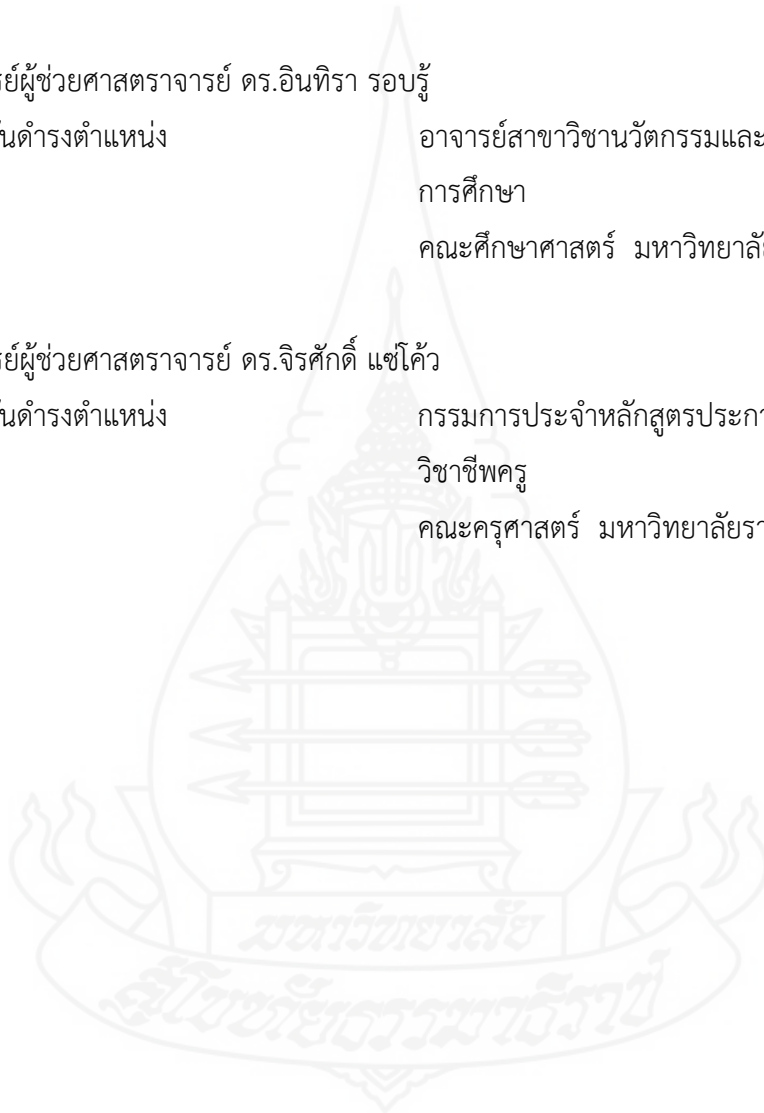
ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์ดร.วีระพันธ์ พานิชย์
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. อาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินทิรา รอบรู้
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมและเทคโนโลยี
 การศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3. อาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ แซ่ไคว่
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง กรรมการประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
 วิชาชีพครู
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็น

เรื่อง สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

2. ความคิดเห็นของท่านและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านเพื่อใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ

นักศึกษา

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

ทัศนพันธ์ ถึงอินทร์

ผู้วิจัย

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง สื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จัดให้กับนักศึกษา ซึ่งเป็นระบบสื่อประสม ประกอบด้วย

1. สื่อหลัก ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ และ ซีดีเสียง
2. สื่อเสริม ได้แก่ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริม
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การสอนเสริม และการทำกิจกรรมผ่านอีเลิร์นนิ่ง
4. สื่อกิจกรรม ได้แก่ การสอนเสริมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงกับตัวท่านในปัจจุบัน

1. เพศ

- หญิง ชาย

2. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 20 – 29 ปี
 30 – 39 ปี 40 – 49 ปี
 50 – 59 ปี 59 ปีขึ้นไป

3. จังหวัดที่นักศึกษาอยู่อาศัย

- ชุมพร ระนอง
 กระบี่ พังงา
 ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี
 นครศรีธรรมราช

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

- มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. สาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษา

- สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
 สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

☐ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	☐ สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์
☐ สาขาวิชารัฐศาสตร์	☐ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
☐ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	

6. ระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

☐ 1 ปี	☐ 2 ปี
☐ 3 ปี	☐ มากกว่า 4 ปี

7. นักศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชจัดให้ในแต่ละภาคการศึกษาที่ผ่านมาในระดับใด

☐ ไม่เคยใช้เลย	☐ สัปดาห์ละ 1 - 5 ครั้ง
☐ สัปดาห์ละ 6 - 10 ครั้ง	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาใช้สื่อการศึกษาประเภทใดบ่อยที่สุด

8.1 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภท สื่อหลัก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เอกสารการสอน	☐ เอกสารโสตทัศน/ซีดีเสียง
☐ แบบฝึกปฏิบัติ	☐ แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
☐ (อื่นๆ).....	

8.2 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภท สื่อเสริม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ รายการวิทยุกระจายเสียง	☐ รายการวิทยุโทรทัศน์
☐ STOU Smart Learning	☐ STOU e-Book
☐ STOU e-Learning	☐ STOU Media
☐ ซีดีรอมประกอบชุดวิชา	☐ วีดิทัศน์ VCD/DVD
☐ MP3	☐ การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษา
☐ การศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง วิทยากรในชุมชน	
☐ WebCasting : Audio & Video On Demand	
☐ (อื่นๆ).....	

8.3 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภท สื่อกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ กิจกรรมประจำชุดวิชา	☐ การสอนเสริมแบบเข้ม
☐ การสอนเสริมประจำภาค	☐ การสอนเสริมโดยการนัดหมาย
☐ การสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม	☐ การสอนเสริมในเรือนจำ
☐ การสอนเสริมผ่าน Internet	
☐ การสอนเสริมแบบเข้มพิเศษ (ก้านัน - ผู้ใหญ่บ้าน)	

(อื่นๆ).....

9. ระดับความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียน

- ไม่มีความรู้เลย
- มีความรู้ขั้นพื้นฐาน
- มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี
- มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. สื่อเอกสารการสอน (ผลการใช้)					
1.1 ช่วยให้นักศึกษาได้รับเนื้อหา ความรู้และความเข้าใจในชุดวิชา					
1.2 ช่วยเพิ่มโอกาสในการแสวงหาความรู้ กระตุ้นความคิด ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงค้นคว้าหาความรู้ใหม่					
1.3 ช่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาเสมือนการเรียนจากอาจารย์					
1.4 สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้เหมือนการสอนปกติ					
1.5 ช่วยให้นักศึกษาเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้เมื่อไม่เข้าใจ					
1.6 มีความน่าสนใจ					
1.7 มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักศึกษา					
1.8 มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
1.9 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร					
1.10 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ					
1.11 มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน					
1.12 มีเนื้อหาที่นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย					
1.13 มีการลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
1.14 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร					
1.15 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ					
1.16 มีขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม					
1.17 โดยภาพรวมเอกสารการสอนประจำชุดวิชามีความเหมาะสม					
2. สื่อโสตทัศน์ (ผลการใช้)					
2.1 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน					
2.2 มีเนื้อหาครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ					
2.3 มีคุณภาพมีเทคนิคการผลิตที่ชัดเจนและเป็นจริง					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
2.4 มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของนักศึกษา					
2.5 มีความสะดวกต่อการใช้สื่อโสตทัศน					
2.6 ช่วยลดเวลาในการทำความเข้าใจด้วยตนเอง					
2.7 ช่วยช่วยให้ช่วยให้เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น					
2.8 ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่อโสตทัศนของมหาวิทยาลัย					
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ผลการใช้)					
3.1 นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของ มสธ. อยู่เสมอ					
3.2 มีความสำคัญสำหรับการเรียนของ มสธ.					
3.3 การเรียนโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์สามารถลดการเข้าชั้นเรียนได้					
3.4 ช่วยลดเวลาในการอ่านเอกสารการสอน					
3.5 ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต					
3.6 ช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนได้					
3.7 ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์ สมาร์ทโฟน/แท็บเล็ต					
3.8 ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติมจากเอกสารการสอนมากขึ้น					
3.9 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สืบค้นข้อมูลและข่าวสารได้สะดวก					
3.10 ช่วยให้มีคามกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น					
3.11 ช่วยให้การศึกษามุ่งความสนใจ สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ					
3.12 ช่วยให้มีเพื่อนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชุดวิชามากขึ้น					
3.13 ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย					
4. สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง) (ผลการใช้)					
การสอนเสริม					
4.1 นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
4.2 ระยะเวลาของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม					
4.3 จำนวนครั้งของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม					
4.4 การจัดสอนเสริมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4.5 การสอนเสริมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์					
การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง					
4.6 ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง มีความเหมาะสม					
4.7 งานที่มอบหมายและกิจกรรมในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง มีความเหมาะสม					
4.8 การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งเป็นไปตามแผนที่กำหนด					
4.9 การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง					
4.10 การเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งช่วยให้นักศึกษابรรลุเป้าหมายของการเรียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ปัญหาด้านสื่อเอกสารการสอน					
1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหาไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา					
1.2 ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้					
1.3 ไม่กระตุ้นความเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา					
1.4 นักศึกษาไม่มีเวลาในการใช้สื่อหลักในการศึกษาเรียนรู้					
1.5 ไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการเรียน					
1.6 ความยากง่ายของเนื้อหาตามความเหมาะสมต่อนักศึกษา					
1.7 เนื้อหามีปริมาณมากเกินไป					
1.8 เล่มมีขนาดใหญ่					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1.9 ได้รับเอกสารการสอนล่าช้า					
2. ปัญหาด้านสื่อโสตทัศน					
2.1 ไม่สะดวกต่อการเรียน					
2.2 ขาดอุปกรณ์ร่วมในการเรียนผ่านสื่อ					
2.3 ไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน					
2.4 มีข้อจำกัดของการใช้สื่อในกลุ่มนักศึกษาแต่ละกลุ่ม					
2.5 สื่อไม่ตอบสนองต่อความต้องการโดยแท้จริง					
2.6 ไม่มีความหลากหลายในการนำสื่อไปใช้					
3. ปัญหาด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.1 ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้					
3.2 ขาดเอกสารคู่มือการใช้สื่อการสอนและเอกสารเกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อแต่ละชนิด					
3.3 ขาดปัจจัยกระตุ้นและส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
3.4 ไม่มีบุคลากรที่ช่วยเหลือและบริการด้านสื่อ					
3.5 สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ					
3.6 ขาดการส่งเสริมด้านการฝึกอบรมเพิ่มทักษะการเรียนรู้					
4. ปัญหาด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)					
4.1 การจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนไม่ครอบคลุมและทั่วถึง					
4.2 ขาดความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาด้วยตนเอง					
4.3 ตารางเวลาการออกอากาศในการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมมีเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้					
4.4 ขาดความรู้และทักษะในการเข้าใช้งาน การรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน ตรงตามที่ท่านต้องการในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ความต้องการด้านสื่อเอกสารการสอน					
1.1 สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวิถีชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้เหมาะต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง					
1.2 มีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และน่าเชื่อถือ					
1.3 ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ มีเทคนิคการดึงความสนใจและเร้าให้ติดตาม					
1.4 เนื้อหามีการเชื่อมโยงความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่					
1.5 มีการสรุปเนื้อหาหลังจากเรียนเสร็จ					
1.6 มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กลง					
2. ความต้องการด้านสื่อโสตทัศน					
2.1 สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน					
2.2 สื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ					
2.3 สื่อที่สามารถใช้สะดวกไม่สลับซับซ้อนยุ่งยาก เรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจได้ชัดเจน					
2.4 สื่อที่มีเทคนิคในการผลิตที่ดีมีความชัดเจนและเป็นจริง					
2.5 สื่อที่สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม					
2.6 สื่อที่ช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ					
2.7 สื่อที่สามารถใช้ทบทวนเนื้อหาจากเอกสารการสอน					
3. ความต้องการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
3.1 สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง					
3.2 การฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3.3 ความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษา					
3.4 เทคนิคการศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ					
สื่อที่สามารถแสดงผลและศึกษาผ่านอุปกรณ์สมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต					
3.5 ความต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์					
3.5.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)					
3.5.2 บทเรียนสำเร็จรูป					
3.5.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)					
3.5.4 บทเรียนอีเลิร์นนิ่ง					
3.5.5 เอกสารการสอนที่ใช้เทคโนโลยี QR Code ในการแทรกเนื้อหาเพิ่มเติม					
3.5.6 บทเรียนผ่านอุปกรณ์สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต					
4. ความต้องการด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)					
4.1 มีการจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนให้ครอบคลุมทั่วถึงและกระจายถึงกลุ่มนักศึกษาอย่างแท้จริง					
4.2 มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยน้องเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาเพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
4.3 มีการจัดตารางเวลาการออกอากาศการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความเหมาะสมและง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา					
4.4 มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง					
4.5 มีการสอนเสริมแบบเก็บคะแนนในสัดส่วนร้อยละ 40 (คะแนนเก็บ 40 คะแนน)					
4.6 มีการสอนเสริมชุดวิชาละ 2 ครั้งในภาคการศึกษา					
4.7 มีการสอบกลางภาค					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช

1. ด้านสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

.....
.....
.....

2. ด้านปัญหาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

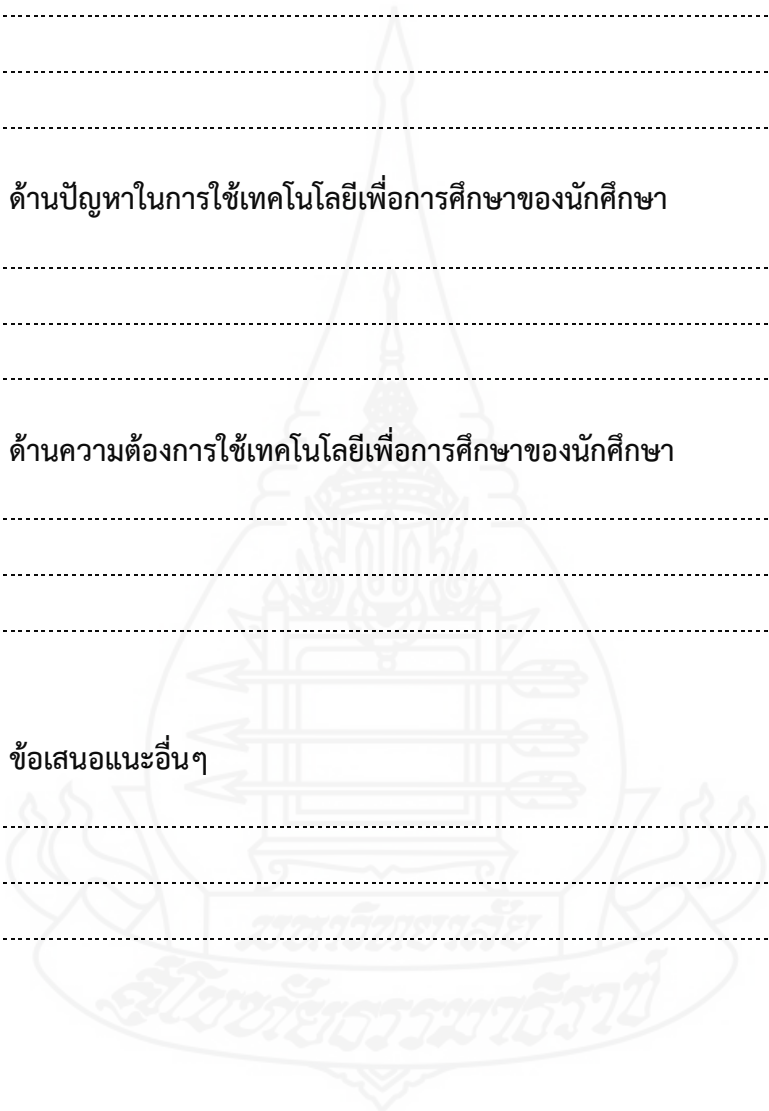
.....
.....
.....

3. ด้านความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....
.....

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินคุณภาพของแบบสอบถาม

แบบประเมินความสอดคล้อง
เรื่องสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความคำถามสำหรับการวิจัย แต่ละข้อความมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง +1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง 0
3. ถ้าไม่เห็นว่าเป็นสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง -1
- และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1.1 เพศ	✓			
1.1.1 หญิง	✓			
1.1.2 ชาย	✓			
1.2 อายุ				
1.2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	✓			
1.2.2 20 – 29 ปี	✓			
1.2.3 30 – 39 ปี	✓			
1.2.4 40 – 49 ปี	✓			
1.2.5 50 – 59 ปี	✓			
1.2.6 59 ปีขึ้นไป	✓			
1.3 จังหวัดที่นักศึกษาอยู่อาศัย				
1.3.1 ชุมพร	✓			
1.3.2 ระนอง	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.3.3 กระบี่	✓			
1.3.4 พังงา	✓			
1.3.5 ภูเก็ต	✓			
1.3.6 สุราษฎร์ธานี	✓			
2.3.7 นครศรีธรรมราช	✓			
1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด				
1.4.1 มัธยมศึกษา	✓			
1.4.2 มัธยมปลาย	✓			
1.4.3 ปริญญาตรี	✓			
1.4.4 สูงกว่าปริญญาตรี	✓			
1.4.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
1.5 สาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษา	✓			
1.5.1 สาขาวิชาศิลปศาสตร์	✓			
1.5.2 สาขาวิชานิติศาสตร์	✓			
1.5.3 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	✓			
1.5.4 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	✓			
1.5.5 สาขาวิชานิติศาสตร์	✓			
1.5.6 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	✓			
1.5.7 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	✓			
1.5.8 สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์	✓			
1.5.9 สาขาวิชารัฐศาสตร์	✓			
1.5.10 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์	✓			
1.5.11 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	✓			
1.6 ระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	✓			
1.6.1 1 ปี	✓			
1.6.2 2 ปี	✓			
1.6.3 3 ปี	✓			
1.6.4 มากกว่า 4 ปี	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.7 นักศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้ในแต่ละภาคการศึกษาที่ผ่านมาในระดับใด	✓			
1.7.1 ไม่เคยใช้เลย	✓			
1.7.2 สัปดาห์ละ 1 - 5 ครั้ง	✓			
1.7.3 สัปดาห์ละ 6 -10 ครั้ง	✓			
1.7.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....	✓			
1.8 ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาใช้สื่อการศึกษาประเภทใดบ่อยที่สุด	✓			
1.8.1 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อหลัก	✓			
1.8.1.1 เอกสารการสอน	✓			
1.8.1.2 เอกสารโสตทัศน/ซีดีเสียง	✓			
1.8.1.3 แบบฝึกปฏิบัติ	✓			
1.8.1.4 แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน	✓			
1.8.1.5 (อื่นๆ).....		✓		
1.8.2 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อเสริม	✓			
1.8.2.1 รายการวิทยุกระจายเสียง	✓			
1.8.2.2 รายการวิทยุโทรทัศน์	✓			
1.8.2.3 STOU Smart Learning	✓			
1.8.2.4 STOU e-Book	✓			
1.8.2.5 STOU e-Learning	✓			
1.8.2.6 STOU Media	✓			
1.8.2.7 ซีดีรอมประกอบชุดวิชา		✓		
1.8.2.8 วีดิทัศน์ VCD/DVD		✓		
1.8.2.9 MP3		✓		
1.8.2.10 การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษา		✓		
1.8.2.11 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง วิทยากรในชุมชน		✓		
1.8.2.12 WebCasting : Audio & Video On Demand				
1.8.2.13 (อื่นๆ).....		✓		

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.8.3 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อกิจกรรม		✓		
1.8.3.1 กิจกรรมประจำชุดวิชา		✓		
1.8.3.2 การสอนเสริมประจำภาค		✓		
1.8.3.3 การสอนเสริมแบบเข้ม		✓		
1.8.3.4 การสอนเสริมโดยการนัดหมาย		✓		
1.8.3.5 การสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม	✓			
1.8.3.6 การสอนเสริมผ่าน Internet	✓			
1.8.3.7 การสอนเสริมแบบเข้มพิเศษ (ก้านัน - ผู้ใหญ่บ้าน)		✓		
1.8.3.8 การสอนเสริมในเรือนจำ		✓		
1.8.3.9 (อื่นๆ).....				
1.9 ระดับความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียน			✓	
1.9.1 ไม่มีความรู้เลย			✓	
1.9.2 มีความรู้ขั้นพื้นฐาน			✓	
1.9.3 มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี			✓	
1.9.4 มีความรู้ระดับผู้เชี่ยวชาญ			✓	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. สื่อเอกสารการสอน				
1.1 ช่วยให้นักศึกษาได้รับเนื้อหา ความรู้และความเข้าใจในชุดวิชา	✓			
1.2 ช่วยเพิ่มโอกาสในการแสวงหาความรู้ กระตุ้นความคิด ส่งเสริมการเรียนเชิงค้นคว้าหาความรู้ใหม่	✓			
1.3 ช่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาเสมือนการเรียนจากอาจารย์	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.4 สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้เหมือนการสอนปกติ	✓			
1.5 ช่วยให้นักศึกษาเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้เมื่อไม่เข้าใจ	✓			
1.6 มีความน่าสนใจ	✓			
1.7 มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักศึกษา	✓			
1.8 มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	✓			
1.9 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	✓			
1.10 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ	✓			
1.11 มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	✓			
1.12 มีเนื้อหาที่นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	✓			
1.13 มีการลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓			
1.14 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	✓			
1.15 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ	✓			
1.16 มีขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม	✓			
1.17 โดยภาพรวมเอกสารการสอนประจำชุดวิชามีความเหมาะสม	✓			
2. สื่อโสตทัศน (ผลการใช้)				
2.1 สื่อโสตทัศนอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.1 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.2 มีเนื้อหาครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ	✓			
2.3 มีคุณภาพมีเทคนิคการผลิตที่ชัดเจนและเป็นจริง	✓			
2.4 มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของนักศึกษา	✓			
2.5 มีความสะดวกต่อการใช้สื่อโสตทัศน	✓			
2.6 ช่วยลดเวลาในการทำความเข้าใจด้วยตนเอง	✓			
2.7 ช่วยช่วยให้ช่วยให้เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
2.8 ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่อโสตทัศนของมหาวิทยาลัย	✓			
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของ มสธ. อยู่เสมอ		✓		
3.2 มีความสำคัญสำหรับการเรียนของ มสธ.		✓		
3.3 การเรียนโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์สามารถลดการเข้าชั้นเรียนได้		✓		
3.4 ช่วยลดเวลาในการอ่านเอกสารการสอน	✓			
3.5 ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	✓			
3.6 ช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนได้	✓			
3.7 ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต	✓			
3.8 ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติมจากเอกสารการสอนมากขึ้น	✓			
3.9 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สืบค้นข้อมูลและข่าวสารได้สะดวก	✓			
3.10 ช่วยให้มีสมาธิหรือรันทต่อการเรียนมากขึ้น	✓			
3.11 ช่วยให้การศึกษามุ่งความสนใจ สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ	✓			
3.12 ช่วยให้มีเพื่อนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชุดวิชามากขึ้น	✓			
3.13 ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย			✓	
4. สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
การสอนเสริม		✓		
4.1 นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ		✓		
4.2 ระยะเวลาของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม		✓		
4.3 จำนวนครั้งของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม		✓		

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
4.4 การจัดสอนเสริมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓			
4.5 การสอนเสริมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	✓			
การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			
4.6 ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งมีความเหมาะสม				
4.7 งานที่มอบหมายและกิจกรรมในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งมีความเหมาะสม	✓			
4.8 การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง เป็นไปตามแผนที่กำหนด	✓			
4.9 การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			
4.10 การเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง ช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายของการเรียน	✓			

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ปัญหาด้านสื่อเอกสารการสอน				
1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหาไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา	✓			
1.2 ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้	✓			
1.3 ไม่กระตุ้นความเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา	✓			
1.4 นักศึกษาไม่มีเวลาในการใช้สื่อหลักในการศึกษาเรียนรู้	✓			
1.5 ไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการเรียน	✓			
1.6 ความยากง่ายของเนื้อหาตามความเหมาะสมต่อนักศึกษา	✓			
1.7 เนื้อหามีปริมาณมากเกินไป			✓	
1.8 เล่มมีขนาดใหญ่			✓	

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.9 ได้รับเอกสารการสอนล่าช้า			✓	
2. ปัญหาด้านสื่อโสตทัศน				
2.1 ไม่สะดวกต่อการเรียน		✓		
2.2 ขาดอุปกรณ์ร่วมในการเรียนผ่านสื่อ		✓		
2.3 ไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน		✓		
2.4 มีข้อจำกัดของการใช้สื่อในกลุ่มนักศึกษาแต่ละกลุ่ม		✓		
2.5 สื่อไม่ตอบสนองต่อความต้องการโดยแท้จริง		✓		
2.6 ไม่มีความหลากหลายในการนำสื่อไปใช้		✓		
3. ปัญหาด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้		✓		
3.2 ขาดเอกสารคู่มือการใช้สื่อการสอนและเอกสารเกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อแต่ละชนิด		✓		
3.3 ขาดปัจจัยกระตุ้นและส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง			✓	
3.4 ไม่มีบุคลากรที่ช่วยเหลือและบริการด้านสื่อ		✓		
3.5 สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ	✓			
3.6 ขาดการส่งเสริมด้านการฝึกอบรมเพิ่มทักษะการเรียนรู้		✓		
4. ปัญหาด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
4.1 การจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนไม่ครอบคลุมและทั่วถึง	✓			
4.2 ขาดความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาด้วยตนเอง		✓		
4.3 ตารางเวลาการออกอากาศในการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมมีเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้	✓			
4.4 ขาดความรู้และทักษะในการเข้าใช้งาน การรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง		✓		

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านต้องการในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ความต้องการด้านสื่อเอกสารการสอน				
1.1 สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวิถีชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้เหมาะต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	✓			
1.2 มีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และน่าเชื่อถือ	✓			
1.3 ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจมีเทคนิคการดึงความสนใจและเร้าให้ติดตาม	✓			
1.4 เนื้อหามีการเชื่อมโยงความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่	✓			
1.5 มีการสรุปเนื้อหาหลังจากเรียนเสร็จ	✓			
1.6 มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กกลง			✓	
2. ความต้องการด้านสื่อโสตทัศน				
2.1 สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.2 สื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ	✓			
2.3 สื่อที่สามารถใช้สะดวกไม่สลับซับซ้อนยุ่งยาก เรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจได้ชัดเจน	✓			
2.4 สื่อที่มีเทคนิคในการผลิตที่ดีมีความชัดเจนและเป็นจริง		✓		
2.5 สื่อที่สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม	✓			
2.6 สื่อที่ช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ		✓		
2.7 สื่อที่สามารถใช้ทบทวนเนื้อหาจากเอกสารการสอน	✓			
3. ความต้องการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	✓			
3.2 การฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน	✓			
3.3 ความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษา			✓	

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
3.4 เทคนิคการศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ		✓		
3.5 สื่อที่สามารถแสดงผลและศึกษาผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟน และแท็บเล็ต	✓			
3.6 ความต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์	✓			
3.6.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	✓			
3.6.2 บทเรียนสำเร็จรูป	✓			
3.6.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)	✓			
3.6.4 บทเรียนอีเลิร์นนิ่ง	✓			
3.6.5 เอกสารการสอนที่ใช้เทคโนโลยี QR Code ในการแทรกเนื้อหาเพิ่มเติม	✓			
3.6.6 บทเรียนผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟน และแท็บเล็ต	✓			
4. ความต้องการด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
4.1 มีการจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนให้ครอบคลุมทั่วถึงและกระจายถึงกลุ่มนักศึกษาอย่างแท้จริง	✓			
4.2 มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยน้องเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาเพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓			
4.3 มีการจัดตารางเวลาการออกอากาศการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความเหมาะสมและง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา	✓			
4.4 มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			
4.5 มีการสอนเสริมแบบเก็บคะแนนในสัดส่วนร้อยละ 40 (คะแนนเก็บ 40 คะแนน)		✓		
4.6 มีการสอนเสริมชุดวิชาละ 2 ครั้งในภาคการศึกษา		✓		
4.7 มีการสอบกลางภาค		✓		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

โดยภาพรวมท่านมีความคิดเห็นว่า แบบประเมินนี้มีความเหมาะสมในระดับใด

.....ดีมากดีพอใช้ควรปรับปรุง

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ลงชื่อ.....

(ดร.วีระพันธ์ พานิชย์)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

แบบประเมินความสอดคล้อง
เรื่องสภาพ ปัญหา และความต้องการการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิจัยพัฒนา มสธ.นครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความสำหรับการวิจัย แต่ละข้อความมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง +1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง 0
3. ถ้าไม่เห็นว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง -1
- และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1.1 เพศ	✓			
1.1.1 หญิง	✓			
1.1.2 ชาย	✓			
1.2 อายุ	✓			
1.2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	✓			
1.2.2 20 – 29 ปี	✓			
1.2.3 30 – 39 ปี	✓			
1.2.4 40 – 49 ปี	✓			
1.2.5 50 – 59 ปี	✓			
1.2.6 59 ปีขึ้นไป	✓			
1.3 จังหวัดที่นักศึกษาอยู่อาศัย	✓			
1.3.1 ชุมพร	✓			
1.3.2 ระนอง	✓			
1.3.3 กระบี่	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.3.4 พังงา	✓			
1.3.5 ภูเก็ต	✓			
1.3.6 สุราษฎร์ธานี	✓			
2.3.7 นครศรีธรรมราช	✓			
1.4 นักศึกษาจบการศึกษาสูงสุดในระดับใด	✓			
1.4.1 มัธยมต้น	✓			
1.4.2 มัธยมปลาย	✓			
1.4.3 ปริญญาตรี	✓			
1.4.4 สูงกว่าปริญญาตรี	✓			
1.4.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....	✓			
1.5 สาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษา	✓			
1.5.1 สาขาวิชาศิลปศาสตร์	✓			
1.5.2 สาขาวิชานิติศาสตร์	✓			
1.5.3 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	✓			
1.5.4 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	✓			
1.5.5 สาขาวิชานิติศาสตร์	✓			
1.5.6 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	✓			
1.5.7 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	✓			
1.5.8 สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์	✓			
1.5.9 สาขาวิชารัฐศาสตร์	✓			
1.5.10 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์	✓			
1.5.11 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	✓			
1.6 นักศึกษาศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมาแล้วกี่ปี	✓			
1.6.1 1 ปี	✓			
1.6.2 2 ปี	✓			
1.6.3 3 ปี	✓			
1.6.4 มากกว่า 4 ปี	✓			
1.7 นักศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้ในแต่ ละภาคการศึกษาที่ผ่านมาในระดับใด	✓			
1.7.1 ไม่เคยใช้เลย	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.7.2 สัปดาห์ละ 1 - 5 ครั้ง	✓			
1.7.3 สัปดาห์ละ 6 - 10 ครั้ง	✓			
1.7.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....		✓		ควรกำหนดเป็นช่วงเวลาเช่น
1.8 ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาใช้สื่อการศึกษาประเภทใดบ่อยที่สุด	✓			มากกว่า 10 ครั้งต่อสัปดาห์
1.8.1 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อหลัก	✓			ควรจัดกลุ่มสื่อตามประเภทเพื่อสะดวกในการแปลผล
1.8.1.1 เอกสารการสอน	✓			
1.8.1.2 เอกสาร โสตทัศน์ / ซีดีเสียง	✓			
1.8.1.3 แบบฝึกปฏิบัติ	✓			
1.8.1.4 แบบทดสอบก่อนเรียน / หลังเรียน	✓			
1.8.1.5 (อื่นๆ).....	✓			
1.8.2 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อเสริม	✓			
1.8.2.1 รายการวิทยุกระจายเสียง	✓			
1.8.2.2 รายการวิทยุโทรทัศน์	✓			
1.8.2.3 STOU Smart Learning	✓			
1.8.2.4 STOU e-Book	✓			
1.8.2.5 STOU e-Learning	✓			
1.8.2.6 STOU Media	✓			
1.8.2.7 ซีดีรอมประกอบชุดวิชา	✓			
1.8.2.8 วีดิทัศน์ VCD/DVD	✓			
1.8.2.9 MP3	✓			
1.8.2.10 การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษา	✓			
1.8.2.11 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง วิทยาการในชุมชน	✓			
1.8.2.12 WebCasting : Audio & Video On Demand	✓			
1.8.2.13 (อื่นๆ).....	✓			
1.8.3 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อกิจกรรม	✓			
1.8.3.1 กิจกรรมประจำชุดวิชา	✓			
1.8.3.2 การสอนเสริมประจำภาค	✓			
1.8.3.3 การสอนเสริมแบบเข้ม	✓			
1.8.3.4 การสอนเสริมโดยการนัดหมาย	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.8.3.5 การสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม	✓			
1.8.3.6 การสอนเสริมผ่าน Internet	✓			
1.8.3.7 การสอนเสริมแบบเข้มพิเศษ (ก้านัน - ผู้ใหญ่บ้าน)	✓			
1.8.3.8 การสอนเสริมในเรือนจำ	✓			
1.8.3.9 (อื่นๆ).....	✓			
1.9 นักศึกษามีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในการจัดการเรียนในระดับใด	✓			
1.9.1 ไม่มีความรู้เลย	✓			
1.9.2 มีความรู้ขั้นพื้นฐาน	✓			
1.9.3 มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี	✓			
1.9.4 มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญ	✓			

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. สื่อเอกสารการสอน				
1.1 ช่วยให้นักศึกษาได้รับเนื้อหา ความรู้และความเข้าใจในชุดวิชา	✓			
1.2 ช่วยเพิ่มโอกาสในการแสวงหาความรู้ กระตุ้นความคิด ส่งเสริมการเรียนเชิงค้นคว้าหาความรู้ใหม่	✓			
1.3 ช่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาเสมือนการเรียนจากอาจารย์	✓			
1.4 สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้เหมือนการสอนปกติ	✓			
1.5 ช่วยให้นักศึกษาเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้เมื่อไม่เข้าใจ	✓			
1.6 มีความน่าสนใจ	✓			
1.7 มีความง่ายเหมาะสมกับนักศึกษา	✓			
1.8 มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	✓			
1.9 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	✓			
1.10 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.11 มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	✓			
1.12 มีเนื้อหาที่นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	✓			
1.13 มีการลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓			
1.14 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	✓			
1.15 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ	✓			
1.16 มีขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม	✓			
1.17 โดยภาพรวมเอกสารการสอนประจำชุดวิชามีความเหมาะสม				
2. สื่อโสตทัศน				
2.1 สื่อโสตทัศนอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.1 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.2 มีเนื้อหาครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ	✓			
2.3 มีคุณภาพมีเทคนิคการผลิตที่ดีชัดเจนและเป็นจริง	✓			
2.4 มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของนักศึกษา	✓			
2.5 มีความสะดวกต่อการใช้สื่อโสตทัศน	✓			
2.6 ช่วยลดเวลาในการทำความเข้าใจด้วยตนเอง	✓			
2.7 ช่วยช่วยให้ช่วยให้เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น	✓			
2.8 ภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่อโสตทัศนของมหาวิทยาลัย	✓			
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของมสธ. อยู่เสมอ	✓			
3.2 มีความสำคัญสำหรับการเรียนของ มสธ.	✓			
3.3 การเรียนโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์สามารถลดการเข้าชั้นเรียนได้	✓			
3.4 ช่วยลดเวลาในการอ่านเอกสารการสอน	✓			
3.5 ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	✓			
3.6 ช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนได้	✓			
3.7 ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่าน โทรศัพท์ สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต	✓			
3.8 ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติมจาก	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
เอกสารการสอนมากขึ้น				
3.9 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สืบค้นข้อมูลและข่าวสารได้สะดวก	✓			
3.10 ช่วยให้มีสมาธิหรือรันท่อการเรียนมากขึ้น	✓			
3.11 ช่วยให้การศึกษานในชุดวิชามีความสุขสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ	✓			
3.12 ช่วยให้มีเพื่อนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชุดวิชามากขึ้น	✓			
3.13 ภาพรวมนักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย	✓			
4. สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม / การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
การสอนเสริม				
4.1 นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ	✓			
4.2 ระยะเวลาของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม	✓			
4.3 จำนวนครั้งของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม	✓			
4.4 การจัดสอนเสริมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓			
4.5 การสอนเสริมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	✓			
การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง				
4.6 ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งมีความเหมาะสม	✓			
4.7 งานที่มอบหมายและกิจกรรมในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งมีความเหมาะสม	✓			
4.8 การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง เป็นไปตามแผนที่กำหนด	✓			
4.9 การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			
4.10 การเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง ช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายของการเรียน	✓			

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ปัญหาด้านสื่อเอกสารการสอน				
1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหาไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา	☒			
1.2 ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้	☒			
1.3 ไม่กระตุ้นความเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา	☒			
1.4 นักศึกษาไม่มีเวลาในการใช้สื่อหลักในการศึกษาเรียนรู้	☒			
1.5 ไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการเรียน	☒			
1.6 ความยากง่ายของเนื้อหาตามความเหมาะสมต่อนักศึกษา	☒			
1.7 เนื้อหามีปริมาณมากเกินไป	☒			
1.8 เล่มมีขนาดใหญ่	☒			
1.9 ได้รับเอกสารการสอนล่าช้า	☒			
2. ปัญหาด้านสื่อโสตทัศน				
2.1 ไม่สะดวกต่อการเรียน	☒			
2.2 ขาดอุปกรณ์ร่วมในการเรียนผ่านสื่อ	☒			
2.3 ไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน	☒			
2.4 มีข้อจำกัดของการใช้สื่อในกลุ่มนักศึกษาแต่ละกลุ่ม	☒			
2.5 สื่อไม่ตอบสนองต่อความต้องการโดยแท้จริง	☒			
2.6 ไม่มีความหลากหลายในการนำสื่อไปใช้	☒			
3. ปัญหาด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้	☒			
3.2 ขาดเอกสารคู่มือการใช้สื่อการสอนและเอกสารเกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อแต่ละชนิด	☒			
3.3 ขาดปัจจัยกระตุ้นและส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	☒			
3.4 ไม่มีบุคลากรที่ช่วยเหลือและบริการด้านสื่อ	☒			
3.5 สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ	☒			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
3.6 ขาดการส่งเสริมด้านการฝึกอบรมเพิ่มทักษะการเรียนรู้	✓			
4. ปัญหาด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม / การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
4.1 การจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนไม่ครอบคลุมและทั่วถึง	✓			
4.2 ขาดความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาด้วยตนเอง	✓			
4.3 ตารางเวลาการออกอากาศในการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมมีเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้	✓			
4.4 ขาดความรู้และทักษะในการใช้งาน การรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน
 คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านต้องการในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ความต้องการด้านสื่อเอกสารการสอน				
1.1 สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวิถีชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้เหมาะต่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	✓			
1.2 มีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และน่าเชื่อถือ	✓			
1.3 ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจมีเทคนิคการดึงความสนใจและเร้าให้ติดตาม	✓			
1.4 เนื้อหามีการเชื่อมโยงความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่	✓			
1.5 มีการสรุปเนื้อหาหลังจากเรียนเสร็จ	✓			
1.6 มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กลง	✓			
2. ความต้องการด้านสื่อโสตทัศน				
2.1 สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.2 สื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ	✓			
2.3 สื่อที่สามารถใช้สะดวกไม่สลับซับซ้อนยุ่งยาก เรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจได้ชัดเจน	✓			
2.4 สื่อที่มีเทคนิคในการผลิตที่ดีมีความชัดเจนและเป็นจริง	✓			
2.5 สื่อที่สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
2.6 สื่อที่ช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ	✓			
2.7 สื่อที่สามารถใช้ทดแทนเนื้อหาจากเอกสารการสอน	✓			
3. ความต้องการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	✓			
3.2 การฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน	✓			
3.3 ความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษา	✓			
3.4 เทคนิคการศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ	✓			
3.5 สื่อที่สามารถแสดงผลและศึกษาผ่านอุปกรณ์สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต	✓			
3.6 ความต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์	✓			
3.6.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	✓			
3.6.2 บทเรียนสำเร็จรูป	✓			
3.6.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)	✓			
3.6.4 บทเรียนอีเลิร์นนิ่ง	✓			
3.6.5 เอกสารการสอนที่ใช้เทคโนโลยี QR Code ในการแทรกเนื้อหาเพิ่มเติม	✓			
3.6.6 บทเรียนผ่านอุปกรณ์สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต	✓			
4. ความต้องการด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม / การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
4.1 มีการจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนให้ครอบคลุมทั่วถึงและกระจายถึงกลุ่มนักศึกษาอย่างแท้จริง	✓			
4.2 มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยน้องเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการทำกิจกรรมประจำวิชาเพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓			
4.3 มีการจัดตารางเวลาการออกอากาศการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความเหมาะสมและง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา	✓			
4.4 มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการ	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
สอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			
4.5 มีการสอนเสริมแบบเก็บคะแนนในสัดส่วนร้อยละ 40 (คะแนนเก็บ 40 คะแนน)	✓			
4.6 มีการสอนเสริมชุดวิชาละ 2 ครั้งในภาคการศึกษา	✓			
4.7 มีการสอบกลางภาค	✓			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

โดยภาพรวมท่านมีความคิดเห็นว่า แบบประเมินนี้มีความเหมาะสมในระดับใด

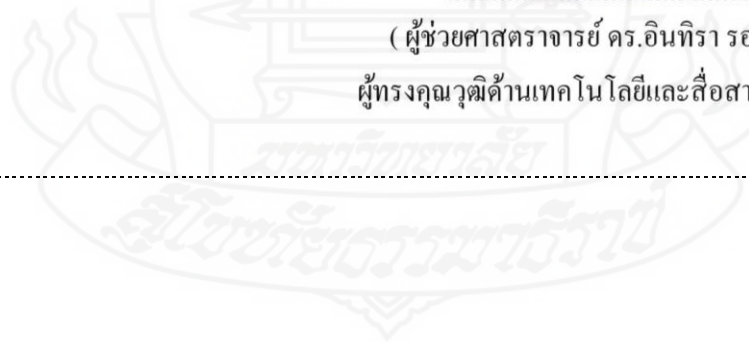
.....ดีมาก ✓ ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินทิรา รอรู)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

แบบประเมินความสอดคล้อง
เรื่องสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความคำถามสำหรับการวิจัย แต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง +1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง 0
3. ถ้าไม่เห็นว่าเป็นสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง -1
- และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1.1 เพศ	✓			
1.1.1 หญิง	✓			
1.1.2 ชาย	✓			
1.2 อายุ	✓			
1.2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	✓			
1.2.2 20 – 29 ปี	✓			
1.2.3 30 – 39 ปี	✓			
1.2.4 40 – 49 ปี	✓			
1.2.5 50 – 59 ปี	✓			
1.2.6 59 ปีขึ้นไป	✓			
1.3 จังหวัดที่นักศึกษาอยู่อาศัย	✓			
1.3.1 ชุมพร	✓			
1.3.2 ระนอง	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.3.3 กระบี่	✓			
1.3.4 พังงา	✓			
1.3.5 ภูเก็ต	✓			
1.3.6 สุราษฎร์ธานี	✓			
1.3.7 นครศรีธรรมราช	✓			
1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด	✓			
1.4.1 มัธยมศึกษา	✓			
1.4.2 มัธยมปลาย	✓			
1.4.3 ปริญญาตรี	✓			
1.4.4 สูงกว่าปริญญาตรี	✓			
1.4.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....	✓			
1.5 สาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษา	✓			
1.5.1 สาขาวิชาศิลปศาสตร์	✓			
1.5.2 สาขาวิชานิติศาสตร์	✓			
1.5.3 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	✓			
1.5.4 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	✓			
1.5.5 สาขาวิชานิติศาสตร์	✓			
1.5.6 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	✓			
1.5.7 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	✓			
1.5.8 สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์	✓			
1.5.9 สาขาวิชารัฐศาสตร์	✓			
1.5.10 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์	✓			
1.5.11 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	✓			
1.6 ระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	✓			
1.6.1 1 ปี	✓			
1.6.2 2 ปี	✓			
1.6.3 3 ปี	✓			
1.6.4 มากกว่า 4 ปี	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.7 นักศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้ในแต่ละภาคการศึกษาที่ผ่านมาในระดับใด	✓			
1.7.1 ไม่เคยใช้เลย	✓			
1.7.2 สัปดาห์ละ 1 - 5 ครั้ง	✓			
1.7.3 สัปดาห์ละ 6 - 10 ครั้ง	✓			
1.7.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....	✓			
1.8 ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาใช้สื่อการศึกษาประเภทใดบ่อยที่สุด	✓			
1.8.1 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อหลัก	✓			
1.8.1.1 เอกสารการสอน	✓			
1.8.1.2 เอกสารโสตทัศน/ซีดีเสียง	✓			
1.8.1.3 แบบฝึกปฏิบัติ	✓			
1.8.1.4 แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน	✓			
1.8.1.5 (อื่นๆ).....	✓			
1.8.2 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อเสริม	✓			
1.8.2.1 รายการวิทยุกระจายเสียง	✓			
1.8.2.2 รายการวิทยุโทรทัศน์	✓			
1.8.2.3 STOU Smart Learning	✓			
1.8.2.4 STOU e-Book	✓			
1.8.2.5 STOU e-Learning	✓			
1.8.2.6 STOU Media	✓			
1.8.2.7 ซีดีรอมประกอบชุดวิชา	✓			
1.8.2.8 วีดิทัศน์ VCD/DVD	✓			
1.8.2.9 MP3	✓			
1.8.2.10 การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษา	✓			
1.8.2.11 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง วิทยากรในชุมชน	✓			
1.8.2.12 WebCasting : Audio & Video On Demand	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.8.2.13 (อื่นๆ).....	✓			
1.8.3 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อกิจกรรม	✓			
1.8.3.1 กิจกรรมประจำชุดวิชา	✓			
1.8.3.2 การสอนเสริมประจำภาค	✓			
1.8.3.3 การสอนเสริมแบบเข้ม	✓			
1.8.3.4 การสอนเสริมโดยการนัดหมาย	✓			
1.8.3.5 การสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม	✓			
1.8.3.6 การสอนเสริมผ่าน Internet	✓			
1.8.3.7 การสอนเสริมแบบเข้มพิเศษ (ก้านัน - ผู้ใหญ่บ้าน)	✓			
1.8.3.8 การสอนเสริมในเรือนจำ	✓			
1.8.3.9 (อื่นๆ).....	✓			
1.9 ระดับความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียน	✓			
1.9.1 ไม่มีความรู้เลย	✓			
1.9.2 มีความรู้ขั้นพื้นฐาน	✓			
1.9.3 มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี	✓			
1.9.4 มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญ	✓			

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. สื่อเอกสารการสอน				
1.1 ช่วยให้นักศึกษาได้รับเนื้อหา ความรู้และความเข้าใจในชุดวิชา	✓			
1.2 ช่วยเพิ่มโอกาสในการแสวงหาความรู้ กระตุ้นความคิด ส่งเสริมการเรียนเชิงค้นคว้าหาความรู้ใหม่	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.3 ช่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาเสมือนการเรียนจากอาจารย์	✓			
1.4 สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้เหมือนการสอนปกติ	✓			
1.5 ช่วยให้นักศึกษาเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้เมื่อไม่เข้าใจ	✓			
1.6 มีความน่าสนใจ	✓			
1.7 มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักศึกษา	✓			
1.8 มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	✓			
1.9 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	✓			
1.10 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ	✓			
1.11 มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	✓			
1.12 มีเนื้อหาที่นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	✓			
1.13 มีการลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓			
1.14 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	✓			
1.15 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ	✓			
1.16 มีขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม	✓			
1.17 โดยภาพรวมเอกสารการสอนประจำชุดวิชามีความเหมาะสม	✓			
2. สื่อโสตทัศน				
2.1 สื่อโสตทัศนอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.2 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.3 มีเนื้อหาครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ	✓			
2.4 มีคุณภาพมีเทคนิคการผลิตที่ดีชัดเจนและเป็นจริง	✓			
2.5 มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของนักศึกษา	✓			
2.6 มีความสะดวกต่อการใช้สื่อโสตทัศน	✓			
2.7 ช่วยลดเวลาในการทำความเข้าใจด้วยตนเอง	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
2.8 ช่วยช่วยให้ช่วยให้เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น	✓			
2.9 ภาพรวมนักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อสื่อสโตนทัศน์ของมหาวิทยาลัย	✓			
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของ มสธ. อยู่เสมอ	✓			
3.2 มีความสำคัญสำหรับการเรียนของ มสธ.	✓			
3.3 การเรียนโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์สามารถลดการเข้าชั้นเรียนได้	✓			
3.4 ช่วยลดเวลาในการอ่านเอกสารการสอน	✓			
3.5 ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	✓			
3.6 ช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนได้	✓			
3.7 ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต	✓			
3.8 ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติมจากเอกสารการสอนมากขึ้น	✓			
3.9 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สืบค้นข้อมูลและข่าวสารได้สะดวก	✓			
3.10 ช่วยให้มีคามกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น	✓			
3.11 ช่วยให้การศึกษามุ่งความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ	✓			
3.12 ช่วยให้มีเพื่อนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชุดวิชามากขึ้น	✓			
3.13 ภาพรวมนักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย	✓			
4. สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
การสอนเสริม	✓			
4.1 นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ				
4.2 ระยะเวลาของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
4.3 จำนวนครั้งของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม	✓			
4.4 การจัดสอนเสริมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓			
4.5 การสอนเสริมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	✓			
การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			
4.6 ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งมีความเหมาะสม				
4.7 งานที่มอบหมายและกิจกรรมในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งมีความเหมาะสม	✓			
4.8 การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง เป็นไปตามแผนที่กำหนด	✓			
4.9 การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			
4.10 การเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง ช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายของการเรียน	✓			

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ปัญหาด้านสื่อเอกสารการสอน				
1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหาไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา	✓			
1.2 ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้	✓			
1.3 ไม่กระตุ้นความเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา	✓			
1.4 นักศึกษาไม่มีเวลาในการใช้สื่อหลักในการศึกษาเรียนรู้	✓			
1.5 ไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการเรียน	✓			
1.6 ความยากง่ายของเนื้อหาตามความเหมาะสมต่อนักศึกษา	✓			
1.7 เนื้อหามีปริมาณมากเกินไป	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1.8 เล่มมีขนาดใหญ่	✓			
1.9 ได้รับเอกสารการสอนล่าช้า	✓			
2. ปัญหาด้านสื่อโสตทัศน				
2.1 ไม่สะดวกต่อการเรียน	✓			
2.2 ขาดอุปกรณ์ร่วมในการเรียนผ่านสื่อ	✓			
2.3 ไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน	✓			
2.4 มีข้อจำกัดของการใช้สื่อในกลุ่มนักศึกษาแต่ละกลุ่ม	✓			
2.5 สื่อไม่ตอบสนองต่อความต้องการโดยแท้จริง	✓			
2.6 ไม่มีความหลากหลายในการนำสื่อไปใช้	✓			
3. ปัญหาด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้	✓			
3.2 ขาดเอกสารคู่มือการใช้สื่อการสอนและเอกสารเกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อแต่ละชนิด	✓			
3.3 ขาดปัจจัยกระตุ้นและส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓			
3.4 ไม่มีบุคลากรที่ช่วยเหลือและบริการด้านสื่อ	✓			
3.5 สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ	✓			
3.6 ขาดการส่งเสริมด้านการฝึกอบรมเพิ่มทักษะการเรียนรู้	✓			
4. ปัญหาด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
4.1 การจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนไม่ครอบคลุมและทั่วถึง	✓			
4.2 ขาดความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาด้วยตนเอง	✓			
4.3 ตารางเวลาการออกอากาศในการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมมีเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้	✓			
4.4 ขาดความรู้และทักษะในการเข้าใช้งาน การรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ตรงตามที่ท่านต้องการในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ความต้องการด้านสื่อเอกสารการสอน				
1.1 สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวิถีชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้เหมาะต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	✓			
1.2 มีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และน่าเชื่อถือ	✓			
1.3 ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจมีเทคนิคการดึงความสนใจและเร้าให้ติดตาม	✓			
1.4 เนื้อหามีการเชื่อมโยงความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่	✓			
1.5 มีการสรุปเนื้อหาหลังจากเรียนเสร็จ	✓			
1.6 มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กกลาง	✓			
2. ความต้องการด้านสื่อโสตทัศน				
2.1 สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	✓			
2.2 สื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ	✓			
2.3 สื่อที่สามารถใช้สะดวกไม่สลับซับซ้อนยุ่งยาก เรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจได้ชัดเจน	✓			
2.4 สื่อที่มีเทคนิคในการผลิตที่ดีมีความชัดเจนและเป็นจริง	✓			
2.5 สื่อที่สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม	✓			
2.6 สื่อที่ช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ	✓			
2.7 สื่อที่สามารถใช้ทบทวนเนื้อหาจากเอกสารการสอน	✓			
3. ความต้องการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	✓			
3.2 การฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน	✓			
3.3 ความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษา	✓			

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
3.4 เทคนิคการศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ	✓			
3.5 สื่อที่สามารถแสดงผลและศึกษาผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟน และแท็บเล็ต	✓			
3.6 ความต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์	✓			
3.6.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	✓			
3.6.2 บทเรียนสำเร็จรูป	✓			
3.6.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)	✓			
3.6.4 บทเรียนอีเลิร์นนิ่ง	✓			
3.6.5 เอกสารการสอนที่ใช้เทคโนโลยี QR Code ในการแทรกเนื้อหาเพิ่มเติม	✓			
3.6.6 บทเรียนผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟน และแท็บเล็ต	✓			
4. ความต้องการด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
4.1 มีการจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนให้ครอบคลุมทั่วถึงและกระจายถึงกลุ่มนักศึกษาอย่างแท้จริง	✓			
4.2 มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยน้องเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาเพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓			
4.3 มีการจัดตารางเวลาการออกอากาศการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความเหมาะสมและง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา	✓			
4.4 มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง	✓			
4.5 มีการสอนเสริมแบบเก็บคะแนนในสัดส่วนร้อยละ 40 (คะแนนเก็บ 40 คะแนน)	✓			
4.6 มีการสอนเสริมชุดวิชาละ 2 ครั้งในภาคการศึกษา	✓			
4.7 มีการสอบกลางภาค	✓			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

โดยภาพรวมท่านมีความคิดเห็นว่า แบบประเมินนี้มีความเหมาะสมในระดับใด

..... ✓ดีมาก ดี พอใช้ ควร
ปรับปรุง

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

จิรศักดิ์ แซ่ไคว่

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ แซ่ไคว่)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม
เรื่องสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความคำถามสำหรับการวิจัย แต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง +1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง 0
3. ถ้าไม่เห็นว่าเป็นที่สอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง -1
- และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1.1 เพศ				1
1.1.1 หญิง				1
1.1.2 ชาย				1
1.2 อายุ				1
1.2.1 ต่ำกว่า 20 ปี				1
1.2.2 20 – 29 ปี				1
1.2.3 30 – 39 ปี				1
1.2.4 40 – 49 ปี				1
1.2.5 50 – 59 ปี				1
1.2.6 59 ปีขึ้นไป				1
1.3 จังหวัดที่นักศึกษาอยู่อาศัย				1
1.3.1 ชุมพร				1
1.3.2 ระนอง				1

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1.3.3 กระบี่				1
1.3.4 พังงา				1
1.3.5 ภูเก็ต				1
1.3.6 สุราษฎร์ธานี				1
2.3.7 นครศรีธรรมราช				1
1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด				1
1.4.1 มัธยมต้น				1
1.4.2 มัธยมปลาย				1
1.4.3 ปริญญาตรี				1
1.4.4 สูงกว่าปริญญาตรี				1
1.4.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				1
1.5 สาขาวิชาที่นักศึกษาศึกษา				1
1.5.1 สาขาวิชาศิลปศาสตร์				1
1.5.2 สาขาวิชานิติศาสตร์				1
1.5.3 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์				1
1.5.4 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ				1
1.5.5 สาขาวิชานิติศาสตร์				1
1.5.6 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ				1
1.5.7 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์				1
1.5.8 สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์				1
1.5.9 สาขาวิชารัฐศาสตร์				1
1.5.10 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์				1
1.5.11 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี				1
1.6 ระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช				1
1.6.1 1 ปี				1
1.6.2 2 ปี				1
1.6.3 3 ปี				1

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1.6.4 มากกว่า 4 ปี				1
1.7 นักศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัย จัดให้ในแต่ละภาคการศึกษาที่ผ่านมาในระดับใด				1
1.7.1 ไม่เคยใช้เลย				1
1.7.2 สัปดาห์ละ 1 - 5 ครั้ง				1
1.7.3 สัปดาห์ละ 6 -10 ครั้ง				1
1.7.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				1
1.8 ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาใช้สื่อการศึกษา ประเภทใดบ่อยที่สุด				1
1.8.1 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อหลัก				1
1.8.1.1 เอกสารการสอน				1
1.8.1.2 เอกสารโสตทัศน์/ซีดีเสียง				1
1.8.1.3 แบบฝึกปฏิบัติ				1
1.8.1.4 แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน				1
1.8.1.5 (อื่นๆ).....				1
1.8.2 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อเสริม				1
1.8.2.1 รายการวิทยุกระจายเสียง				1
1.8.2.2 รายการวิทยุโทรทัศน์				1
1.8.2.3 STOU Smart Learning				1
1.8.2.4 STOU e-Book				1
1.8.2.5 STOU e-Learning				1
1.8.2.6 STOU Media				1
1.8.2.7 ซีดีรอมประกอบชุดวิชา				1
1.8.2.8 วีดิทัศน์ VCD/DVD				1
1.8.2.9 MP3				1
1.8.2.10 การสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษา				1
1.8.2.11 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง วิทยาการ ในชุมชน				1

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1.8.2.12 WebCasting : Audio & Video On Demand				1
1.8.2.13 (อื่นๆ).....				1
1.8.3 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาประเภทสื่อ กิจกรรม				1
1.8.3.1 กิจกรรมประจำชุดวิชา				1
1.8.3.2 การสอนเสริมประจำภาค				1
1.8.3.3 การสอนเสริมแบบเข้ม				1
1.8.3.4 การสอนเสริมโดยการนัดหมาย				1
1.8.3.5 การสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียม				1
1.8.3.6 การสอนเสริมผ่าน Internet				1
1.8.3.7 การสอนเสริมแบบเข้มพิเศษ (ก้านัน - ผู้ใหญบ้าน)				1
1.8.3.8 การสอนเสริมในเรือนจำ				1
1.8.3.9 (อื่นๆ).....				1
1.9 ระดับความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาใน การจัดการเรียน				1
1.9.1 ไม่มีความรู้เลย				1
1.9.2 มีความรู้ขั้นพื้นฐาน				1
1.9.3 มีความรู้ในระดับใช้งานได้เป็นอย่างดี				1
1.9.4 มีความรู้ระดับเชี่ยวชาญ				1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1. สื่อเอกสารการสอน				
1.1 ช่วยให้นักศึกษาได้รับเนื้อหา ความรู้และความเข้าใจในชุดวิชา				1
1.2 ช่วยเพิ่มโอกาสในการแสวงหาความรู้ กระตุ้นความคิด ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงค้นคว้าหาความรู้ใหม่				1
1.3 ช่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาเสมือนการเรียนจากอาจารย์				1
1.4 สามารถทำกิจกรรมในขณะที่เรียนได้เหมือนการสอนปกติ				1
1.5 ช่วยให้นักศึกษาเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้เมื่อไม่เข้าใจ				1
1.6 มีความน่าสนใจ				1
1.7 มีความยากง่ายเหมาะสมกับนักศึกษา				1
1.8 มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม				1
1.9 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร				1
1.10 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ				1
1.11 มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน				1
1.12 มีเนื้อหาที่นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย				1
1.13 มีการลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง				1
1.14 มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร				1
1.15 มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ				1
1.16 มีขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม				1
1.17 โดยภาพรวมเอกสารการสอนประจำชุดวิชามีความเหมาะสม				1

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
2. สื่อโสตทัศน				
2.1 สื่อโสตทัศนอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน				1
2.1 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน				1
2.2 มีเนื้อหาครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ				1
2.3 มีคุณภาพมีเทคนิคการผลิตที่ดีชัดเจนและเป็นจริง				1
2.4 มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของนักศึกษา				1
2.5 มีความสะดวกต่อการใช้สื่อโสตทัศน				1
2.6 ช่วยลดเวลาในการทำความเข้าใจด้วยตนเอง				1
2.7 ช่วยช่วยให้ช่วยให้เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น				1
2.8 ภาพรวมนักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อสื่อโสตทัศนของมหาวิทยาลัย				1
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 นักศึกษาใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนของ มสธ. อยู่เสมอ				1
3.2 มีความสำคัญสำหรับการเรียนของ มสธ.				1
3.3 การเรียนโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์สามารถลดการเข้าชั้นเรียนได้				1
3.4 ช่วยลดเวลาในการอ่านเอกสารการสอน				1
3.5 ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต				1
3.6 ช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนได้				1
3.7 ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์มือถือ/แท็บเล็ต				1
3.8 ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนเพิ่มเติมจากเอกสารการสอนมากขึ้น				1
3.9 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สืบค้นข้อมูลและข่าวสารได้สะดวก				1
3.10 ช่วยให้มีคามกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น				1

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
3.11 ช่วยให้การศึกษามหาวิทยาลัยมีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ				1
3.12 ช่วยให้มีเพื่อนในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในมหาวิทยาลัยมากขึ้น				1
3.13 ภาพรวมนักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย				1
4. สื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
การสอนเสริม				1
4.1 นักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมประจำภาคเรียนอยู่เสมอ				
4.2 ระยะเวลาของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม				1
4.3 จำนวนครั้งของการจัดสอนเสริมมีความเหมาะสม				1
4.4 การจัดสอนเสริมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ				1
4.5 การสอนเสริมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์				1
การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง				1
4.6 ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง มีความเหมาะสม				
4.7 งานที่มอบหมายและกิจกรรมในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่งมีความเหมาะสม				1
4.8 การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาในกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง เป็นไปตามแผนที่กำหนด				1
4.9 การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง				1
4.10 การเข้าร่วมกิจกรรมสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง ช่วยให้นักศึกษารบรรลุเป้าหมายของการเรียน				1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน ตรงตามที่ท่านปฏิบัติจริงในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1. ปัญหาด้านสื่อเอกสารการสอน				
1.1 ความเหมาะสมของเนื้อหาไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชา				1
1.2 ไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดต่อการจัดการเรียนรู้				1
1.3 ไม่กระตุ้นความเชื่อมโยงองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา				1
1.4 นักศึกษาไม่มีเวลาในการใช้สื่อหลักในการศึกษาเรียนรู้				1
1.5 ไม่มีผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านการเรียน				1
1.6 ความยากง่ายของเนื้อหาตามความเหมาะสมต่อนักศึกษา				1
1.7 เนื้อหามีปริมาณมากเกินไป				1
1.8 เล่มมีขนาดใหญ่				1
1.9 ได้รับเอกสารการสอนล่าช้า				1
2. ปัญหาด้านสื่อโสตทัศน์				
2.1 ไม่สะดวกต่อการเรียน				1
2.2 ขาดอุปกรณ์ร่วมในการเรียนผ่านสื่อ				1
2.3 ไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาใฝ่รู้ในการใช้สื่อการสอน				1
2.4 มีข้อจำกัดของการใช้สื่อในกลุ่มนักศึกษาแต่ละกลุ่ม				1
2.5 สื่อไม่ตอบสนองต่อความต้องการโดยแท้จริง				1
2.6 ไม่มีความหลากหลายในการนำสื่อไปใช้				1
3. ปัญหาด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงการศึกษาเรียนรู้				1
3.2 ขาดเอกสารคู่มือการใช้สื่อการสอนและเอกสารเกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อแต่ละชนิด				1
3.3 ขาดปัจจัยกระตุ้นและส่งเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง				1
3.4 ไม่มีบุคลากรที่ช่วยเหลือและบริการด้านสื่อ				1

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
3.5 สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ				1
3.6 ขาดการส่งเสริมด้านการฝึกอบรมเพิ่มทักษะการเรียนรู้				1
4. ปัญหาด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				
4.1 การจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนไม่ครอบคลุมและทั่วถึง				1
4.2 ขาดความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาด้วยตนเอง				1
4.3 ตารางเวลาการออกอากาศในการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมมีเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้				1
4.4 ขาดความรู้และทักษะในการเข้าใช้งาน การรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง				1

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน ตรงตามที่ท่านต้องการในรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
1. ความต้องการด้านสื่อเอกสารการสอน				
1.1 สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับวิถีชีวิตของนักศึกษาเพื่อให้เหมาะต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง				1
1.2 มีเนื้อหาที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และน่าเชื่อถือ				1
1.3 ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจมีเทคนิคการดึงความสนใจและเร้าให้ติดตาม				1
1.4 เนื้อหามีการเชื่อมโยงความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่				1
1.5 มีการสรุปเนื้อหาหลังจากเรียนเสร็จ				1
1.6 มีการจัดทำเล่มให้มีขนาดเล็กกลาง				1
2. ความต้องการด้านสื่อโสตทัศน				
2.1 สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน				1
2.2 สื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ				1

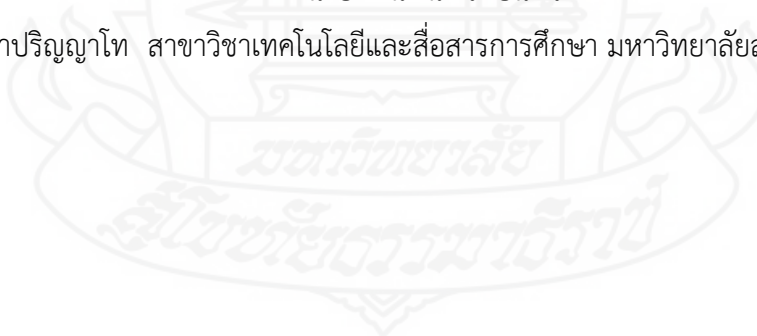
รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
2.3 สื่อที่สามารถใช้สะดวกไม่สลับซับซ้อนยุ่งยาก เรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจได้ชัดเจน				1
2.4 สื่อที่มีเทคนิคในการผลิตที่ดีมีความชัดเจนและเป็นจริง				1
2.5 สื่อที่สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม				1
2.6 สื่อที่ช่วยให้การเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ				1
2.7 สื่อที่สามารถใช้ทดแทนเนื้อหาจากเอกสารการสอน				1
3. ความต้องการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์				
3.1 สร้างความตระหนักในการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนทางไกลที่นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง				1
3.2 การฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติการใช้สื่อการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน				1
3.3 ความรู้ในการเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษา				1
3.4 เทคนิคการศึกษาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ				1
3.5 สื่อที่สามารถแสดงผลและศึกษาผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟน และแท็บเล็ต				1
3.6 ความต้องการสื่อการสอนประเภทอิเล็กทรอนิกส์				1
3.6.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)				1
3.6.2 บทเรียนสำเร็จรูป				1
3.6.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)				1
3.6.4 บทเรียนอีเลิร์นนิ่ง				1
3.6.5 เอกสารการสอนที่ใช้เทคโนโลยี QR Code ในการแทรกเนื้อหาเพิ่มเติม				1
3.6.6 บทเรียนผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟน และแท็บเล็ต				1
4. ความต้องการด้านสื่อกิจกรรม (การสอนเสริม/การสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง)				

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			
	+1	0	-1	ค่าเฉลี่ย
4.1 มีการจัดการสอนเสริมประจำภาคเรียนให้ครอบคลุมทั่วถึงและกระจายถึงกลุ่มนักศึกษาอย่างแท้จริง				1
4.2 มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยน้องเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ในการทำกิจกรรมประจำชุดวิชาเพื่อเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง				1
4.3 มีการจัดตารางเวลาการออกอากาศการรับชมการสอนเสริมทางไกลผ่านดาวเทียมให้มีความเหมาะสมและง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา				1
4.4 มีการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการเข้าใช้งานการรับชมการสอนเสริมผ่านอีเลิร์นนิ่ง				1
4.5 มีการสอนเสริมแบบเก็บคะแนนในสัดส่วนร้อยละ 40 (คะแนนเก็บ 40 คะแนน)				1
4.6 มีการสอนเสริมชุดวิชาละ 2 ครั้งในภาคการศึกษา				1
4.7 มีการสอบกลางภาค				1

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายทัศนพันธ์ ถึงอินทร์
วัน เดือน ปีเกิด	4 กันยายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา) สถาบันราชภัฏจันทรเกษม พ.ศ. 2545
สถานที่ทำงาน	ศูนย์วิทย์พัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นครศรีธรรมราช
ตำแหน่ง	นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ปฏิบัติการ

